

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

RAPORTI I AUDITIMIT PËR PASQYRAT FINANCIARE VJETORE TË TELEKOMIT TË KOSOVËS SH.A. PËR VITIN 2020

Prishtinë, korrik 2021

PËRMBAJTJA E RAPORTIT

- 1 Opinioni i Auditimit
- 2 Gjetjet dhe rekomandimet
- 3 Çështjet e zgjidhura gjatë procesit të auditimit
- 4 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Shtojca I: Letër konfirmimi

Shtojca II: Pasqyrat financiare vjetore të audituara

Shënim

Ky Raport i auditimit është gjeneruar për herë të parë përmes platformës elektronike për menaxhimin e auditimit (SITA). Po ashtu, këtë vit, përdoret shablloni i ri i Raportit të auditimit, sipas metodologjisë së përditësuar për auditime financiare dhe të pajtueshmërisë. Raporti përfshinë për herë të parë edhe konkluzionin e veçantë për pajtueshmëri.

Jemi plotësisht të vetëdijshëm që aplikimi i të gjitha këtyre risive njëkohësisht, në rrethana të pazakonshme të pandemisë, mund të rezultojë me ndonjë lëshim të paqëllimshëm teknik, për çka ju kërkojmë falje paraprakisht dhe ju falënderojmë për mirëkuptim!

Për: Artane Rizvanolli, Ministre e Ekonomisë

Shpëtim Dobra, Kryesues i Bordit të Drejtorëve

Burbuqe Hana, u.d. Kryeshef Ekzekutiv

Feim Kelmendi, u.d. Zyrtar Kryesor Financiar dhe i Thesarit

Adresa: Rr. 28 Nëntori, p.n., Dardani, Republika e Kosovës

1 Opinioni i Auditimit

Ne kemi përfunduar auditimin e pasqyrave financiare të Telekomit të Kosovës sh.a. për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2020, në përputhje me Ligjin për Zyrën Kombëtare të Auditimit të Republikës së Kosovës dhe Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Auditimi është kryer për të na mundësuar të shprehim opinionin për pasqyrat financiare dhe konkluzionin për pajtueshmërinë me autoritetet.¹

Opinion i kundërt për pasqyrat financiare vjetore

Ne i kemi audituar pasqyrat financiare vjetore të Telekomit të Kosovës sh.a. (TK sh.a.), të cilat përmbajnë pasqyrën e pozitës financiare për vitin 2020, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e rrjedhës së parasë së gatshme, pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet, shënimet shpjeguese për pasqyrat financiare, përfshirë përmbledhjen e politikave të rëndësishme kontabël, për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2020.

Sipas opinionit tonë, për shkak të efekteve të çështjes së përshkruar në paragrafin “Baza për Opinion të Kundërt”, Pasqyrat Financiare të bashkangjitura nuk paraqesin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të pozitës financiare të Telekomit të Kosovës sh.a. deri me 31 dhjetor 2020, të performancës së saj financiare, si dhe rrjedhës së parasë së gatshme për vitin 2020, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinion të kundërt

- B1** Baza e përgatitjes së pasqyrave financiare ishte e papërshtatshme për rrethanat. Bazuar në evidencën e auditimit, kemi arritur në përfundim se ekzistojnë pasiguri materiale në lidhje me ngjarje apo kushte të cilat, veças apo së bashku, mund të hedhin dyshime serioze mbi aftësinë e entitetit për të vazhduar në vijimësi si:
- Borxhi i mbetur ndaj Dardafon.net LLC, sipas Marrëveshjes për pagesën e borxhit në procedurën e përbarimit, është 17,281,142€, i cili do të paguhet në procedurë përbarimore me kështu mujor 720,048€ duke shtuar 7% kamatë vjetore dhe shpenzimet e përbarimit. Kësti i lartë i këtij borxhi rëndon edhe më tej gjendjen e vështirë financiare të Kompanisë, ku rrjedha neto e parasë vazhdon të jetë negative edhe për vitin 2021.
 - Aktiviteti kryesor i biznesit të Kompanisë është i mbështetur në teknologji informative. Gjendja e platformave dhe sistemeve telekomunikuese vazhdon të jetë e rëndë. Për shumicën e sistemeve nuk ka kontrata aktive të mirëmbajtjes/përkrahjes teknike nga prodhuesi. Përveç kësaj në prill 2021 kemi përkeqësime serioze në serverët e platformës prepaid (ICC). Sipas vlerësimeve të zyrtarëve të Kompanisë, projektet investive të domosdoshme kapin shumën 8.8 milion euro.
 - Obligimet ndaj Autoritetit Rregullativ të Komunikimeve Elektronike dhe Postare, në fund të vitit kanë arritur në shumën 6,899,284€, situatë kjo që mund të kërcënojë Kompaninë me përbarim ose tërheqje të licencës.
 - Kompania ka pësuar humbje për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2020 në vlerë prej 16,583,000€. (2019: 26,916,000€). Kompania e ka vazhduar trendin e operimit me humbje për 6 vite me radhë dhe humbjet e akumuluar deri me 31 dhjetor 2020 janë në vlerë 78,291,000€. Përveç kësaj, me 31 dhjetor 2020, detyrimet rrjedhëse tejkalojnë pasuritë aktuale për shumën prej 64,089,000€ (2019: 61,708,000€).
 - Treguesit kyç financiar të përlogaritur në shifrat e pasqyrave financiare të vitit 2020, janë të pa favorshëm/negativ dhe me një përkeqësime në krahasim me vitin paraprak.
- B2** Pretendimet ligjore ndaj palëve të ndryshme, në shumën 1,778,729€, për të cilat procedurat ligjore në gjykatat përkatëse janë në proces, ishin njohur si të arkëtueshme e jo pasuri e kushtëzuar sipas udhëzimeve të SNK37, për të cilat duhet të jepen vetëm informacione shpjeguese.
- A1** Kompania nuk kishte aplikuar procesin e harmonizimit me klientë ashtu siç kërkohet sipas legjislacionit në fuqi. Në pesë mostra të llogarive të arkëtueshme në vlerë totale prej 156,673 € saldote përkatëse nuk ishte e mundur të konfirmohen sepse në disa raste operatorët refuzojnë të konfirmojnë borxhin ndaj Telekomit, disa kundërshtojnë borxhin si dhe ka raste që operatorët nuk kanë mundur të kontaktohen fare nga ana e kompanisë.
- A2** Granti qeveritar, në shumën 290,258€, ishte njohur gabimisht si e hyrë për periudhën, në vend se të njëjti si e hyrë e shtyrë në pasqyrën e pozicionit financiar.
- B3** Bazuar në çështjet e ngritura më lartë për mbivlerësimin e llogarive të arkëtueshme në shumën 1,935,402€, vijmë në përfundim se rrjedha e parasë për aktivitetet operative nuk prezanton informacion të saktë. Përveç kësaj, mbivlerësimi i llogarive të arkëtueshme dhe obligimeve tatimore që ishin identifikuar në auditimin e pasqyrave financiare për vitin 2019, në shumat 1,684,999€ dhe 852,355€ si dhe nënvlerësimi tek llogaritë e pagueshme dhe provizionet për shumat 118,471€ dhe 3,614,000€ nuk ishin korrigjuar me një ri deklaram retropektiv me rastin e hartimit të pasqyrave financiare të vitit 2020.
- A3** Mbivlerësimi i të ardhurave për shumën 290,258€ kishte efekt në rezultatin financiar të vitit 2020, rrjedhimisht në pasaktësinë e shumës së bartur tek zëri kontabël "Fitimet e mbajtura" në pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet.

- B4 Shënimet shpjeguese nuk përmbajnë informacion, për ngjarjet të cilat i plotësojnë kushtet për trajtimin e tyre si detyrime kontigjente dhe pasuri kontigjente. Kompania përballlet me një arbitrazh të dytë të iniciuar nga Dardafon. Vlera e kërkesë padisë sipas Dardafon është rreth 50,000,000€ dhe i referohet mos vazhdimit të Marrëveshjes Bazë për MVNO dhe mos ofrimit të disa shërbimeve gjatë periudhës së Marrëveshjes bazë. Poashtu kompania kishte iniciuar një kundër padi në arbitrazh në vlerë prej 56,000,000€ e cila ndërlidhet në disa baza të dëmtimit të kompanisë nga Marrëveshja bazë. Seanca kryesore për këtë proces dhe vendimi i arbitrazhit pritet të përfundojnë deri në fund të vitit 2021.

Më gjerësisht shih nënkapitullin 2.1 Çështjet që ndikojnë në opinion të auditimit

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë të pjesa e raportit 'Përgjegjësitë e Auditorit të përgjithshëm për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me ONISA-P-10 dhe SNISA 130, si dhe me kërkesat e tjera relevante për auditimin e PFV-ve të Ndërmarrjeve Publike dhe Kodin e Etikës të ZKA-së, ZKA-ja është e pavarur nga subjekti i auditimit. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për opinion.

Konkluzion për pajtueshmërinë

Ne kemi audituar gjithashtu pajtueshmërinë e menaxhmentit të Telekomit të Kosovës sh.a. me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm për subjektin e audituar në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare.

Sipas konkluzionit tonë, për shkak të rëndësisë së çështjeve të përshkruara në kapitullin Baza për Konkluzion, transaksionet e kryera të Telekomit të Kosovës sh.a. nuk ishin në përputhje me:

Baza për konkluzion

- A4 Si rezultat i ndryshimeve me aneks të kushteve të kontratës bazë në disfavor të kompanisë, për vitin 2020 kompania kishte paguar 366,628€ më shumë shpenzime të provizionit ndaj Partnerit afarist.
- A5 Mos pagesa më kohë e obligimit dhe mos ofrimi i dëshmive për faturat e kontestuar gjatë procesit gjyqësor e ka dëmtuar kompaninë për shumën 115,341€.
- A6 Kompania, përveç pagesës së provizionit dhe bonuseve kompenson partnerin afarist edhe me një tarifë fikse prej 1.2% të shitjeve mujore për shpenzimet e marketingut që partneri i ka kryer emër të kompanisë mirëpo nuk merr asnjë raport kthyes/pranimi për këto shpenzime. Kostoja e tyre për vitin 2020 ishte 215,117€.

Më gjerësisht shih nënkapitullin 2.2 Çështjet që ndikojnë në konkluzionin e pajtueshmërisë

Auditimi është kryer në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë të pjesa e raportit 'Përgjegjësitë e Auditorit të përgjithshëm për Auditimin e Pasqyrave Financiare'. Në përputhje me ONISA-P-10 dhe SNISA 130, si dhe me kërkesat e tjera relevante për auditimin e PFV-ve të Ndërmarrjeve Publike dhe Kodin e Etikës të ZKA-së, ZKA-ja është e pavarur nga subjekti i auditimit. Besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për sigurimin e bazës për konkluzion.

Theksimi i Çështjes

- 1 Për shkak të situatës pandemike me Covid-19, Telekom i Kosovës sh.a., kishte shpenzuar shumën 4,749,148€ me burim financimi nga Qeveria e Kosovës sipas masës për rimëkëmbje ekonomike. Prej tyre 3,300,000€ ishin inkasuar nga përmbaruesi privat për shlyerjen e borxhit ndaj Dardafon ndërsa pjesa tjetër ishte përdorur për të paguar një pjesë të obligime tatimore dhe kontributeve pensionale dhe obligime tjera të shpenzimeve operative.

Opinionin e auditimit nuk është modifikuar për shkak të kësaj çështje

Përgjegjësitë e Menaxhmentit dhe organeve drejtuese/qeverisëse për pasqyrat financiare vjetore

Menaxhmenti është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të Pasqyrave Financiare sipas Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF). Po ashtu, menaxhmenti është përgjegjës për vendosjen e kontroleve të brendshme, të cilat i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare pa keqdeklarime materiale të shkaktuara, qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshinë gjithashtu zbatimin e Ligjit nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime), Ligjit nr. 04/L-087 për Ndërmarrjet Publike (me plotësime dhe ndryshime), Ligjit 06/L-032 për Kontabilitet, Raportim Financiar dhe Auditim

Bordi i Drejtorëve është përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Telekomit të Kosovës sh.a..

Përgjegjësia e Menaxhmentit për Pajtueshmërinë

Menaxhmenti i Telekomit të Kosovës sh.a. është gjithashtu përgjegjës për përdorimin e burimeve financiare të Telekomit të Kosovës sh.a. në përputhje me Ligjin për Ndërmarrjet Publike, si dhe të gjitha ligjet, rregullat dhe rregulloret e tjera të zbatueshme.²

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e PFV-ve

Objektivat tona janë të marrim siguri të arsyeshme se Pasqyrat Financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të nxjerrim një raport të auditimit që përfshinë opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është niveli i lartë sigurie, por nuk garanton se një auditim i kryer në përputhje me SNISA-t do të zbulojë çdo keqdeklarim material që mund të ekzistojë. Keqdeklarimet mund të rezultojnë nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku, me arsye pritet që të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra në bazë të këtyre Pasqyrave Financiare.

Objekti ynë është gjithashtu të shprehim një konkluzion të auditimit për pajtueshmërinë e autoriteteve përkatëse të Telekomit të Kosovës sh.a. me kriteret e përcaktuara të auditimit që burojnë nga legjislacioni i zbatueshëm për subjektin e audituar në kontekstin e përdorimit të burimeve financiare. Si pjesë e auditimit, në përputhje me Ligjin për ZKA dhe SNISA-t, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe mbajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e keqdeklarimit material të Pasqyrave Financiare, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit; hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit konform atyre rreziqeve, si dhe sigurojmë dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të duhura për të siguruar bazën për opinion. Rreziku i moszbulimit të një keqdeklarimi material që rezulton nga mashtrimi është më i lartë sesa për keqdeklarimin që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë manipulimin, falsifikimin, lëshime të qëllimshme, keqpërfaqësime apo anashkalimin e kontrollit të brendshëm.
- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e mos-pajtueshmërisë me autoritetet, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit që janë përgjegjëse ndaj atyre rreziqeve, dhe marrim dëshmi të auditimit që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të siguruar bazën për konkluzionin tonë për pajtueshmërinë me autoritetet. Rreziku i mos zbulimit të një rasti të mos pajtueshmërisë me autoritetet që vjen nga mashtrimi është më i lartë sesa për atë që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë manipulim, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keq përfaqësime ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.
- Sigurohemi ta kuptojmë kontrollin e brendshëm relevant për auditimin, për t'i hartuar procedurat e auditimit që janë të përshtatshme në rrethanat, por jo me qëllim të shprehjes së opinionit për efikasitet të kontrollit të brendshëm të Telekomit të Kosovës sh.a..
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave të përdorura kontabël dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve të kontabilitetit dhe shpalosjet përkatëse të bëra nga menaxhmenti.

- Nxjerrim një përfundim nëse baza e vijimësisë së kontabilitetit është e përshtatshme për përdorim nga menaxhmenti, bazuar në provat e siguruar të auditimit, nëse ekziston pasiguria materiale në lidhje me ngjarje apo kushte që mund të hedhin dyshime të rëndësishme në aftësinë e Telekomit të Kosovës sh.a., për të vazhduar sipas parimit të vijimësisë. Nëse konkludojmë se ekziston një pasiguri materiale, nga ne kërkohet që të tërheqim vëmendjen në raportin tonë të auditimit për shpalosjet përkatëse në Pasqyrat Financiare ose, nëse zbulimet e tilla janë të papërshtatshme ta modifikojmë opinionin tonë. Përfundimet tona bazohen në provat e auditimit të marra deri në datën e raportit tonë të auditimit. Sidoqoftë, ngjarjet apo kushtet e ardhshme mund të bëjnë që NP-ja të pushojë së vazhduari sipas parimit të vijimësisë.
- Vlerësojmë prezantimin e përgjithshëm, strukturën dhe përmbajtjen e Pasqyrave Financiare, përfshirë edhe shpalosjet, për t'u siguruar se Pasqyrat Financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në mënyrë të drejtë dhe të saktë.

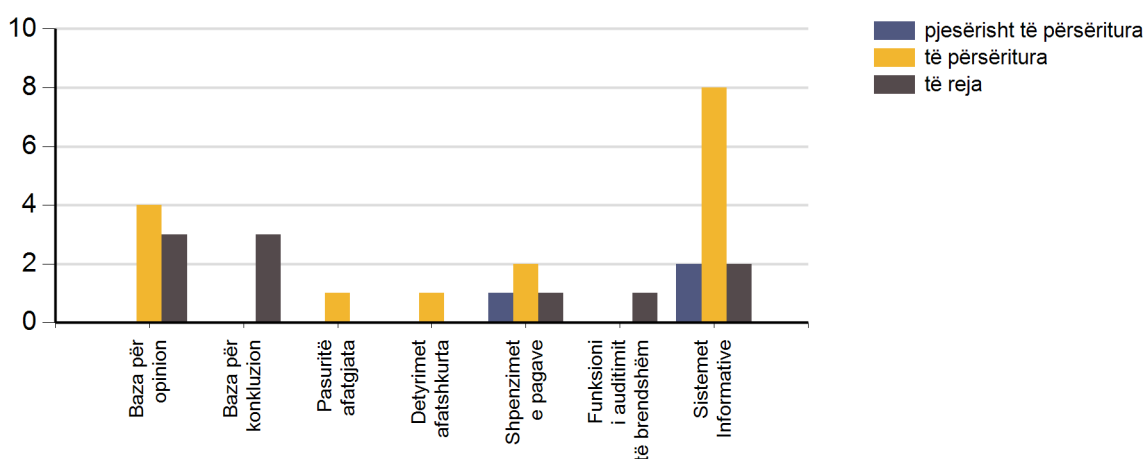
Ndër të tjera, ne komunikojmë me menaxhmentin dhe ata që janë përgjegjës për qeverisjen edhe në lidhje me fushëveprimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi domethënëse në kontrollin e brendshëm që ne e identifikojmë gjatë auditimit.

Nga çështjet e komunikuar me menaxhmentin, ne përcaktojmë ato çështje që ishin më të rëndësishme në auditimin e Pasqyrave Financiare të periudhës aktuale dhe që cilësohen si çështje kyçe të auditimit. Raporti i auditimit publikohet në ueb faqen e ZKA-së, me përjashtim të informacioneve që klasifikohen si sensitive apo për shkak të ndalesave të tjera ligjore e administrative, në pajtim me legjislacionin në fuqi.

2 Gjetjet dhe rekomandimet

Gjatë auditimit, kemi vërejtur fusha për përmirësim të mundshëm, përfshirë kontrollin e brendshëm, të cilat janë paraqitur më poshtë për shqyrtimin tuaj në formë të gjetjeve (siç janë paraqitur në Grafikon 1, më poshtë) dhe rekomandimeve. Këto gjetje dhe rekomandime kanë për qëllim të bëjnë korrigjimin e nevojshëm të informacionit financiar të paraqitur në pasqyrat financiare, duke përfshirë shpalosjet në formë të shënimeve shpjeguese dhe të përmirësojnë kontrollet e brendshme lidhur me raportimin financiar dhe pajtueshmërinë me autoritetet në lidhje me menaxhimin e fondeve të sektorit publik. Ne do t'i përcjellim (shqyrtojmë) këto rekomandime gjatë auditimit të vitit të ardhshëm.

Grafiku 1. Lloji i gjetjeve sipas kategorive ekonomike³

Ne po ashtu, kemi rishikuar statusin e rekomandimeve të vitit paraprak dhe kemi vlerësuar nivelin e zbatimit të tyre. [Për detajet shih kapitullin 3].

2.1 Çështjet që ndikojnë në opinionin e auditimit

Çështja B1 - Përdorimi i Bazës Kontabël të Vijimësisë është i Papërshtatshëm

Gjetja

Sipas SNK 1, kur përgatit pasqyrat financiare, menaxhmenti duhet të bëjë një vlerësim të aftësisë së njësisë ekonomike për të vazhduar në vijimësi. Pasqyrat financiare duhet të përgatiten mbi bazën e vijimësisë më përjashtim të rasteve kur menaxhmenti synon të likujdojë njësinë ekonomike, ose të ndërpresë veprimtarinë e saj, ose kur nuk ka ndonjë alternativë tjetër realiste përveç se të veprojë në këtë mënyrë.

Baza e përgatitjes së pasqyrave financiare ishte e papërshtatshme për rrethanat. Bazuar në evidencën e auditimit, kemi arritur në përfundim se ekzistojnë pasiguri materiale në lidhje me ngjarje apo kushte të cilat, veças apo së bashku, mund të hedhin dyshime serioze mbi aftësinë e entitetit për të vazhduar në vijimësi si:

a) Ish-MVNO Dardafon, përmes përmbaruesit privat me 15 korrik 2020 kishte filluar përmbarimin duke bllokuar llogaritë e kompanisë dhe ekzekutuar një pjesë të borxhit, rreth 3.3 milion euro. Pas dy javësh kreditori kishte zhbllokuar përkohësisht llogaritë për t'i bllokuar sërish në tetor 2020 pas dështimit të arritjes së një marrëveshje mes palëve për planin e pagesave të borxhit. Me datë 17 nëntor 2020 palët kanë arritur marrëveshje për pagesën e borxhit në procedurën e përmbarimit. Borxhi i mbetur sipas kësaj marrëveshje është 17,281,142€ i cili do të paguhet në 24 kështe mujore. Kësti mujor do të jetë 720,048€, shtuar edhe 7% kamatë vjetore dhe shpenzimet e përmbarimit.

Kësti i lartë i këtij borxhi rëndon edhe më tej gjendjen e vështirë financiare të Kompanisë, ku rrjedha neto e parasë vazhdon të jetë negative edhe për vitin 2021.

b) Aktiviteti kryesor i biznesit të kompanisë është i mbështetur në teknologji informative. Sipas raportit nga Departamenti Teknik, me datë 29 prill 2021, gjendja e platformave dhe sistemeve telekomunikuese vazhdon të jetë e rëndë. Kjo gjendje për disa platforma është qysh para vitit 2010 (për sistemet transmetuese telefonia fikse) ndërsa në rrjetin mobil që nga viti 2016 kur janë bërë instalimet e fundit në rrjetë, pastaj kjo gjendje në mënyrë progresive ka ardhur duke u keqësuar si rezultat i daljes nga garancioni i pajisjeve, konsumi i pjesëve rezervë në stok si dhe amortizimi i pajisjeve. Për shumicën e platformave dhe sistemeve të cilat mundësojnë ofrimin e shërbimeve telekomunikuese mirëmbajtja kryhet vetëm nga stafi teknik i Kompanisë. Për shumicën e sistemeve (rrjeti fiks, mobil, IPTV dhe ISP) nuk ka kontrata aktive të mirëmbajtjes/përkrahjes teknike nga prodhuesi.

Ky raport ka renditur një serë rreziqesh të mundshme që do të ndikonin në ndërprerjen e plotë ose të pjesshme të shërbimeve ndaj konsumatorëve, pamundësinë e neutralizimit të problemit dhe kohëzgjatjen e madhe të zgjidhjes së problemit si rezultat i gjendjes aktuale dhe mungesës së investimeve dhe kontratave të mirëmbajtjes. Përveç kësaj në prill 2021

kemi përkeqësim serioz në serverët e platformës prepaid (ICC). Sipas vlerësimeve të zyrtarëve të Kompanisë projekte investive të domosdoshme kapin shumën prej 8,800,000€.

Kompania kishte nënshkruar një marrëveshje mirëkuptimi me Ministrinë e Ekonomisë dhe Ambientit, për subvencionim të kushtëzuar për investime në operacionet vitale të kompanisë në vlerë prej 19,200,000€ dhe financimi ishte paraparë të kryhej përgjatë viteve 2020 dhe 2021 mirëpo përveç një shume të ndarë prej 290,258€ kjo marrëveshje kishte ngecje në zbatim si shkak i ndërrimeve të shpeshta në Qeveri dhe mos plotësimit të të gjitha obligimeve të marra me këtë marrëveshje nga Kompania dhe Ministria.

c) Me 30 Korrik 2019, Kompania kishte ripërtërirë të drejtën e shfrytëzimit të resurseve frekuencore në brezin 900 MHz dhe 1800 MHz (Licencën e operimit). Kostoja e kësaj licence do të kushtoj 15,774,128€, mirëpo sipas kërkesë së kompanisë është ndarë në 10 keste për pagesë. Kompania për shkak të vështirësive financiare nuk ka arritur t'i përmbahet pagesave të kësteve dhe borxhi i papaguar deri me 31 dhjetor 2020 ndaj ARKEP ka arritur në 6,899,284€. Kjo situatë mund të kërcënoj Kompaninë me përmbarim ose tërheqje të licencës.

d) Kompania ka pësuar humbje për vitin që përfundon me 31 dhjetor 2020 në vlerë prej 16,583,000€. (2019: 26,916,000€) Kompania e ka vazhduar trendin e operimit me humbje për 6 vite me radhë dhe humbjet e akumuluar deri me 31 dhjetor 2020 janë në vlerë 78,291,000€. Përveç kësaj me 31 dhjetor 2020 detyrimet rrjedhëse tejkalojnë pasuritë aktuale për shumën prej 64,089,000€ (2019: 61,708,000€). Për më tepër, ende nuk është paguar dividendat e deklaruar në vitin 2015 në vlerë prej 15,000,000€.

e) Treguesit kyç financiar të përlogaritur në shifrat e pasqyrave financiare të vitit 2020, janë të pa favorshëm/negativ dhe me një përkeqësim në krahasim me vitin paraprak:

- Likuiditeti i rrjedhës ishte 0,13, ndërsa koeficienti i dëshirueshëm/i pranueshëm varion nga 1,5 deri në 2. Likuiditeti i rrjedhës më i vogël se 1 është tregues që Kompania mund të ketë probleme serioze në përmbushjen e detyrimeve të sajë afatshkurta. Krahasuar me vitin 2019 ku likuiditeti i rrjedhës ishte 0.17, këtë vit ka përkeqësim të këtij treguesi për 34%.

- Likuiditeti i Shpejtë (Testi Acid) është 0,09. Testi acid më i vogël se 1 tregon po ashtu që kompania mund të ketë probleme serioze në përmbushjen e detyrimeve të saja afatshkurta. Ka përkeqësim prej 19% krahasuar me vitin e kaluar për testin acid që ishte 0.11.

- Neto kapitali punues është në vlerë negative -0,96 (apo në vlerë financiare -64,089,000€). Kapitali i punës negativ është kur detyrimet rrjedhëse të kompanisë tejkalojnë pasuritë e saj aktuale. Raporti optimal i pranueshëm është midis 1.2 dhe 2.

- Raporti i Borxhit ishte 1.28, pjesëmarrja e detyrimeve në pasuri është mbi 100%. Raporti më i madh se 0.5 apo 50%, nënkupton që shumica e asetëve të kompanisë financohen përmes borxhit. Sa më i lartë të jetë ky raport aq më i lartë është rreziku i funksionimit/operimit të kompanisë. Përveç kësaj, raporti i borxhit të lartë ndaj aktiveve mund të tregojë një

kapacitet të ulët të kompanisë për huamarrje, e cila nga ana tjetër do të ulë fleksibilitetin financiar të kompanisë.

Kjo kishte ndodhur si shkak i mos aplikimit të drejtë dhe të plotë të kërkesave të SNK - 1 me rastin e përgatitjes së pasqyrave financiare. Menaxhmenti e kishte konsideruar si të mjaftueshëm vetëm faktin e shpalosjes së pasigurive materiale.

Ndikimi

Prezantimi i pasqyrave financiare në një bazë jo të përshtatshme për rrethanat, shpie në prezantim të pasaktë të informacionit financiar ndaj përdoruesve të pasqyrave financiare.

Rekomandimi B1

Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se është bërë një analizë e detajuar për t'i përcaktuar shkaqet të cilat kanë ndikuar në modifikim të Opinionit dhe të merren veprimet e nevojshme për përmirësimin e situatës së krijuar. Pasqyrat financiare të Kompanisë duhet të përgatiten në një bazë e cila është e përshtatshme dhe e bazuar në realitetin ekonomik të Kompanisë. Nënshkrimi i pasqyrave nga Kryeshefi Ekzekutiv dhe Zyrtari Kryesor Financiar duhet të bëhet vetëm nëse ndaj Pasqyrave Financiare Vjetore janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme para se të njëjtat t'i dorëzohen Bordit të Drejtorëve.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B2 - Paraqitje e gabuar e aktiveve të kushtëzuara

Gjetja

Sipas SNK 37 Një aktiv i kushtëzuar është një pasuri e mundshme që rrjedh nga ngjarje të shkuara dhe ekzistenca e të cilit do të konfirmohet vetëm nga zhvillimi ose jo i një ose disa ngjarjeve të ardhshme të pasigurta, jo tërësisht nën kontrollin e njësisë ekonomike. Një shembull është një pretendim që një njësi ekonomike është duke ndjekur nëpërmjet proceseve ligjore kur rezultati është i pasigurt. Aktivet e kushtëzuara nuk njihen në pasqyrat financiare meqenëse kjo mund të rezultojë në njohjen e të ardhurave që nuk do të realizohen kurrë. Për një aktiv të kushtëzuar duhet të jepen informacione shpjeguese, siç kërkohen nga paragrafi 89, kur një hyrje e përfitimeve ekonomike është e mundshme.

17 raste në vlerë të përgjithshme prej 1,778,729€ janë pretendime ligjore ndaj palëve të ndryshme, për të cilat procedurat ligjore në gjykatat përkatëse janë në proces dhe ende nuk ka vendime finale.

Kompania i kishte njohur këto ngjarje në kontabilitet si llogari të arkëtueshme, në vend që të njohë këto si aktive të kushtëzuara. Sipas udhëzimeve të SNK 37 aktivet e kushtëzuara nuk njihen në pasqyrat financiare mirëpo për këto duhet të jepen informacione shpjeguese, të cilat nuk janë bërë nga ana e kompanisë.

Ndikimi

Njohja e aktiveve të kushtëzuara si llogari të arkëtueshme ka shkaktuar mbivlerësim të tyre në vlerën 1,778,729€ si dhe pasqyrim jo të drejtë të aktiveve të kushtëzuara në shpalosjet dhe shënimet shpjeguese.

Rekomandimi B2 Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se llogaritë e arkëtueshme njihen vetëm kur plotësohen kushtet për njohjen e tyre sipas standardeve të kontabilitetit, ndërsa në rastet kur mundësia e arkëtimit varet nga vendimet e gjykatës ato të njihen si aktive të kushtëzuara dhe të jepen shënime sqaruese për to. Më tutje, Bordi të sigurojë se janë bërë korrigjimet në vlerën e llogarive të arkëtueshme aktuale në mënyrë që pasqyrat financiare të vitit të 2020 të prezantojnë vlerën e saktë.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja A1 - Pamundësia e konfirmimeve për saldot e llogarive të arkëtueshme

Gjetja Sipas Ligjit Nr. 06/L- 032 Për Kontabilitet, Raportim Financiar dhe Auditim Neni 12 Shoqëritë tregtare që i nënshtrohen dispozitave të këtij Ligji, verifikojnë të paktën një herë në vit, ekzistencën dhe vlerësimin e pasurive, detyrimeve dhe kapitalit, nëpërmjet inventarizimit të këtyre elementeve dhe dëshmive të tyre mbështetëse nëpërmjet procesit të inventarizimit.

Në pesë mostra të llogarive të arkëtueshme në vlerë të përgjithshme prej 156,673€ saldot përkatëse nuk ishte e mundur të konfirmohen sepse në disa raste operatorët refuzojnë të konfirmojnë borxhin ndaj kompanisë, disa kundërshtojnë borxhin si dhe ka raste që operatorët nuk kanë mundur të kontaktohen fare nga ana e kompanisë.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e mos harmonizimeve të rregullta me klientët.

Ndikimi Në mungesë të harmonizimeve të rregullta paraqitja e llogarive të arkëtueshme në pasqyra financiare mund të mos jetë e saktë dhe mos marrja e veprimeve ligjore me kohë mund të ndikojë që borxhet e tilla të parashkruhen, duke krijuar pamundësi në arkëtimin e borxheve të tilla në të ardhmen.

Rekomandimi A1 Bordi i Drejtorëve duhet të sigurojë procedura të harmonizimit periodik me partnerët ekonomik ashtu që paraqitja e llogarive të arkëtueshme të jetë e saktë si dhe të sigurojë se janë ndërmarrë të gjitha veprimet ligjore në kohën e duhur për të gjitha rastet kontestuese të cilat nuk kanë mundur të zgjidhen në mënyrë bilaterale.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja A2 - Regjistrim i gabuar kontabël i grantit qeveritar

Gjetja Njëra nga metodat e paraqitjes së granteve për aktive në kontabilitet sipas SNK 20, është njohja e grantit si e ardhur e shtyrë në pasqyrën e pozicionit financiar e cila pastaj në një mënyrë sistematike dhe racionale gjatë jetës së dobishme të aktivitetit njihet si e ardhur në pasqyrën e të ardhurave për secilën periudhë.

Ministria e Ekonomisë dhe Ambientit kishte mbështetur disa projekte kapitale të kompanisë me një grant në vlerë prej 290,258€. Granti qeveritar ishte regjistruar gabimisht në kontabilitet si e hyrë për periudhën, në vend se kjo të regjistrohej si e hyrë e shtyrë, pra detyrim në pasqyrën e pozicionit financiar.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e trajtimit jo të duhur kontabël të grantit qeveritar. Kërkesat e SNK 20 nuk ishin aplikuar në mënyrë adekuate.

Ndikimi

Regjistrimi i gabuar kontabël i grantit qeveritar kishte shkaktuar mbivlerësim të të ardhurave të periudhës për 290,258€ dhe njëkohësisht nënvlerësim të detyrimeve për të njëjtën vlerë.

Rekomandimi A2

Bordi i Drejtorëve duhet të sigurojë zbatim të plotë të SNK-ve dhe SNRF-ve në përgatitjen e pasqyrave financiare. Të bëhen korrigjimet adekuate në kontabilitet ashtu që të hyrat nga granti të njihen dhe detyrimet ndaj grantit të zvogëlohen në periudhën e saktë dhe në mënyrë sistematike gjatë jetës së dobishme të aktivitetit.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B3 - Prezantimi i pasaktë i pasqyrës së rrjedhës së parasë

Gjetja

Sipas SNK 1 një pako e pasqyrave financiare duhet të përmbajë edhe një pasqyrë të rrjedhës së parasë e cila paraqet një përmbledhje të të gjitha hyrjeve dhe daljeve të parasë së gatshme nga aktivitetet operative, financiare dhe investuese.

Kompania kishte hartuar pasqyrën e rrjedhës së parasë, mirëpo mbivlerësimi i llogarive të arkëtueshme për vitin 2020 në shumën 1,935,402€ si dhe mbivlerësimi i llogarive të arkëtueshme dhe obligimeve tatimore që ishin identifikuar në auditimin e pasqyrave financiare për vitin 2019, në shumën 1,684,999€ përkatësisht 852,355€ dhe nënvlerësimi tek llogaritë e pagueshme dhe provizionet për shumën 118,471€ përkatësisht 3,614,000€ nuk ishin korrigjuar me një ri deklaram retrospektiv me rastin e hartimit të pasqyrave financiare të vitit 2020 duke ndikuar kështu në pasaktësinë e pasqyrës së rrjedhës së parasë.

Kjo kishte ndodhur si rezultat i mos korrigjimeve të keq deklarimeve materiale në saldot e pasqyrës së pozicionit financiar për vitin 2019 për llogaritë e arkëtueshme tregtare, obligimet tatimore, llogaritë e pagueshme tregtare dhe provizionet.

Ndikimi

Gabimet e identifikuar në vitin paraprak të cilat nuk ishin korrigjuar me një ri deklaram retrospektiv dhe shpalosje përkatëse, kanë efekt në prezantimin materialisht të pa saktë të aktivitetet operative tek pasqyra e rrjedhës së parasë.

Rekomandimi B3

Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se gabimet e identifikuar në PFV-të tjera të cilat reflektojnë në Pasqyrën e Rrjedhës së Parasë korrigjohen para përgatitjes së pasqyrave të vitit aktual në mënyrë që shifrat krahasuese në mes të viteve të jenë të sakta dhe të plota.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja A3 - Prezantim i pasaktë i pasqyrës së ndryshimeve në ekuitet**Gjetja**

Sipas SNK 1 një pako e pasqyrave financiare duhet të përmbajë edhe një pasqyrë të ndryshimeve në ekuitet e cila paraqet një përmbledhje të të gjitha ndryshimeve në ekuitet.

Kompania kishte hartuar pasqyrën e ndryshimeve në ekuitet, mirëpo për shkak të çështjes së ngritur në lidhje me të hyrat nga granti qeveritar që ka ndikim në rezultatin financiar në pasqyrën e të ardhurave, humbja e periudhës e bartur në këtë pasqyrë nuk është e saktë.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e mos aplikimit të kërkesave të SNK 20 në lidhje me njohjen dhe prezantimin e granteve.

Ndikimi

Regjistrimi i gabuar kontabël i grantit qeveritar kishte shkaktuar mbivlerësim të të ardhurave të periudhën për 290,258€ dhe njëkohësisht nënvlerësim të detyrimeve ndaj grantit për të njëjtën shumë.

Rekomandimi A3

Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se janë bërë korrigjimet e gabimeve të identifikuar tek pasqyra e ndryshimeve në ekuitet, për të siguruar një pamje të drejtë dhe të vërtetë të saj.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)**Çështja B4 - Mos dhënia e informacioneve shpjeguese për kontigjencat****Gjetja**

Sipas SNK 37 - Provizionet, detyrimet e kushtëzuara dhe aktivet e kushtëzuara, njësia ekonomike duhet të jap informacion shpjegues për pasuritë dhe detyrimet kontingjente (eventualitetet), përveç kur mundësia e një hyrje/daljeje burimesh që përfshin përfitime/humbje ekonomike nuk ekziston më.

Shënimet shpjeguese nuk përmbajnë informacion, për ngjarjet të cilat i plotësojnë kushtet për trajtimin e tyre si detyrime dhe pasuri kontingjente. Dardafon, në vitin 2019, kishte iniciuar një arbitrazh të dytë ndaj kompanisë. Vlera e kërkesë padisë sipas Dardafon është rreth 50,000,000€ dhe i referohet mos vazhdimit të Marrëveshjes Bazë për MVNO dhe mos ofrimit të disa shërbimeve gjatë periudhës së Marrëveshjes bazë.

Poashtu kompania më 20 tetor 2020, kishte iniciuar një kundër padi në arbitrazh në vlerë prej 56,000,000€ e cila ndërlidhet në disa baza të dëmtimit të kompanisë nga Marrëveshja bazë. Seanca kryesore për këtë proces dhe vendimi i arbitrazhit pritet të përfundojnë deri në fund të vitit 2021.

Menaxhmenti, e kishte konsideruar si informacion të ndjeshëm shpalosjen e padisë dhe kundërpadisë në pasqyrat financiar.

Ndikimi

Mos dhënia e informacioneve shpjeguese të plota ka ndikim në besueshmërinë dhe kuptueshmërinë e pasqyrave financiare nga përdoruesit.

Rekomandimi B4

Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se ngjarjet të cilat i plotësojnë kushtet për trajtimin e tyre si detyrime kontingjente dhe pasuri kontigjente, të jepen informacione shpjeguese për to në shpalosjet dhe shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.2 Çështjet që ndikojnë në konkluzionin e pajtueshmërisë

Çështja A4 - Ndryshimi i kushteve të kontratës në disfavor të kompanisë

Gjetja

Kompania kishte lidhur kontratë për shitjen e produkteve të tyre me një OE me datë 16.03.2015 ku OE luan rolin e ndërmjetësit /distributorit të shitjes tek palët e treta, Çmimet e produkteve dhe shërbimeve kanë të përfshirë TVSH-në dhe provizioni total i shitjes do të jetë 9.7% e transaksionit. Pas një viti kompania kishte nënshkruar një aneks ku secilit lloj të provizionit që do të paguhet ndaj OE i është shtuar edhe 18% në emër të TVSH-së.

Ndryshimet nga kontrata bazë që kanë ndodhur pas nënshkrimit të Memorandumit të mirëkuptimit për praktikën më të mira të llogaritjes së provizioneve, kompanisë i janë shtuar kosto e shitjes për provizionin për shitjet bazë prej 9.7% në 11.45 %.

Si rezultat i këtij aneksi janë rritur edhe provizionet tjera si: provizioni për shitjet mbi 0.5 milion nga 1% në 1.18%, provizionet për shitjet mbi 1 milion për tremujor nga 1% janë bërë 1.18%, provizionet për marketing nga 1.20% në 1.42% dhe provizioni vjetor mbi 5 milion në vit qarkullim nga 1% është bërë 1.18%.

Analizat tona kanë treguar se kompania në vitin 2020 kishte paguar:

- për provizion bazë 281,807€ më shumë sesa që ishte paraparë në kontratën bazë;
- për provizionet për shitjet mbi 0.5 milion 10,103€ më shumë sesa që ishte paraparë në kontratën bazë;
- për provizionet për marketing 32,814€ më shumë sesa që ishte paraparë në kontratën bazë;
- për provizionet për shitjet mbi 1 milion për TM (kuartal) 21,852€ më shumë sesa që ishte paraparë në kontratën bazë; dhe
- për provizion (bonus) vjetor mbi 5 milion në vit 20,052€ më shumë sesa që ishte paraparë në kontratën bazë.

Kjo kishte ndodhur si shkak i interpretimit gabim të dispozitave të kontratës që kanë të bëjnë me mënyrën e llogaritjes së provizioneve dhe bonuseve nga ana e menaxhmentit të kompanisë dhe OE.

Ndikimi

Ndryshimi i kushteve të kontratës ka rritur koston e provizioneve të shitjes me vlerë 366,630.52 €.

Rekomandimi A4

Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që vendimet për të ndryshuar kushtet e kontratës, të jenë të bazuara në analiza paraprake të përshtatshmërisë ekonomike, për të evituar efektet financiare negative nga vendimet e pafavorshme për Kompaninë.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja A5 - Ekzekutim më i lartë i pagesës së borxhit sesa ishte obligimi në regjistrat kontabël**Gjetja**

Sipas ligjit për kontabilitet, raportim financiar dhe auditim, shoqëritë tregtare, verifikojnë të paktën një herë në vit, ekzistencën dhe vlerësimin e pasurive, detyrimeve dhe kapitalit, nëpërmjet inventarizimit të këtyre elementeve dhe dëshmive të tyre mbështetëse. Inventarizimi duhet të barazohet me librat kontabël.

Kompania kishte njohur si obligim 195,372€ ndaj një furnitori, ndërsa i njëjti kishte pretendime vlerën 247,445€ si të arkëtueshme ndaj kompanisë. Diferenca prej 52,073€ kishte të bënte me disa fatura që janë dorëzuar nga furnitori në arkiv të Telekomit mirëpo nuk janë proceduar tutje për regjistrim kontabël në mungesë të raporteve të pranimi të shërbimeve.

Përveç kësaj për shkak të mos pagesës me kohë të obligimit furnitori e kishte dërguar në përbarim lëndën e cila ishte prapësuar nga zyra ligjore e kompanisë por zyrtarët e kompanisë gjatë shqyrtimit të lëndës në gjykatë nuk kishin ofruar dëshmi që faturat e pranuar/protokolluara nga kompania nuk kishin pasur raport të pranimi për kryerjen e shërbimit.

Si pasojë e kësaj pas shqyrtimit gjyqësor, me 18 shkurt 2021 përbaruesi privat kishte inkasuar total obligimin me vlerë 310,713€ përfshirë 52,073€ për faturat kontestuese nga kompania për të cilat nuk kishte raporte të pranimi të shërbimit si dhe kamatën 57,561€ dhe shpenzimet e shërbimeve të kryer ndaj gjykatës, ekspertizës dhe përbaruesit me vlerë 5,706€.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e mos kryerjes së harmonizimeve me furnitorin dhe mos koordinimit ndërmjet njësive kërkuese, financave dhe zyrës ligjore të cilat gjatë shqyrtimit gjyqësor nuk kishin ofruar dëshmi për faturat e kontestuar.

Ndikimi

Për shkak të mos koordinimit ndërmjet departamenteve të kompanisë në ofrimin e dëshmive për faturat e kontestuar gjatë procesit gjyqësor dhe mos pagesës me kohë të obligimit, inkasimi i mjeteve nga përbaruesi privat ishte në vlerë më të madhe prej 115,341€ se sa ishte obligimi i njohur ndaj furnitorit në regjistrat kontabël.

Rekomandimi A5

Bordit i Drejtorëve të sigurojë se regjistri i obligimeve rishikohet periodikisht dhe bëhet harmonizimi i kartelave të llogarive në mënyrë sistematike në mes Kompanisë dhe furnitorëve. Për më tepër, të siguroj që janë marrë veprimet e nevojshme ligjore në rastet kontestimore.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)**Çështja A6 - Pagesa për shpenzime të marketingut pa raporte për punën/shërbimin****Gjetja**

Sipas Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike (LMFPP) para bërjes ose autorizimit të pagesave sipas kontratës, duhet të sigurojë që shpenzimi i parave publike sipas një kontrate publike të bëhet në pajtim me aktet nënligjore (rregullat KMF), ku sipas këtyre rregullave shpenzimi i parasë publike i nënshtrohet procedurave të përgjithshme për procedimin e pagesave siç është fatura e pranuar dhe raporti i pranimi të mallit/shërbimit.

Kompania kishte lidhur kontratë për shitjen e produkteve të tyre me një operator ekonomik (OE) më datë 16 mars 2015. OE luan rolin e ndërmjetësit/distributorit të shitjes së produkteve tek palët e treta. Në kuadër të kësaj marrëveshje, ishte nënshkruar edhe një Aneks (Aneksi V) në lidhje me marketingun shtesë dhe marketingun promovues që OE do të zhvilloj për Telekomin dhe do të kompensohet me një komision shtesë prej 1.2% të shitjeve mujore.

Kompania nuk merr asnjë raport kthyes (raport të kryerjes së punëve/shërbimeve) për shpenzimet e marketingut që partneri afarist i ka kryer në emër të Telekomit. Kostoja e kompensimit të shpenzimeve të marketingut për vitin 2020 ndaj OE ishte 215,117€.

Kjo kishte ndodhur si shkak i mos specifikimeve të mjaftueshme të kërkedave ndaj OE-së në anekse dhe si rezultat i mos ushtrimit të kontrolleve të mjaftueshme para ekzekutimit të pagesave të shpenzimeve.

Ndikimi

Pagesa e shpenzimeve të marketingut pa pranuar raporte për punën/shërbimin e kryer e cila paguhet në baza të rregullta mujore përveç që është në mos përputhje me kornizën ligjore lidhur me shpenzimin e parasë publike mund ta dëmtojë edhe buxhetin e kompanisë.

Rekomandimi A6

Bordi i Drejtoreve të sigurojë që pagesat e shpenzimeve behën në përputhje të plotë me kërkesat e kornizës ligjore në lidhje me shpenzimin e parasë publike.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.3 Gjetjet për çështjet e kontabilitetit dhe të pajtueshmërisë

2.3.1 Pasuritë afatgjata

Vlera neto e zërit financiar të pasurive afatgjata e prezantuar në pasqyrën e pozicionit financiar ishte 43,393,062€. Ato kanë të bëjnë kryesisht me tokën, ndërtesat, pajisjet dhe makineritë, inventari, pajisjet dhe softuerët kompjuterik. Kemi testuar 70 mostra për teste substanciale të detajeve në vlerë 20,862,539€. Përveç kësaj, kemi kryer procedurat analitike substanciale për popullacionin në tërësi sa i përket zhvlerësimit.

Çështja B5 - Humbja në vlerë e pasurive dhe mostrajtimi i duhur i kësaj çështje

Gjetja

Sipas SNK 36 - Zhvlerësimi i aktiveve, një njësi ekonomike duhet të përcaktojë procedurat të cilat i zbaton për të siguruar që pasuritë e saj mbahen me një vlerë kontabël e cila nuk duhet të jetë më e madhe se shuma e tyre e rikuperueshme. Një pasuri mbahet me një vlerë kontabël e cila është më e madhe se shuma e rikuperueshme nëse vlera kontabël neto e saj e kalon shumën që mund të rikuperohet përmes përdorimit ose shitjes së aktivit. Nëse është kështu, thuhet se aktivi është i zhvlerësuar dhe Standardi kërkon që njësia ekonomike të njohë një humbje nga zhvlerësimi. Pasuritë jo-financiare që kanë pësuar humbje në vlerë rishikohen për ndryshim të mundshëm të humbjes në vlerë në secilën datë raportuese.

Në procesin e zbatimit të politikave kontabël, menaxhmenti i Kompanisë nuk ka bërë asnjë gjykim i cili mund të ketë efekt të rëndësishëm lidhur me rënien në vlerë të pasurive, e cila përcaktohet duke kryer testimin nëpërmjet të cilit vlerësohet shuma e rikuperueshme. Ekzistojnë situata të qarta, për përcaktimin e nevojës për testin e zhvlerësimit për pasuritë që tregojnë shenja të rënies në vlerë në datën e bilancit si:

- Pjesa e konsiderueshme e pasurive janë të teknologjisë informative të cilat kanë një treg dinamik dhe vlera e tregut të pasurive të ngjashme ka rënë;
- Mungesa e mirëmbajtjes dhe e përkrahjes teknologjike e cila bart një kosto të lartë sjellë në pikëpyetje vlerën e platformës së përgjithshme;
- Nuk ka vlerësim të pasurive jashtë përdorimit të gjeneratës teknologjike paraprake të cilat mund të ripërdoren për riparime potenciale;
- Vlera kontabël e një pjese të pasurive neto të njësisë ekonomike mund të jetë më e madhe se vlera e tregut;
- Gjendja fizike e pasurive dhe performanca e tyre është përkeqësuar.

Kompania kishte formuar komision profesional për trajtimin e kësaj çështje mirëpo sipas komisionit për shkak të natyrës dhe specifikave të platformave ekzistuese të kompanisë, komisioni e ka vlerësuar se nuk është e mundur të sigurohen informata nga operatorët tjerë në treg për të krahasuar vlerat me gjendjen aktuale.

Ndikimi

Mungesa e vazhdueshme e testit të zhvlerësimit të pasurive mund të ndikoj në prezantimin joreal të vlerës së tyre dhe në rritjen e shpenzimeve nga humbja.

Rekomandimi B5

Bordit i Drejtorëve të sigurojë, se janë marrë vendime për kryerjen e procedurës për testim të rënies në vlerë të pasurive duke dokumentuar atë sa më qartë, në mënyrë që të prezantohet një vlerë reale e pasurive dhe të eliminohen mundësitë e keq deklarimit të shpenzimeve në pasqyra financiare.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.3.2 Detyrimet afatshkurta

Vlera neto e zërit financiar të detyrimeve afatshkurtra e prezantuar në pasqyrën e pozitës financiare ishte 73,534,000€. Brenda këtij zëri janë prezantuar llogaritë e pagueshme tregtare dhe të tjera 32,170,000€ dhe detyrimet e tjera afatshkurtra 41,364,000€. Ne kemi testuar 70 mostra për testim substancial në vlerë të përbashkët 24,495,405€.

Çështja B6 - Mos prezantim i saktë i llogarive të pagueshme tregtare

Gjetja

Sipas Kornizës konceptuale për raportin financiar, paragrafi 4.26, një detyrim njihet në pasqyrën e pozicionit financiar kur ka gjasa që burime ekonomike të dalin nga njësia ekonomike për të shlyer një detyrim aktual dhe shuma me të cilën do të shlyhet detyrimi mund të matet me besueshmëri.

Llogaritë e pagueshme ishin prezantuar jo saktë si shkak i mbivlerësimit për 6,706€ pasi që disa fatura me vlerë 4,898€ ishin regjistruar gabimisht dy herë në regjistrat e kompanisë si dhe për shkak të një diferencë tjetër të bartur nga vitet paraprake. Ndërsa nënvlerësimi i llogarive të pagueshme për 11,938€ kishte të bënte me një diferencë të bartur nga viti 2017.

Këto diferenca kishin ndodhur pasi që kompania nuk kishte kryer harmonizimet periodike me furnitorët.

Ndikimi

Mbivlerësimi dhe nënvlerësimi i llogarive të pagueshme ndikon në besueshmërinë e informacionit financiar dhe prezantim jo të saktë të obligimeve në pasqyrat financiare.

Rekomandimi B6

Bordit i Drejtorëve të sigurojë, se regjistri i obligimeve rishikohet periodikisht dhe bëhet harmonizimi i kartelave të llogarive në mënyrë sistematike në mes Kompanisë dhe furnitorëve. Përveç kësaj, të sigurojë që janë marrë veprimet e nevojshme për t'i korrigjuar gabimet e identifikuara në shënimet kontabël dhe të siguroj prezantim të saktë në pasqyra financiare.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.3.3 Shpenzimet e pagave

Shpenzimet e pagave ishin 26,227,701€. Më 31 dhjetor 2020, numri i të punësuarve ishte 2,288 punonjës (në vitin 2019: 2,383 punonjës). Gjatë vitit ishte punësuar një punonjës i ri. Kemi testuar 70 mostra për teste substanciale në vlerë 88,845€ si dhe pesë mostra për teste të pajtueshmërisë .

Çështja B7 - Mangësi në procesin e rekrutimit për staf të rregullt

Gjetja	Sipas Udhëzimit Administrativ Nr.07/2017 Për Rregullimin e Procedurave të Konkursit në Sektorin Publik, neni 5, te Konkursi publik dhe i brendshëm specifikohen kualifikimet e nevojshme arsimore, specifike dhe përvoja paraprake. Tutje në nenin 6, konkursi publik duhet të përsëritet nëse së paku tre kandidatë nuk i plotësojnë kushtet e parapara me konkurs. Sipas konkursit publik, të datës 11 janar 2020, ishte kërkuar një “Ekspert i Sigurisë së Rrjetit dhe Platformave të Telekomit të Kosovës”, ku shkollimin ishte kërkuar diplomë universitare në fushën përkatëse. Komisioni vlerësues, kishte vlerësuar se tre kandidatë i kishin plotësuar kushtet dhe kriteret e konkursit. Mirëpo, sipas dëshmive tona dy nga aplikuesit (përfshirë punonjësin e pranuar) nuk kishin diplomë universitare në fushën përkatëse. Kjo kishte ndodhur si pasojë e mos konfirmimit të dokumenteve të aplikantëve me kriteret e konkursit nga ana e komisionit vlerësues.
Ndikimi	Pranimi i punonjësve pa respektuar kushtet e konkursit është në papajtueshmëri me kornizën ligjore për zbatimin e procedurave të konkursit në sektorin publik dhe mund të ndikojë punësim të stafit jo kompetent për pozitën.
Rekomandimi B7	Bordi i drejtorëve të sigurojë, që punësimi i stafit të bëhet në përputhje me kriteret e përcaktuara për pozitën e shpallur me konkurs.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B8 - Mos pagesa e punonjësve me gradë të njëjtë për pozitën e njëjtë**Gjetja**

Sipas Ligjit të Punës, Nr.03/L-212, neni 55 specifikohet se punëdhënësi duhet t'i paguajë punonjësit kompensimin e njëjtë për punën e vlerës së njëjtë, kompensimin i cili mbulon pagën bazë dhe shtesat tjera.

Analizat tona të listës së pagave të punonjësve, tregojnë se për 84 pozita, punonjësit nuk paguhën me grada të njëjta për pozitën e njëjtë.

Sipas përgjigjes së kompanisë arsyet për rastet e identifikuar janë dallimet e punëve në mes të departamente të ndryshme si dhe për shkak të fitimeve të rasteve gjyqësore ose në komision të ankesave. Mirëpo sipas vlerësimeve tona, kjo ka ndodhur për shkak se kompania nuk kishte ende rregullore për sistematizim të vendeve të punës.

Ndikimi

Pagesa e punonjësve për pozita të njëjta me grada të ndryshme mund të ndikojë në ngritjen e padive eventuale ndaj Kompanisë për mostrajtim të barabartë dhe humbje financiare të saj.

Rekomandimi B8

Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që përmes akteve të brendshme të fuqizojë kontrollet e brendshme, të cilat do të pamundësojnë që punonjësit në pozitat e njëjta të paguhën me grada të ndryshme.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)**Çështja A7 - Mangësi në procesin e avancimit në pozitë përmes konkursit të brendshëm****Gjetja**

Në Udhëzimin Administrativ Nr.07/2017 Për rregullimin e Procedurave të Konkursit në Sektorin Publik, precizohen edhe kualifikimet e nevojshme arsimore, specifike dhe përvoja paraprake.

Tutje, tek neni 6, konkursi publik duhet të përsëritet nëse së paku tre kandidatë nuk i plotësojnë kushtet e parapara me konkurs.

Në konkursin e brendshëm të datës 17 janar 2020 për pozitën "Koordinator për Raportim me Postën e Kosovës", të kriteret për kualifikimin, përvojën dhe tjera kërkohej diplomë universitare në fushë përkatëse që lidhen me Ekonomi, Biznes, Administratë, Marketing, Juridik e të ngjashme si dhe përvoja e punës, dy vite në fushën komerciale/biznesore apo edhe administrative. Te ky konkurs kishin aplikuar gjithsej tre aplikant dhe që të tre sipas komisionit përzgjedhës i kishin plotësuar kushtet dhe kriteret, mirëpo vetëm njëri nga aplikantët i kishte plotësuar të gjitha kriteret e konkursit të shpallur. Ndërsa dy të tjerët nuk i kanë plotësuar kushtet dhe kriteret, përkatësisht njëri nuk e kishte përvojën relevante dhe i njëjti nuk kishte marr pjesë në intervistë ndërsa tjetri nuk kishte diplomë universitare ashtu siç ishte kërkuar.

Kjo kishte ndodhur si pasojë e mos ekzaminimit të duhur të dokumenteve të aplikantëve nga ana e komisionit vlerësues.

Ndikimi

Avancimi i punonjësve pa i plotësuar kushtet dhe kriteret përveç që rrit kostot në shpenzimet e personelit, rrit rrezikun e angazhimit të personave jo kompetent dhe mund të ndikoj në mos arritjen e objektivave të kompanisë.

Rekomandimi A7 Bordi i Drejtorëve të sigurojë që në rast të avancimit të punëtoreve, kandidatët e suksesshëm t'i kenë plotësuar kushtet dhe kriteret për pozitën e shpallur me konkurs të brendshëm, në të kundërtën të anulohet konkursi.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja C1 - Angazhimi i punëtoreve për punë specifike pa konkurs publik si dhe tejkallim i afatit të angazhimit të tyre

Gjetja Sipas Ligjit të Punës Nr.03/L-212, çdo punëdhënës në sektorin publik, është i obliguar të shpall konkurs publik sa herë që pranon një punëmarrës dhe themelon një marrëdhënies të punës (neni 8); dhe në rastin e kontratës për punë dhe detyra specifike ajo nuk mund të jetë më e gjatë se 120 ditë brenda një viti (neni 10 pika 6). Ndërsa sipas Udhëzimit Administrativ Për Rregullimin e procedurave të konkursit në sektorin publik, , Nr.07/2017, - konkursi publik duhet të publikohet në njërën nga mjetet e shkruara të informimit dhe të mbetet i hapur 15 ditë nga data e publikimit.

Kompania kishte angazhuar 11 punonjës për punë dhe detyra specifike, pa shpallur konkurs publik. Përveç kësaj, për këta punonjës nuk ishte respektuar afati maksimal i punësimit prej 120 ditësh për këtë mënyrë të kontraktimit. Në kuadër të këtyre punonjësve të angazhuar janë edhe dy ekspertët e jashtëm ligjor. Kostoja financiare për këto paga që rrjedhin nga këto kontrata janë 105,304€ (paga neto).

Mos shpallja e konkursit publik për kontrata për punë dhe detyra specifike, ishte bërë për shkak se Kompania nuk e kishte konsideruar të nevojshme shpalljen e konkursit publik, por për këto raste ka bërë vetëm "Thirrje për shprehje të interesit", e cila vendoset në faqen e internetit të Kompanisë. Ndërsa tejkallimin e afatit të angazhimit të punonjësve, Kompania e arsyeton se e kishte bërë për shkak të nevojave të departamenteve kërkuese. Për më tepër, angazhimi i ekspertëve ligjor, sipas zyrtarëve të Kompanisë, ka qenë i nevojshëm, për shkak të negociatave me ish- MVNO.

Ndikimi Angazhimi i punonjësve për punë dhe detyra specifike të punës, pa shpallje të konkursit publik, mund të ndikojë në përzgjedhje jo adekuate të kandidatëve për shkak të mungesës së transparencës dhe rrjedhimisht kufizimit të konkurrencës

Rekomandimi C1 Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se merren masat e nevojshme që të respektohen dispozitat ligjore përkatëse me rastin e angazhimeve të punonjësve të rinj, si dhe respektimin e afatit maksimal të lejuar me ligj në rastin e punonjësve me kontratë dhe detyra specifike.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.3.4 Funkzioni i auditimit të brendshëm

Auditimi i brendshëm është një aktivitet i pavarur për të ofruar siguri objektive dhe një aktivitet këshillues, i dizajnuar për të shtuar vlerën dhe për të përmirësuar veprimet e kompanisë. Po ashtu, ndihmon për përmbushjen e objektivave, duke nxitur një qasje sistematike dhe të disiplinuar për vlerësimin dhe përmirësimin e efektivitetit në menaxhimin e rrezikut, kontrolleve dhe proceseve të qeverisjes.

Çështja A8 - Mos realizimi i planit vjetor të auditimit

Gjetja

Sipas Planit vjetor të Auditimit të Brendshëm, Njësia e Auditimit të Brendshëm kishte planifikuar të kryej shtatë auditime për vitin 2020 dhe kishte paraparë edhe kohën për një auditim me kërkesë nga Bordi.

Për vitin 2020, Njësia e Auditimit të Brendshëm kishte arritur të finalizoj vetëm një prej shtatë auditimeve të planifikuara me Planin vjetor, ndërsa kishte kryer katër auditime tjera specifike, tre me kërkesë të bordit dhe një sipas kërkesës së ministrisë së linjës.

Sipas zyrtarëve të Njesisë ky mos realizim i planit kishte ndodhur kryesisht për shkak të situatës pandemike, ku pothuajse gjatë tërë vitit 2020, Njësia e Auditimit nuk kishte qenë pjesë e stafit esencial por është munduar të ju përshtatet rrethanave të reja dhe të punoj nga shtëpia. Po ashtu, në mos realizimin e planit ka ndikuar edhe ndërrimi i shpeshtë i Bordeve të Drejtorëve (tri borde gjatë vitit 2020) të cilët kanë pasur kërkesa jashtë planit fillestar për realizimin e auditimeve specifike.

Ndikimi

Mos realizimi i planit vjetor të Njesisë së Auditimit të Brendshëm zvogëlon sigurinë që i ofrohet menaxhmentit në lidhje me funksionimin e kontrolleve në kompani. Kjo mund të rezultojë me dobësi të paidentifikuara dhe me vazhdimin e praktikave joefektive që mund të rezultojnë me humbje financiare për kompaninë.

Rekomandimi A8

Bordi i Drejtorëve të sigurojë përmbushjen e aktiviteteve të planifikuara të Njesisë së Auditimit të Brendshëm dhe monitorim efektiv nga Komiteti i Auditimit, në mënyrë që devijimet nga plani të adresohen në kohën e duhur.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

2.3.5 Sistemet Informative

Përmbledhja e gjetjeve për sistemet informative.

Çështja A9 - Kompania ende nuk kishte arritur të bëjë implementimin e kodit shtetëror

Gjetja

Autoriteti Rregullativ i Komunikimeve Elektronike dhe Postare (ARKEP) për implementimin e kodit shtetëror (+383) të caktuar nga Unioni Ndërkombëtar i Telekomunikimeve (ITU), ka marrë vendim që më së voni deri më 01 Qershor 2018 duhet të implementohet në tërësi kodit shtetërorë gjeografik +383 dhe të ndërpriten të gjitha kodet tjera (+377, +381 dhe +386), të cilat përdoren nga rrjetet e telefonisë fikse dhe mobile si dhe deri më 31 Dhjetor 2018 duhet të përfundoj në tërësi implementimi i kodit shtetëror mobil.

Kompania ende nuk kishte arritur të implementoj plotësisht kodin shtetëror mobil si pasojë e mos alokimit të mirë të mjeteve. Si rezultat i kësaj, kompania për shërbimet e marra nga Monako Telekom për vitin 2019 dhe 2020 kishte paguar shumën prej 3,960,103€, si dhe kishte paguar masë ndëshkimore 55,000€ në ARKEP. Për më tepër, deri në implementimin e kodit shtetëror do të vazhdoj të paguaj kosto mujore 125,000€. Kosto e parashikuar për implementimin e kodit shtetërorë mobil është 3,305,758€.

Departamenti Teknik në janar të vitit 2017 kishte filluar përgatitjet teknike për realizimin e kodit +383, dhe ka arritur ta realizoj pjesërisht. Mirëpo, pjesa e operimeve të brendshme teknike që realizohet nga prodhuesit e pajisjeve ende nuk është kryer. Rrjeti mobil i kompanisë është i ndërtuar me pajisjet NOKIA dhe ndryshimet në to duhet të bëhen ekskluzivisht nga ky operator/prodhues. Meqenëse TK-ja është e varur nga ky prodhues, përveç konfigurimeve në pajisje, prodhuesi/operatori e kishte kushtëzuar edhe në kontrata shtesë për mirëmbajtjen e infrastrukturës së TK-së, zëvendësim të disa elementeve të rrjetit dhe kishte caktuar një çmim shumë të lartë i cili ishte i papërbalueshëm për kompaninë. Kompania për më shumë se tri vite radhazi ka negociuar uljen e çmimit deri në arritjen e një çmimi të favorshëm për dy palët. Përdërisa negociatat kishin vazhduar, gjendja fillestare e infrastrukturës kishte ndryshuar pothuajse tërësisht dhe kërkoheshin investime në teknologji të re. Gjithashtu, edhe si rezultat i vështirësive financiare me të cilat është ballafaquar Telekom i Kosovës, në vitin 2021 ishte anuluar tenderi për këtë çështje. Për më tepër, sipas zyrtarëve të kompanisë, nga momenti i nënshkrimit të kontratës me operatorin/prodhuesin NOKIA do të duhen së paku një vit për implementimin e kodit shtetëror.

Shkak i mos përmbushjes së obligimeve rregullative për implementimin e plotë të kodit shtetëror +383 ishte zgjatja e negociatave duke përfshirë kontratën e mirëmbajtjes si parakusht për implementim duke rritur koston, mos alokimi i mirë i mjeteve si dhe gjendja financiare e krijuar më vonë në kompani.

Ndikimi Mos implementimi i plotë i kodit shtetëror +383, ka ndikuar që edhe më tej kompania të shfrytëzoj kodin shtetëror të Monakos, të pasojnë masa ndëshkimore nga ARKEP-it dhe të mos përmbushen detyrimet rregullative të kompanisë.

Rekomandimi A9 Bordi i drejtorëve të sigurojë që në afat sa më të shpejtë të bëjë implementimin e plotë të kodit shtetëror të Kosovës.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja A10 - Planifikim jo i mirë i vendosjes të disa BTS-ave për zgjerimin e rrjetit në territorin e Kosovës

Gjetja Zgjerimi i rrjetit në teknologjitë mobile duhet të bëhet sipas nevojave të shtruara nga menaxhmenti apo sipas analizave të bëra nga planifikimi i rrjetit me analiza të detajuara, duke u bazuar në simulimet, ankesat e konsumatorëve, rezultatet e matjeve, etj.

Kompania ka të instaluar 544 stacione/BTS (Base Transceiver Station) në të tri teknologjitë 2G, 3G dhe 4G, ku 94 % e territorit është e mbuluar me 2G, 80% me 3G dhe 70% e territorit me 4G. Kompania deri në fillim të vitit 2019 nuk kishte të dhëna për planifikimin e vendosjes së BTS-ave në territorin e Kosovës dhe si pasojë këta BTS ishin vendosur në zona të papërshtatshme duke ndikuar në mbulueshmëri jo të mirë të zonave dhe kualitet jo të mirë të shërbimeve.

Gjatë analizës së raporteve të vendosjes së BTS-sa dhe vëzhgimit fizik në zonat e caktuara, kemi identifikuar që kishte disa BTS-a të cilët ishin të vendosur në zona jo të përshtatshme nuk kishin mbulueshmëri të mirë të territorit. Për më tepër, vendosja e tyre ishte realizuar në zona ku kishte mungesë të infrastrukturës rrugore dhe energjetike dhe për vendosjen e një BTS-i ishin shpenzuar mesatarisht 90,000 euro, duke investuar në ndërtimin e rrugëve, vendosjen e shtyllave dhe kablllove elektrike, vendosjen e gjeneratorit në hapësira private. Gjithashtu, për këta BTS shpenzimet operative vjetore (qira, energji elektrike, naftë) ishin mesatarisht 4,000 euro, e nga ana tjetër trafiku i realizuar Zë dhe Internet nga këta BTS ishte i vogël.

Po ashtu, është identifikuar që Telekomit kishte stacione me teknologjitë 3G dhe 4G/LTE të vendosura në zona jo shumë të populluara ku trafiku në Zë dhe Internet ishte i vogël, e nga ana tjetër për vendet më të populluara ishte e nevojshme teknologjia 3G dhe 4G/LTE për rritje të mbulueshmërisë me këto teknologji dhe kualitet të shërbimit.

Të dhënat e gjetura janë rezultat i një investimi dhe planifikimi ndër vite në faza, që nga themelimi i Kompanisë VALA nga viti 2000. Zbatimi i shpejtë i fazave të ndryshme me nga 100 BTS për fazë për kohë të shkurtë ka mundur të ndikojë në planifikim jo adekuat. Po ashtu, menaxhmenti i Telekomit nuk i kishte dhënë rëndësi zbatimit të procedurave për të verifikuar nëse ishte bërë një planifikim dhe analizë e mirëfilltë para vendosjes së BTS-ave.

Ndikimi Si pasojë e vendosjes në pozita jo të përshtatshme të BTS-ave në disa raste mbulueshmëria nuk ishte e mjaftueshme në zonat përreth këtyre BTS-ave dhe nuk plotësonte nevojat e trafikut të nevojshëm në ato zona. Megjithatë, Kompania për përmirësim të kualitetit të shërbimit, në fund të vitit 2020 ka bërë një vlerësim për riinxhinjering të vendosjes së stacioneve bazë, ku kanë vlerësuar që duhet të zhvendosen 88 stacione në tërë territorin e Kosovës prej tyre 12 demontim tërësisht dhe të instalohen 15 stacione të reja për shtim të kapacitetit dhe mbulueshmërisë më të mirë.

Rekomandimi A10 Bordi i drejtorëve të sigurojë se para vendosjes së BTS-ave bëhen matje dhe analiza të detajuara në planifikimin dhe zhvillimin e rrjetit në pajtim me procedurat standarde të operimit të Departamentit Teknik në mënyrë që çdo BTS të ketë mbulueshmëri sa më të mirë të zonave dhe kualitet sa më të lartë të shërbimit.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja C2 - Mos ndërprerja e të drejtave dhe qasjes në sistemet informative për punonjësit në momentin e ndërprerjes së kontratës

Gjetja Të drejtat e qasjes në përdorimin e sistemeve informative për të gjithë punonjësit, kontraktuesit apo palët e treta, ndërpriten në momentin e ndërprerjes së kontratës.

Në analizën e bërë të listës së punonjësve të cilët kanë ndërprerë kontratën e punës dhe listës së përdoruesve aktiv në sistemet e informacionit, kemi vërejtur që kishte llogari të punonjësve që nuk ishin më punonjës të Telekomit por ende ishin aktiv në sistemet e informacionit.

Departamenti i Burimeve Njerëzore, për rastet e ndërprerjes së kontratës së punonjësve me TK-në ka njoftuar zyrtarët e Departamentit Teknik, por kërkesa për ndërprerje të qasjes në sistemet e informacionit nuk ishte realizuar nga ekipet e IT-së.

Ndikimi Përdoruesit të cilët janë aktiv dhe të cilët nuk kanë kontratë pune me Kompaninë apo kanë ndryshuar pozitën e punës rrezikojnë që të bëjnë aktiviteteve të qëllimshme të paautorizuara të cilat ndikojnë në funksionimin e sistemeve, zbulimin e informacionit, humbje financiare si dhe humbje të reputacionit të Kompanisë.

Rekomandimi C2 Bordi i drejtorëve të sigurojë, që të drejtat e qasjes në përdorimin e sistemeve të informacionit të ndërpriten menjëherë për punonjësit, në momentin e ndërprerjes së kontratës.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja C3 - Mungesë e monitorimit të regjistrave të aktiviteteve të përdoruesve në sistemet e informacionit

Gjetja Gjurmët e auditimit që regjistrojnë të gjitha aktivitetet në sistemet e informacionit duhet të mirëmbahen dhe monitorohen periodikisht për të identifikuar aktivitetet jonormale.

Ekzistojnë gjurmë të aktiviteteve të përdoruesve në platformat ICC, SYMPHONY, CRM, SDM/HLR dhe ERP, mirëpo nuk ka një platformë në të cilën do të grumbullohen të gjitha aktivitetet nga të gjitha sistemet e informacionit. Si rezultat, nuk është bërë monitorimi i këtyre aktiviteteve. Departamenti Teknik, kishte aprovuar procedurën për gjenerimin dhe monitorimin e gjurmëve audituese, sipas së cilës ishte caktuar zyrtari për mbrojtjen e të dhënave për realizimin e monitorimit. Mirëpo një monitorim i tillë nuk kishte ndodhur. Menaxhmenti aktual nuk ia kishte aprovuar qasjet e plota në sisteme të informacionit për zyrtarin për mbrojtje të të dhënave dhe qasjet e tij lejohen vetëm për çështjet të cilat ndikojnë në parandalimin e shpërndarjes së të dhënave personale. Gjatë vitit 2020 Telekom kishte angazhuar zyrtarin për siguri të informacionit dhe sipas praktikave të mira është përgjegjësi e tij monitorimi i gjurmëve audituese. Mirëpo edhe pas kësaj nuk ishte ndryshuar procedura dhe nuk ishin përcaktuar përgjegjësit për monitorimin e këtyre aktiviteteve.

Monitorimi i këtyre aktiviteteve nuk është bërë në mungesë të ndryshimit të procedurës dhe përcaktimit të përgjegjësve për realizimin e këtij aktiviteti.

Ndikimi

Mungesa e monitorimit të gjurmëve ndikon në mungesë të identifikimit të aktiviteteve jonormale të cilat mund të kenë efekt financiar dhe ekspozim të informacionit të paautorizuar.

Rekomandimi C3

Bordi i drejtorëve të sigurojë që janë krijuar mekanizmat për monitorimin e aktiviteteve të përdoruesve, përkatësisht platforma për monitorimin e tyre, janë përcaktuar përgjegjësit për monitorim dhe monitorimi i aktiviteteve është duke u bërë në periudha të rregullta kohore.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B9 - Sistemi CRM lejon regjistrimin e më shumë se dhjetë SIM kartelave për një person/konsumator fizik

Gjetja

Rregullorja për Regjistrimin e Parapaguesve të Telefonisë Mobile parasheh që, ofruesit e shërbimeve nuk mund të regjistrojnë në emër të një personi fizik si konsumator më tepër se dhjetë SIM kartela.

Sistemi CRM nëpërmjet të cilit bëhet regjistrimi i konsumatorëve, nuk ka mekanizëm për të identifikuar dhe njoftuar operatorin e shitjes kur një konsumator regjistrohet për blerjen e një SIM kartele, të njoftojë për numrin e kartelave aktive që ka në shfrytëzim konsumatori. Në analizën e listës së konsumatorëve nga baza e të dhënave të sistemit CRM, është identifikuar që ka konsumatorë në emër të personit fizik që ka në shfrytëzim më shumë se 10 SIM kartela aktive në mungesë të këtij funksioni. Telekom gjatë vitit 2020 nuk ka ndërmarrë veprime për bllokimin e numrave për konsumatorët të cilët kanë në shfrytëzim më shumë se 10 numra aktiv.

Pamundësia e përcjelljes nga operatori i shitjes në sistemin CRM për konsumatorët që kanë arritur limitin e lejuar për regjistrimin e SIM kartelave në emër të një personi fizik, ka ndodhur për shkak që ky funksion në sistemin CRM duhet të zhvillohet nga operatori ekonomik. Departamenti Teknik ka iniciuar këtë kërkesë tek menaxhmenti. Mirëpo, deri më tani kjo kërkesë nuk është proceduar nga menaxhmenti për shkak të gjendjes aktuale financiare.

Ndikimi Në mungesë të zbatimit të rregullave të vlefshmërisë në pajtim me aktet rregullative ekziston rreziku që konsumatorët që kanë në shfrytëzim shërbimet e operatorit t'i keqpërdorin ato.

Rekomandimi B9 Bordi i drejtorëve të sigurojë që në sistemin CRM janë zhvilluar mekanizmat që kontrollojnë dhe kufizojnë regjistrimin e më shumë se dhjetë SiM kartelave për të gjithë konsumatorët fizik në mënyrë që të parandalohen keqpërdorimet e mundshme.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B10 - Aktivizimi i shërbimit pa qenë të regjistruar më parë si konsumator

Gjetja Sipas Rregullores për Regjistrimin e Parapaguesve të Telefonisë Mobile (ARKEP), ofruesit e shërbimeve duhet ti regjistrojnë të gjithë konsumatorët para se të aktivizohet shërbimi, pavarësisht a janë konsumator me kontratë apo parapagues, si dhe nuk duhet ti aktivizojnë numrat pa qenë të regjistruar më parë si konsumatorë.

Nëpërmjet sistemit CRM bëhet regjistrimi i konsumatorit dhe aktivizimi i shërbimeve telekomunikuese. Ky sistem nuk ka mekanizëm të vlefshmërisë për regjistrimin e konsumatorit, pra, i lejohej aktivizimin i shërbimeve pa u regjistruar konsumatorët paraprakisht.

Për më tepër, nuk ka të validuar fushën e ID të para pagesve rezident. Në analizat tona, deri në fund të vitit 2020 janë identifikuar që janë 22,709 SiM kartela aktive që marrin shërbime, pa qenë të regjistrua më parë nga para pagesi dhe 101,490 SiM kartela aktive që janë transferuar nga MVNO (Z Mobile) pas skadimit të kontratës me Telekomin dhe për të cilët nuk ka të dhëna të regjistruara të para pagesit.

Telekomi i Kosovës në vazhdimësi ka ndërmarrë veprime për regjistrimin e të dhënave personale të para pagesve, mirëpo edhe gjatë vitit 2020 Telekom i ka aktivizuar shërbimet për 1,380 SiM kartela pa regjistruar të dhënat personale të para pagesi.

Mos zbatimi i mekanizmit të vlefshmërisë së të dhënave të konsumatorit dhe aktivizimit të shërbimit pa qenë të regjistruar në sistemin CRM ka ndodhur për shkak që menaxhmenti i Telekomit ende nuk e ka proceduar kërkesën e iniciuar nga Departamenti Teknik për zhvillimin e funksionit në sistem, për arsyeje të gjendjes financiare të Kompanisë.

Ndikimi Moszbatimi i rregullave të vlefshmërisë vështirëson identifikimin e konsumatorëve që kanë në shfrytëzim shërbimet e operatorit.

Rekomandimi B10 Bordi i drejtorëve të sigurojë që në sistemin e CRM-së të funksionalizohen fushat e obligueshme të identifikimit për regjistrimin e konsumatorëve, në mënyrë që të pamundësohet aktivizimi i shërbimit pa u regjistruar konsumatori. Përveç kësaj, të bëhet ndërlidhja e sistemit CRM me sistemin e Agjencisë së Regjistrimit Civil për validimin e numrit personal dhe sistemin e Agjencisë së Regjistrimit të Bizneseve të Kosovës për validimin e numrit unik të biznesit.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B11 - Mangësi në kontrollet e përdoruesve me qasje të plotë në sistemet e informacionit**Gjetja**

Kompania duhet të monitoroj në vazhdimësi përdoruesit me qasje të plota në të dhëna dhe sisteme kritike me qëllim të ruajtjes së integritetit të të dhënave dhe disponueshmërisë së sistemeve të informacionit. Të gjithë përdoruesit duhet të kenë një llogari të personalizuar (ID të përdoruesit) vetëm për përdorimin e tyre personal.

Pas analizës së listave të përdoruesve me rolet dhe përgjegjësitë që kanë në sistemet e informacionit, kemi vërejtur se ka përdorues me qasje të plotë si në aplikacion ashtu edhe në bazën e të dhënave. Po ashtu, qasje të plotë kanë edhe përdoruesit e jashtëm të kontraktuar për mirëmbajtjen e sistemeve. Për më tepër, nuk ka monitorim mbi aktivitetet e tyre. Administratorët e sistemeve të informacionit përdorin llogaritë gjenerale për të administruar sistemet, gjë që vështirëson identifikimin e aktiviteteve të bëra nga shfrytëzuesit (administratorët), pasi që këto llogari mund të përdoren nga më shumë se një shfrytëzues. Në "Data Warehouse" (DWH), baza e të dhënave që përmban të dhëna historike të cilat nuk duhet të ndryshohen, është vërejtur se ka përdorues që kanë qasje të plotë.

Përdorimi i ID/llogarive gjenerale për administrimin e bazës së të dhënave ka ndodhur për shkak të numrit të kufizuar të licencave. Ndërsa, sipas zyrtarëve të TK-së, monitorimi i tyre nuk është bërë në mungesë të vegjlës për monitorimin e aktiviteteve të përdoruesve pasi që ka shumë platforma dhe numri i transaksioneve është voluminoz, rrjedhimisht monitorimi në mënyrën manuale është i vështirë.

Ndikimi

Mungesa e kontrollit të përdoruesve me qasje të plotë në një sistem të informacionit ku do të duhej të ruhej me kujdes integriteti i të dhënave, si dhe përdorimi i llogarive/ID gjeneralë (built-in) ose me qasje të pakufizuara, rrezikon që të realizohen/fshihen transaksione të qëllimshme dhe të paautorizuara dhe këto transaksione mund të mos identifikohen. Përdorimi i këtyre llogarive ekspozon tërë bazën e të dhënave ndaj rreziqeve të qëllimshme apo aksidentale.

Rekomandimi B11

Bordi i drejtorëve të sigurojë që monitorimi i përdoruesit me qasje të plota të bëhet në vazhdimësi si dhe të gjitha llogarit të jenë të personalizuar me qëllim të ruajtjes së integritetit të të dhënave dhe disponueshmërisë së sistemeve të informacionit.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)**Çështja B12 - Mos harmonizimi i llogarive të konsumatorëve ndërmjet sistemeve të informacionit të kompanisë****Gjetja**

Të dhënat e paraqitura në sistemin e kontabilitetit duhet të jenë në harmoni të plotë me të dhënat që ekzistojnë nëpër sistemet tjera të Kompanisë.

Në analizën e listës së llogarive/numrave të konsumatorëve të marrë nga bazat e të dhënave të sistemeve të informacionit të Symphony, CRM dhe ADSL, EWSD, IMS, IPTV, MGC është identifikuar që statuset për disa llogari/numra në sisteme nuk janë të harmonizuara. Në këto sisteme që shërbejnë për aktivizimin e shërbimeve dhe faturimin e konsumatorëve, ka llogari/numra të konsumatorëve që janë aktiv në sistemin e rrjetit qendror (ADSL, EWSD, IMS, IPTV, MGC) dhe sistemin CRM, por janë pasiv në sistemin SYMPHONY. Po ashtu, ekzistojnë konsumatorë të cilët janë pasiv në sistemin e faturimit dhe në sistemin CRM ndërsa në sistemin e rrjetit qendror këta konsumatorë janë aktiv.

Telekomi në vazhdimësi bënë harmonizimin e llogarive nëpër sistemet e informacionit në mënyrë manuale, në mungesë të platformës së pavarur me të cilën do të kryente sinkronizimin dhe analizat në mënyrë automatike.

Mos harmonizimi automatik i statusit të llogarive të konsumatorëve nëpër sistemet e informacionit të TK-së ndodhin për shkak se në raste të caktuara statusi i lëndëve është “në provizionim”, ku si rrjedhojë llogaria e konsumatorit është krijuar në CRM, por në sistemin e faturimit ende jo, derisa të mbarohet procesi i instalimit të shërbimit apo të problemeve teknike në elementet e rrjetit e të cilat kanë ndikuar në mos kompletimin e provizionimit. Por, pas rezultatit të harmonizimeve nga ekipet "Risk & Fraud" të cilat realizohen në baza të rregullta, sektori i BRM / CRM i rregullon ato.

Ndikimi

Mos sinkronizimi i statusit të llogarive/numrave të konsumatorëve në mes sistemeve të informacionit krijon mundësinë që konsumatorët ta marrin shërbimin dhe të mos faturohen për shërbimin e marrë. Për më tepër, kjo ndikon që të ketë një pasqyrë jo të qartë të të dhënave për konsumatorët si dhe të ketë humbje të të hyrave financiare.

Rekomandimi B12

Bordi i drejtorëve të sigurojë që të dhënat nëpër sistemet e informacionit të jenë të harmonizuara. Gjithashtu, në vazhdimësi të monitorohen sistemet e informacionit dhe të trajtohen kontrollet e gabimeve që shfaqen gjatë harmonizimit të të dhënave për konsumatorë.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B13 - Në sistemin e kontabilitetit nuk mund të kontrollohen/ raportohen me kohë pagesat e faturave PostPaid nga pikat e shitjes

Gjetja

Të gjitha transaksionet financiare duhet të regjistrohen dhe të raportohen me kohë në sistemin e kontabilitetit, si dhe të jenë në harmoni të plotë me të dhënat që ekzistojnë nëpër sistemet tjera që Kompania i posedon.

Analizat e bëra për transaksionet e realizuara në pikat shitëse për pagesat e faturave PostPaid tregojnë që Kompania nuk ka mundësi t'i kontrollojë pagesat në kohë. Pagesat e faturave PostPaid bëhen nëpërmjet sistemit të menaxhimit të klientëve CRM, por ky sistem nuk dërgon të dhëna në mënyrë automatike për këto pagesa në sistemin e kontabilitetit ERP. Po ashtu, nëpërmjet sistemit të kontabilitetit ERP, nuk ishte e mundur të identifikohen këto pagesa në momentin e realizimit të tyre.

Pagesat e faturave regjistrohen në sistemin ERP në bazë të ekstraktit bankar sipas deponimeve që janë realizuar nga pikat shitëse. Mjetet e arkëtuara në pikat shitëse nuk ishin të identifikueshme në sistemin e kontabilitetit ERP sipas klientëve, si dhe sistemi i kontabilitetit nuk kishte mundësi të raportoj me kohë për arkëtimet e faturave PostPaid.

Departamenti i Financave kishte iniciuar kërkesën funksionale për ndërlidhjen e sistemit CRM me sistemin ERP për raportet e arkëtimit/inkasimit të parasë së gatshme nga pikat shitëse për konsumatorët në baza ditore. Mirëpo për shkak të ndryshimeve që duhet të bëhen në aplikacion dhe kostove shtesë, ky proces ende nuk është realizuar.

Ndikimi

Si rezultat i mos komunikimit ndërmjet sistemeve për pagesat e faturave PostPaid, operatorët e pikave shitëse kanë mundësi që të mos dorëzojnë mjetet për këto pagesa në baza të rregullta ditore, por për periudha të ndryshme të deponojnë mjetet për pagesat e grumbulluara. Për më tepër, mund të mos ketë përputhje të të hyrave të inkasuara në sistemin e faturimit me ato të regjistruara në sistemin e kontabilitetit. Mos identifikimi i pagesave vështirëson kontrollin e të hyrave financiare nga pikat shitëse të Kompanisë.

Rekomandimi B13

Bordi i Drejtorëve të sigurojë që është bërë ndërlidhja ndërmjet sistemeve CRM dhe ERP në mënyrë që të dhënat për transaksionet e pagesave të faturave 'PostPaid' në pikat shitëse të raportohen në baza ditore.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B14 - Sistemi SDM/HLR nuk ofron siguri të mjaftueshme në autentifikim të llogarive/ID të përdoruesve

Gjetja

Sistemet e informacionit duhet të jenë të konfiguruar për të mundësuar kërkesën e kompleksitetit të fjalëkalimit për llogarinë/ID e përdoruesit. Fjalëkalimi duhet të ketë së paku tetë karaktere, të jenë kombinim i shkronjave, numrave dhe simboleve.

Në sistemin SDM/HLR nuk ka siguri të mjaftueshme në autentifikimin e llogarive. Ky sistem lejon që përdoruesi për llogarinë/ID e tij të përdorë fjalëkalim me gjatësi edhe me vetëm një karakter.

Kompania këtë problem e ka trajtuar si gabim të sistemit dhe në mungesë të kontratës së mirëmbajtjes së sistemit të informacionit SDM/HLR me operatorin NOKIA, ende nuk është arritur të rregullohet funksioni i kompleksitetit të fjalëkalimit në këtë sistem.

Ndikimi Mungesa e kompleksitetit të fjalëkalimit rrezikon që fjalëkalimi i llogarisë/ID të përdoruesit të zbulohet lehtë nga persona të paautorizuar dhe këto llogari të keqpërdoren.

Rekomandimi B14 Bordi i drejtorëve të sigurojë që kompleksiteti i fjalëkalimeve po zbatohet në sistemet e informacionit.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B15 - Sistemi aktual i alarmeve nuk është i mjaftueshëm për të bërë monitorimin, parandalimin dhe raportimin e incidenteve të ndryshme

Gjetja Kompania duhet të vendosë mekanizma për identifikimin e mashtrimeve dhe rreziqeve që ndikojnë në humbjen e të hyrave financiare të monitorohen, parandalohen dhe raportohen sa më shpejt që të jetë e mundur.

Gjatë verifikimit të sistemeve, kemi vërejtur që sistemi i alarmeve që përdoret për identifikimin e rreziqeve dhe mashtrimeve, terminimet ilegale, trafiku by-pass, rikonsilimet, analizimi dhe trajtimi i këtyre ngjarjeve, nuk është i mjaftueshëm për identifikimin dhe parandalimin e ngjarjeve që ndikojnë në humbjen e të hyrave financiare.

Ky sistem nuk i paraqet në kohe reale incidentet e ndodhura të cilat ndikojnë automatikisht në mos identifikimin dhe parandalimin e tyre në kohë. Po ashtu, kishte alarme[i] që nuk janë funksionale të cilat do të parandalonin keqpërdorimet e mundshme qoftë aksidentale apo të qëllimshme. Gjithashtu, në mungesës të qasjeve të nevojshme, ky sistem nuk mundëson krijimin e alarmeve të reja. Për më tepër, për identifikimin e incidenteve të mundshme, zyrtarët vazhdimisht marrin raporte nga departamentet tjera, dhe në mënyrë manuale bëjnë verifikimin për identifikimin e aktiviteteve të pazakonshme, të cilat ka rrezik të mos identifikohen fare.

Kompania kishte marrë disa masa që të minimizoj aktivitetet që shkaktojnë humbje financiare duke bërë ndalesa në sisteme tjera si dhe monitorimin e tyre edhe në fundjavë mirëpo edhe ato nuk ishin të mjaftueshme për parandalimin e tyre. Po ashtu, zyrtarët përgjegjës për disa vite me radhë kishin bërë kërkesë për blerjen e sistemit të ri mirëpo këtë vit është anuluar si projekt për shkak të gjendjes financiare që kompania ka.

Ndikimi Identifikimi me vonesë apo mos identifikimi i incidenteve, pamundësia e konfigurimeve të alarmeve dhe mosfunksionimi i tyre mund të ndikojnë në humbjen e të hyrave financiare e gjithashtu edhe në humbjen konsumatorëve të Kompanisë.

Rekomandimi B15 Bordi i drejtorëve të sigurojë që sistemi i alarmeve për identifikim të mashtrimeve dhe rreziqeve të jetë funksional dhe të ndërmarrë masa adekuate për identifikimin e shpejt dhe parandalimin e incidenteve, në mënyrë që të ruhet besimi i konsumatorëve dhe minimizohen humbjet e mundshme financiare.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

Çështja B16 - Mos rishikimi periodik i të drejtave të qasjes së përdoruesve në sistemet informative**Gjetja**

Kompania duhet të kryejë një rishikim periodik të llogarive të përdoruesve duke përfshirë një rishikim të të drejtave/privilegjeve të qasjes së përdoruesve për të siguruar që ato mbeten të përshtatshme për funksionin e tyre.

Kompania ende nuk ka arritur të hartoj dhe miratoj procedurën për rishikimin periodik të të drejtave të përdoruesve në sistemet e informacionit dhe nuk ka kryer rishikime periodike të të drejtave të qasjes së përdoruesve për të gjitha sistemet e audituara. Rishikimi periodik i të drejtave të qasjes së përdoruesve ishte bërë vetëm për sistemin ERP. Në listën e përdoruesve që kanë qasje në sistemet e informacionit është vërejtur që ka përdorues të cilët nuk janë kyçur në sistem më shumë se gjashtë muaj, ku disa nga këta përdorues të cilët kishin aktive llogarinë e qasjes kanë ndërprerë marrëdhënien e punës me Kompaninë. Po ashtu, në sistemin CRM kishte përdorues aktiv, e të cilët nuk kishin llogari/ID në "Active Directory" të Kompanisë. Sipas zyrtarëve ka përdorues në CRM të kompanisë "POSTA", të cilët përdorin këtë sistem për shitjen e produkteve të Telekomit. Po ashtu, për këta përdorues nuk ka siguri nëse njoftohen me kohë për ndërprerjen e qasjes apo ndryshimin e përgjegjësisë në këtë sistem.

Në mungesë të procedurave për rishikim periodik të të drejtave të përdoruesve në sistemet informative, nuk është marrë iniciativë nga Departamenti Teknik për të rishikuar të drejtat e qasjes së përdoruesve në të gjitha sistemet.

Ndikimi

Mungesa e rishikimit në baza periodike të të drejtave të qasjes së përdoruesve në sistemet e informacionit rrit rrezikun që përdoruesit të kenë të drejta jo të përshtatshme me përgjegjësitë e tyre dhe mund të përdorin informacione të ndjeshme ose të panevojshme.

Rekomandimi B16

Bordi i drejtorëve të sigurojë që është hartuar dhe miratuar procedura për rishikimin e të drejtave të qasjes së përdoruesve në sistemet e informacionit, si dhe të sigurojë se po bëhet rishikim në baza të rregullta periodike i roleve dhe përgjegjësisë të përdoruesve për t'u siguruar që ato janë të vlefshme dhe të përshtatshme për funksionin e punës së përdoruesve.

Përgjigja e menaxhmentit të entitetit (Pajtohen)

3 Progresi në zbatimin e rekomandimeve

Raporti i auditimit për PFV-të të vitit 2019 të Telekomit i Kosovës sh.a., ka rezultuar në 36 rekomandime kryesore. NP Telekomit i Kosovës sh.a., kishte përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitet mënyra se si do t'i zbatoj rekomandimet e dhëna.

Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2020, 16 rekomandime janë zbatuar; 4 ishin zbatuar pjesërisht dhe 16 nuk janë adresuar ende, siç është paraqitur në Grafikon 2, më poshtë. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrën se si janë trajtuar ato, shihni në Tabelën 1 (ose Tabelën e rekomandimeve).

Grafiku 2. Progresi në zbatimin e rekomandimeve të vitit paraprak

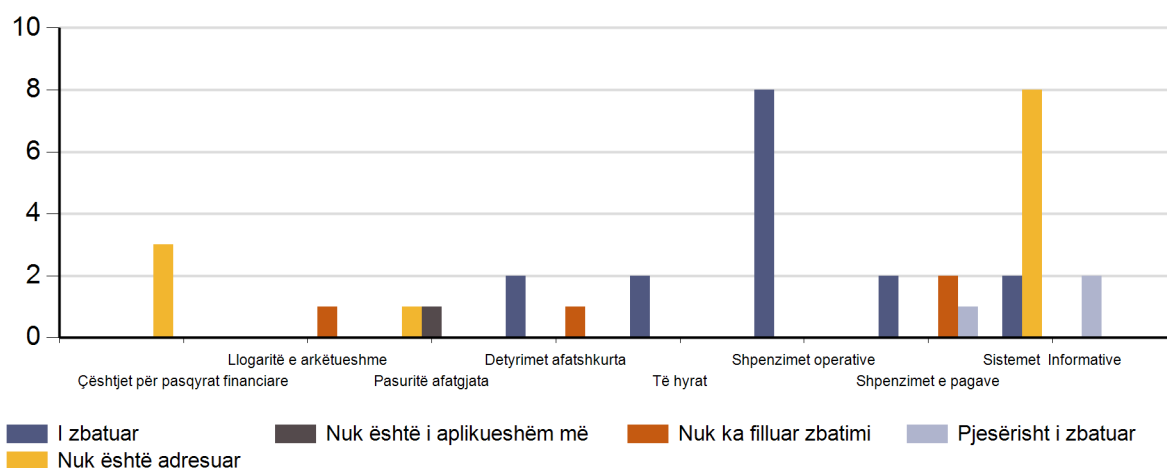

Tabela 1 Përmbledhja e rekomandimeve të vitit paraprak dhe vitit 2020

Nr	Fusha e Auditimit	Rekomandimet e vitit 2019	Veprimet e ndërmarra	Statusi
1.	Çështjet për pasqyrat financiare	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se është bërë një analizë e detajuar për t'i përcaktuar shkaqet të cilat kanë ndikuar në modifikim të Opinionit dhe të merren veprimet e nevojshme për përmirësimin e situatës së krijuar. Pasqyrat financiare të Kompanisë duhet të përgatiten në një bazë e cila është e përshtatshme dhe e bazuar në realitetin ekonomik të Kompanisë. Nënshkrimi i pasqyrave nga KE dhe ZKFTH, duhet të bëhet vetëm nëse ndaj PFV-ve janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme para se të njëjtat t'i dorëzohen BD-së.	Gjendja mbetet e pandryshuar. Menaxhmenti kishte ndërmarrë disa veprime të cilat ishin të pamjaftueshme për të siguruar pagesat e detyrimeve në kohë në rrjedhë normale të biznesit.	Nuk është adresuar
2.	Çështjet për pasqyrat financiare	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se gabimet e identifikuara në PFV-të tjera të cilat reflektojnë në Pasqyrën e Rrjedhës së Parasë korrigjohen para përgatitjes së pasqyrave të vitit aktual në mënyrë që shifrat krahasuese në mes të viteve të jenë të sakta dhe të plota.	Nuk janë kryer korrigjimet e nevojshme dhe rideklarimet retrospektive të pasqyrave financiare	Nuk është adresuar

3.	Çështjet për pasqyrat financiare	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se ngjarjet të cilat i plotësojnë kushtet për trajtimin e tyre si detyrime kontingjente, të jepen informacione shpjeguese për to në shpalosjet dhe shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.	Nuk janë ndërmarrë veprimet e nevojshme në lidhje me shpalosjet e detyrimeve kontingjente dhe pasurisë kontingjente. Menaxhmenti e kishte konsideruar si të ndjeshëm rastin e shpalosjes së padisë dhe kundërpadisë në arbitrazh	Nuk është adresuar
4.	Llogaritë e arkëtueshme	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se llogaritë e arkëtueshme njihen vetëm kur plotësohen kushtet për njohjen e tyre sipas standardeve të kontabilitetit, ndërsa në rastet kur mundësia e arkëtimit varet nga vendimet e gjykatës ato të njihen si aktive të kushtëzuara dhe të jepen shënime sqaruese për to. Më tutje, Bordi të sigurojë se janë bërë korrigjimet në vlerën e llogarive të arkëtueshme aktuale në mënyrë që PFV-të e vitit të 2019 të prezantojnë vlerën e saktë.	Nuk janë ndërmarrë veprimet korrigjuese në lidhje me regjistrimin adekuat të aktiveve të kushtëzuara.	Nuk ka filluar zbatimin
5.	Pasuritë afatgjata	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, një rishikim gjithëpërfshirës të regjistrimit të pasurisë dhe të ndërmarrë veprime konkrete për rivlerësimin e pasurive në përputhje me kërkesat e SNK 16.	Për shkak të zhvlerësimit të vitit dhe shitjes së një pjese të këtyre pasurive përmes ankandit vlera e mbetur e pasurive që mbahen sipas modelit të rivlerësimit është jo materiale. Rekomandimi nuk është i aplikueshëm më.	Nuk është i aplikueshëm më

6.	Pasuritë afatgjata	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se janë marrë vendime për kryerjen e procedurës për testim të rënies në vlerë të pasurive duke dokumentuar atë sa më qartë, në mënyrë që të prezantohet një vlerë reale e pasurive dhe të eliminohen mundësitë e keq deklarimit të shpenzimeve në pasqyra financiare.	Kompania kishte formuar komision profesional për trajtimin e kësaj çështje mirëpo sipas komisionit për shkak të natyrës dhe specifikave të platformave ekzistuese të kompanisë, nuk është e mundur të sigurohen informata nga operatorët tjerë në treg për të krahasuar vlerat me gjendjen aktuale.	Nuk është adresuar
7.	Detyrimet afatshkurta	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se janë ndërmarrë veprimet e nevojshme korrigjuese dhe dhënat kontabël janë harmonizuar me gjendjen e borxheve ndaj Administratës Tatimore për të gjitha llogaritë tatimore.	Kompania ka kryer harmonizimet e nevojshme vlere e prezantuar në pasqyrat financiare barazohet me gjendjen e obligimeve në administratën tatimore.	I zbatuar
8.	Detyrimet afatshkurta	Bordi i Drejtorëve të sigurojë se regjistri i obligimeve rishikohet periodikisht dhe bëhet harmonizimi i kartelave të llogarive në mënyrë sistematike në mes Kompanisë dhe furnitorëve. Përveç kësaj, të siguroj që janë marrë veprimet e nevojshme për t'i korrigjuar gabimet e identifikuar në shënimet kontabël dhe të siguroj prezantim të saktë në PFV.	Nuk janë ndërmarrë veprimet e nevojshme për të harmonizuar gjendjen e obligimeve me furnitorët	Nuk ka filluar zbatimin
9.	Detyrimet afatshkurta	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se Provizionet rishikohen çdo fund vit dhe pasqyrojnë vlerën më të përafërt aktuale në lidhje me pritjet e daljes së parasë për shlyerjen e detyrimit.	Kompania ka arritur marrëveshje përmbarimore me kreditorin duke specifikuar saktë edhe shumën e obligimit.	I zbatuar

10.	Të hyrat	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se për kontrata për shërbime të cilat hyjnë nën fushëveprimin e LPP-së (apo nuk përjashtohen shprehimisht nga zbatimi i LPP-së), duhet kryhen përmes zbatimit të procedurave të këtij ligji. Më tutje, lidhjes ose vazhdimin të kontratave të tilla me peshë, duhet të u paraprijë një analizë e përshtatshmërisë ekonomike që përcakton nevojën dhe ekonomicitetin për një operator ndërmjetës të shitjes karshi kapaciteteve të brendshme të kompanisë.	Nga mostrat e testuara nuk kemi identifikuar kontrata të reja të nënshkruara me partner afarist.	I zbatuar
11.	Të hyrat	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që vendimet për të ndryshuar kushtet e kontratës, të jenë të bazuara në analiza paraprake të përshtatshmërisë ekonomike, për të evituar efektet financiare negative nga vendimet e pafavorshme për Kompaninë.	Nga mostrat e testuara nuk kemi identifikuar anekse të reja që ndryshojnë kushtet e kontratës.	I zbatuar
12.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, funksionalizimin e pozitës së zyrtarit certifikues me përgatitje adekuate, i cili ushtron funksionin e tij dhe siguron respektim të rregullave të kontrollit dhe menaxhimit financiar para procedimit të pagesave.	Kompania e ka emëruar Zyrtarin Certifikues i cili ushtron funksionin e tij sipas kërkesave të Ligjit për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë	I zbatuar
13.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se kur paraprakisht janë në dijeni rreth nevojave për analiza komplekse të marrëveshjeve specifike të kompanisë, aktivitetet e tilla përfshihen në planin vjetor të prokurimit si dhe iniciohen me kohë, duke shmangur procedurat emergjente të cilat mund të shpijnë në mos arritjen e vlerës për para.	Në planin e prokurimit të vitit 2020 nuk kemi identifikuar aktivitete që nuk kanë qenë të planifikuara ose që nuk është aplikuar procedurë e papërshtatshme e prokurimit.	I zbatuar
14.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se Departamenti i Prokurimit ushtron mbikëqyrje ndaj komisionit të vlerësimit të tenderëve në mënyrë që të evitohen rastet e dhënies së kontratës operatorëve ekonomik të papërgjegjshëm, ofertat e të cilëve nuk i plotësojnë kërkesat e parashtruara në njoftimin për kontratë dhe dosjen e tenderit.	Nuk kemi vërejtur raste që operatori ekonomik ka qenë i pa përgjegjshëm ose dështim të realizimit të kontratës.	I zbatuar

15.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që për çdo kontratë të prokurimit, të emërohen menaxherët e projekteve të cilët do të hartojnë planet e menaxhimit të kontratave dhe raportet e progresit të zbatimit të kontratave, duke siguruar mbikëqyrje dhe monitorim për kontraktorët, që të zbatojnë kontratat në përputhje me termet dhe kushtet e kërkuara.	Në të gjitha procedurat e testuara të prokurimit kanë qenë në dosje vendimet për emërimin e menaxherit të kontratës.	I zbatuar
16.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se me rastin e nënshkrimit të kontratave, kërkohet dokumenti i Identifikimit Financiar Bankar, të plotësuar nga Operatorët Ekonomik me shënimet e llogarive të tyre bankare, i cili i bashkëngjitet kontratës, duke siguruar në këtë formë që transferet e pagesave për shërbimet e pranuar bëhen në llogari bankare të autorizuar.	Në të gjitha procedurat e testuara të prokurimit kanë qenë në dosje identifikimet bankare.	I zbatuar
17.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që Zyra e prokurimit ti respektojë dispozitat e kornizës ligjore, kur kërkohet përgatitja e dosjes së tenderit, duke krijuar transparencë në informacion për operatorët ekonomik potencial.	Të gjitha procedurat e testuara të prokurimit kanë qenë me dosje përkatëse të tenderit.	I zbatuar
18.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që të gjitha faturat e furnitorëve të pranohen nëpërmjet arkivës dhe të protokollohen para se të dorëzohen në zyrën e thesarit.	Nga mostrat e testuara, nuk kemi identifikuar raste të faturave të paprotokolluara.	I zbatuar
19.	Shpenzimet operative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, planifikim të mirëfilltë të aktiviteteve, ku kërkesat e njëjta apo të ndërlidhura bëhen përmes një aktiviteti të vetëm duke mundësuar blerje efikase gjatë shpenzimit të parasë.	Janë ndërmarrë veprimet e nevojshme lidhur me planifikimin e mirëfilltë të aktiviteteve të prokurimit dhe mos ndarje të tenderëve të natyrës së njëjtë.	I zbatuar
20.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se merren masat e nevojshme që të respektohen dispozitat ligjore përkatëse me rastin e angazhimeve të punonjësve të rinj, si dhe respektimin e afatit maksimal të lejuar me ligj në rastin e punonjësve me kontratë dhe detyra specifike.	Pjesërisht i zbatuar sepse në vitin 2020 kanë qenë gjithsej 11 të angazhuar përmes kontratave për detyra specifike, pesë prej tyre e kanë tejkaluar afatin 120 ditësh.	Pjesërisht i zbatuar

21.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që përmes akteve të brendshme të fuqizojë kontrollet e brendshme, të cilat do të pamundësojnë që punonjësit në pozitat e njëjta të paguhen me grada të ndryshme.	Gjendja mbetet e pandryshuar. Kompania ende nuk e ka miratuar rregulloren për sistematizim të vendeve të punës.	Nuk ka filluar zbatimin
22.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, hartimin e rregullores të gradimeve/degradimeve të punonjësve, në mënyrë që lëvizjet e tyre prej njëres gradë në tjetrën, të bëhen në bazë të kritereve të vendosura në rregullore/politikë, e cila duhet të jetë e aprovuar nga Bordi i Drejtorëve.	Në vitin 2020 janë aplikuar konkurset e brendshme dhe nuk ka pasur raste që të bëhen nominime dhe ri sistemime sikurse në vitin 2019.	I zbatuar
23.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që të merren masa e nevojshme për respektimin e procedurave të parapara në udhëzimin administrativ lidhur me angazhimet për punë specifike.	Në vitin 2020 nuk kishte procedura të zhvilluara për angazhimin e punonjësve për detyra specifike. Vazhdimi i angazhimit të punonjësve për detyra specifike pa konkurs publik është trajtuar në gjetjen perkatese B2.	I zbatuar
24.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që të merren masa e nevojshme që në rast të shtimit të numrit të pozitave të kërkuara të bëhet paraprakisht korrigjimi i konkursit publik, pastaj të kryhen procedurat e konkursit.	Nuk janë ndërmarrë veprimet e nevojshme për forcimin e kontrollit tek rekrutimet sepse kemi përsëritje të mangësive në konkursin e jashtëm.	Nuk ka filluar zbatimin

25.	Sistemet Informative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se është ndërtuar një mekanizëm i tillë i cili siguron se i gjithë trafiku i realizuar është duke u regjistruar në CDR dhe ky trafik është duke u transferuar në sistemet e faturimit.	Kompania kishte bërë disa krahasime ndërmjet sistemeve për t'u siguruar se i gjithë trafiku i realizuar është regjistruar në CDR dhe ky trafik është transferuar në sistemet e faturimit. Nga raportet e marra për krahasimin e trafikut nga pjesa qendrore në sistemin Symphony ka një diferencë më të vogël se 1%. Po ashtu Kompania kishte bërë edhe krahasime për numrin e CDR të transferuar në sistemin Symphony. Vërehet një diferencë e vogël (më e vogël se 1%) vetëm në SMS. Kompania, poashtu kishte aprovuar procedurën në korrik të vitit 2020 dhe e kishte rishikuar në muajin shkurt 2021 për matje të trafikut dhe kanë filluar të bëhen krahasimet për trafik.	I zbatuar
-----	----------------------	--	---	-----------

26.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që janë marrë masat e nevojshme për identifikimin dhe bllokimin e menjëhershëm të aktiviteteve, që shkaktojnë humbje të të hyrave financiare e gjithashtu edhe dëmtim të cilësisë së shërbimit.	Gjatë auditimit, kemi verifikuar aktivitetet jonormale të ndodhura gjatë vitit 2020. Për dallim nga vitet paraprake, në vitin 2020 kompania kishe marrë masa për parandalimin e këtyre aktiviteteve me kohë. Edhe pse si dukuri nuk ishte ndaluar plotësisht për shkak që sulmet e tilla janë globale e që ndodhin vazhdimisht në të gjitha kompanitë telekomunikuese.	I zbatuar
27.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë që është bërë ndërlidhja ndërmjet sistemeve CRM dhe ERP në mënyrë që të dhënat për transaksionet e pagesave të faturave 'PostPaid' në pikat shitëse të raportohen në baza ditore.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Edhe në vitin 2020 si rezultat i mos komunikimit në kohë ndërmjet sistemeve (CRM, ERP), kishte mos përputhje të hyrave të inkasuara në sistemin e faturimit me ato të regjistruara në sistemin e kontabilitetit.	Nuk është adresuar

28.	Sistemet Informative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që të dhënat nëpër sistemet e informacionit të jenë të harmonizuara. Gjithashtu në vazhdimësi të monitorohen sistemet e informacionit dhe të trajtohen kontrollet e gabimeve që shfaqen gjatë harmonizimit të të dhënave për konsumatorë.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Edhe në vitin 2020 gjatë analizës së listës së llogarive/numrave të konsumatorëve është identifikuar që statusi i llogarive për disa llogari/numra është i ndryshëm në sisteme të ndryshme, pa këto sisteme ende nuk janë të harmonizuara. Kompania në vazhdimësi bënë harmonizimin e llogarive nëpër sistemet e informacionit në mënyrë manuale, në mungesë të platformës së pavarur që do të kryente sinkronizimin dhe analizat në mënyrë automatike.	Nuk është adresuar
29.	Sistemet Informative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që alarmet e sigurisë të jenë funksionale dhe të ndërmarrë masa adekuate për identifikimin e shpejtë dhe parandalimin e incidenteve, në mënyrë që të ruhet besimi i konsumatorëve dhe minimizohen humbjet e mundshme financiare.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Gjatë verifikimit të sistemeve, kemi vërejtur që sistemi i alarmeve që përdoret për identifikimin e rreziqeve dhe mashtrimeve, terminimet ilegale, trafiku by-pass, rikonsilimet, analizimi dhe trajtimi i këtyre ngjarjeve, nuk është i mjaftueshëm për identifikimin dhe parandalimin e ngjarjeve që ndikojnë në humbjen e të hyrave financiare.	Nuk është adresuar

30.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që në sistemin e CRM-së fushat e obligueshme të identifikimit për regjistrimin e konsumatorëve të funksionalizohen, në mënyrë që të pamundësohet aktivizimi i shërbimit pa u regjistruar konsumatori. Përveç kësaj, të bëhet ndërlidhja e sistemit CRM me ueb shërbimin e Agjencisë së Regjistrimit Civil për validimin e numrit personal dhe ueb shërbimin e Agjencisë së Regjistrimit të Bizneseve të Kosovës për validimin e numrit unik të biznesit.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Nëpërmjet sistemit CRM bëhet regjistrimi i konsumatorit dhe aktivizimi i shërbimeve telekomunikuese. Ky sistem edhe në vitin 2020 nuk kishte mekanizëm të vlefshmërisë për regjistrimin e konsumatorit.	Nuk është adresuar
31.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që në sistemin CRM janë zhvilluar mekanizmat që kontrollojnë dhe kufizojnë regjistrimin e më shumë se dhjetë SiM kartelave për të gjithë konsumatorët fizik, në mënyrë që të parandalohen keqpërdorimet e mundshme.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Sistemi CRM, nuk ka mekanizëm për të identifikuar dhe njoftuar operatorin e shitjes kur konsumatori regjistrohet për blerjen e një SiM kartele dhe të njoftojë për numrin e kartelave aktive që ka në shfrytëzim. Edhe gjatë vitit 2020 kemi hasur në konsumator, persona fizik që kanë në shfrytëzim më shumë se 10 SiM kartela aktive.	Nuk është adresuar

32.	Sistemet Informative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që gjurmët audituese përmbajnë informacionin e plotë dhe të lexueshëm për monitoruesin, si dhe të sigurojë që regjistrat e gjurmëve të auditimit mbi aktivitetet e përdoruesve rishikohen dhe të raportohen në periudha të rregullta kohore.	Gjendja ka ndryshuar pjesërisht. Kompania ruan aktivitetet e përdoruesve si dhe këto aktivitete përmbajnë informacionin e mjaftueshëm mirëpo monitorimi i këtyre aktiviteteve nuk është bërë në mungesë të ndryshimit të procedurës, përcaktimit të përgjegjësve realizimit e këtij aktiviteti si dhe veglës adekuate për monitorim të këtyre aktiviteteve.	Pjesërisht i zbatuar
33.	Sistemet Informative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që janë hartuar politikat dhe procedurat për menaxhimin, autorizimin dhe kontrollimin logjik të përdoruesve me qasje të plotë; janë rishikuar aktivitetet e këtyre përdoruesve për tu siguruar që nuk kanë kryer funksione/aktivitete të paautorizuara; ndryshimet në transaksione në bazat e të dhënave po bëhen me llogari të personalizuara të administratorëve, për të parë nga kush është bërë ndryshimi; dhe të sigurojë që përdoruesit në DWH të kenë kufizime vetëm për leximin e të dhënave me qëllim të ruajtjes së integritetit të tyre.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Kompania në mungesë të mjeteve financiare nuk ka blerë veglën për monitorimin e përdoruesve(për shkak të numrit të madh të transaksioneve monitorimi në mënyrë manuale është i vështir) si dh nuk ka licenca të mjaftueshme prandaj vazhdon të përdore llogari gjenerale.	Nuk është adresuar

34.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që të drejtat e qasjes në përdorimin e sistemeve të informacionit të ndërprehen menjëherë për punonjësit, në momentin e ndërprerjes së kontratës apo të përshtatën me ndryshimet e përgjegjëseve.	Gjendja ka ndryshuar pjesërisht. Departamenti i Burimeve Njerëzore, për rastet e ndërprerjes së kontratës së punonjësve me TK-në ka njoftuar zyrtarët e Departamentit Teknik, por kërkesa për ndërprerje të qasjes në sistemet e informacionit nuk ishte realizuar nga ekipet e IT-së.	Pjesërisht i zbatuar
35.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që janë hartuar procedurat për rishikimin e të drejtave të qasjes në sistemet e informacionit, si dhe po bëhet rishikimi në baza të rregullta periodike i roleve dhe përgjegjëseve të përdoruesve, për t'u siguruar që ato janë të vlefshme dhe të përshtatshme për funksionin e punës së përdoruesve.	Gjendja mbetet e pa ndryshuar. Kompania nuk kishte procedura për rishikimin periodik të të drejtave të qasjes të përdoruesve në sistemet e informacionit si dhe nuk ka kryer rishikime periodike të të drejtave të qasjes.	Nuk është adresuar
36.	Sistemet Informativ	Bordi i Drejtorëve të sigurojë që kompleksiteti i fjalëkalimeve po zbatohet në sistemet e informacionit.	Kompania në mungesë të kontratës së mirëmbajtjes së sistemit të informacionit SDM/HLR me operatorin NOKIA nuk ka arritur të rregulloj kompleksitetin e fjalëkalimit në këtë sistem.	Nuk është adresuar

Nr	Fusha e Auditimit	Rekomandimet e vitit 2020
1.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se është bërë një analizë e detajuar për t'i përcaktuar shkaqet të cilat kanë ndikuar në modifikim të Opinionit dhe të merren veprimet e nevojshme për përmirësimin e situatës së krijuar. Pasqyrat financiare të Kompanisë duhet të përgatiten në një bazë e cila është e përshtatshme dhe e bazuar në realitetin ekonomik të Kompanisë. Nënshkrimi i pasqyrave nga Kryeshefi Ekzekutiv dhe Zyrtaari Kryesor Financiar duhet të bëhet vetëm nëse ndaj Pasqyrave Financiare Vjetore janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme para se të njëjtat t'i dorëzohen Bordit të Drejtorëve.
2.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se llogaritë e arkëtueshme njihen vetëm kur plotësohen kushtet për njohjen e tyre sipas standardeve të kontabilitetit, ndërsa në rastet kur mundësia e arkëtimit varet nga vendimet e gjykatës ato të njihen si aktive të kushtëzuara dhe të jepen shënime sqaruuese për to. Më tutje, Bordi të sigurojë se janë bërë korrigjimet në vlerën e llogarive të arkëtueshme aktuale në mënyrë që pasqyrat financiare të vitit të 2020 të prezantojnë vlerën e saktë.
3.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve duhet të sigurojë procedura të harmonizimit periodik me partnerët ekonomik ashtu që paraqitja e llogarive të arkëtueshme të jetë e saktë si dhe të sigurojë se janë ndërmarrë të gjitha veprimet ligjore në kohën e duhur për të gjitha rastet kontestuese të cilat nuk kanë mundur të zgjidhen në mënyrë bilaterale.
4.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve duhet të sigurojë zbatim të plotë të SNK-ve dhe SNRF-ve në përgatitjen e pasqyrave financiare. Të bëhen korrigjimet adekuate në kontabilitet ashtu që të hyrat nga granti të njihen dhe detyrimet ndaj grantit të zvogëlohen në periudhën e saktë dhe në mënyrë sistematike gjatë jetës së dobishme të aktivitetit.
5.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se gabimet e identifikuar në PFV-të tjera të cilat reflektojnë në Pasqyrën e Rrjedhës së Parasë korrigjohen para përgatitjes së pasqyrave të vitit aktual në mënyrë që shifrat krahasuese në mes të viteve të jenë të sakta dhe të plota.
6.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se janë bërë korrigjimet e gabimeve të identifikuar tek pasqyra e ndryshimeve në ekuitet, për të siguruar një pamje të drejtë dhe të vërtetë të saj.
7.	Baza për opinion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se ngjarjet të cilat i plotësojnë kushtet për trajtimin e tyre si detyrime kontingjente dhe pasuri kontigjente, të jepen informacione shpjeguese për to në shpalosjet dhe shënimet shpjeguese të pasqyrave financiare.
8.	Baza për opinion	Bordit i Drejtorëve të sigurojë, se regjistri i obligimeve rishikohet periodikisht dhe bëhet harmonizimi i kartelave të llogarive në mënyrë sistematike në mes Kompanisë dhe furnitorëve. Përveç kësaj, të sigurojë që janë marrë veprimet e nevojshme për t'i korrigjuar gabimet e identifikuar në shënimet kontabël dhe të sigurojë prezantim të saktë në pasqyra financiare.
9.	Baza për konkluzion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që vendimet për të ndryshuar kushtet e kontratës, të jenë të bazuara në analiza paraprake të përshtatshmërisë ekonomike, për të evituar efektet financiare negative nga vendimet e pafavorshme për Kompaninë.
10.	Baza për konkluzion	Bordit i Drejtorëve të sigurojë se regjistri i obligimeve rishikohet periodikisht dhe bëhet harmonizimi i kartelave të llogarive në mënyrë sistematike në mes Kompanisë dhe furnitorëve. Për më tepër, të sigurojë që janë marrë veprimet e nevojshme ligjore në rastet kontestimore.
11.	Baza për konkluzion	Bordi i Drejtorëve të sigurojë që pagesat e shpenzimeve behën në përputhje të plotë me kërkesat e kornizës ligjore në lidhje me shpenzimin e parasë publike.
12.	Pasuritë afatgjata	Bordit i Drejtorëve të sigurojë, se janë marrë vendime për kryerjen e procedurës për testim të rënies në vlerë të pasurive duke dokumentuar atë sa më qartë, në mënyrë që të prezantohet një vlerë reale e pasurive dhe të eliminohen mundësitë e keq deklarimit të shpenzimeve në pasqyra financiare.
13.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, se merren masat e nevojshme që të respektohen dispozitat ligjore përkatëse me rastin e angazhimeve të punonjësve të rinj, si dhe respektimin e afatit maksimal të lejuar me ligj në rastin e punonjësve me kontratë dhe detyra specifike.

14.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë, që përmes akteve të brendshme të fuqizojë kontrollet e brendshme, të cilat do të pamundësojnë që punonjësit në pozitat e njëjta të paguhen me grada të ndryshme.
15.	Shpenzimet e pagave	Bordi i drejtorëve të sigurojë, që punësimi i stafit të bëhet në përputhje me kriteret e përcaktuara për pozitën e shpallur me konkurs.
16.	Shpenzimet e pagave	Bordi i Drejtorëve të sigurojë që në rast të avancimit të punëtorëve, kandidatët e suksesshëm t'i kenë plotësuar kushtet dhe kriteret për pozitën e shpallur me konkurs të brendshëm, në të kundërtën të anulohet konkursi.
17.	Funksioni i auditimit të brendshëm	Bordi i Drejtorëve të sigurojë përmbushjen e aktiviteteve të planifikuara të Njësisë së Auditimit të Brendshëm dhe monitorim efektiv nga Komiteti i Auditimit, në mënyrë që devijimet nga plani të adresohen në kohën e duhur.
18.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë se para vendosjes së BTS-ave bëhen matje dhe analiza të detajuara në planifikimin dhe zhvillimin e rrjetit në pajtim me procedurat standarde të operimit të Departamentit Teknik në mënyrë që çdo BTS të ketë mbulueshmëri sa më të mirë të zonave dhe kualitet sa më të lartë të shërbimit.
19.	Sistemet Informative	Bordi i Drejtorëve të sigurojë që është bërë ndërlidhja ndërmjet sistemeve CRM dhe ERP në mënyrë që të dhënat për transaksionet e pagesave të faturave 'PostPaid' në pikat shitëse të raportohen në baza ditore.
20.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që të dhënat nëpër sistemet e informacionit të jenë të harmonizuara. Gjithashtu, në vazhdimësi të monitorohen sistemet e informacionit dhe të trajtohen kontrollet e gabimeve që shfaqen gjatë harmonizimit të të dhënave për konsumatorë.
21.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që sistemi i alarmeve për identifikim të mashtrimeve dhe rreziqeve të jetë funksional dhe të ndërmarrë masa adekuate për identifikimin e shpejt dhe parandalimin e incidenteve, në mënyrë që të ruhet besimi i konsumatorëve dhe minimizohen humbjet e mundshme financiare.
22.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që në sistemin e CRM-së të funksionalizohen fushat e obligueshme të identifikimit për regjistrimin e konsumatorëve, në mënyrë që të pamundësohet aktivizimi i shërbimit pa u regjistruar konsumatori. Përveç kësaj, të bëhet ndërlidhja e sistemit CRM me sistemin e Agjencisë së Regjistrimit Civil për validimin e numrit personal dhe sistemin e Agjencisë së Regjistrimit të Bizneseve të Kosovës për validimin e numrit unik të biznesit.
23.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që në sistemin CRM janë zhvilluar mekanizmat që kontrollojnë dhe kufizojnë regjistrimin e më shumë se dhjetë SiM kartelave për të gjithë konsumatorët fizik në mënyrë që të parandalohen keqpërdorimet e mundshme.
24.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që janë krijuar mekanizmat për monitorimin e aktiviteteve të përdoruesve, përkatësisht platforma për monitorimin e tyre, janë përcaktuar përgjegjësit për monitorim dhe monitorimi i aktiviteteve është duke u bërë në periudha të rregullta kohore.
25.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që monitorimi i përdoruesit me qasje të plota të bëhet në vazhdimësi si dhe të gjitha llogarit të jenë të personalizuar me qëllim të ruajtjes së integritetit të të dhënave dhe disponueshmërisë së sistemeve të informacionit.
26.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë, që të drejtat e qasjes në përdorimin e sistemeve të informacionit të ndërpriten menjëherë për punonjësit, në momentin e ndërprerjes së kontratës.
27.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që është hartuar dhe miratuar procedura për rishikimin e të drejtave të qasjes së përdoruesve në sistemet e informacionit, si dhe të sigurojë se po bëhet rishikim në baza të rregullta periodike i roleve dhe përgjegjësi të përdoruesve për t'u siguruar që ato janë të vlefshme dhe të përshtatshme për funksionin e punës së përdoruesve.
28.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që kompleksiteti i fjalëkalimeve po zbatohet në sistemet e informacionit.
29.	Sistemet Informative	Bordi i drejtorëve të sigurojë që në afat sa më të shpejtë të bëjë implementimin e plotë të kodit shtetëror të Kosovës.

Besnik Osmani, Auditor i Përgjithshëm

Arvita Zyferi, Ndihmëse e Auditorit të Përgjithshëm

Fitim Haliti, Udhëheqës i Auditimit

Naim Neziri, Udhëheqës i ekipit

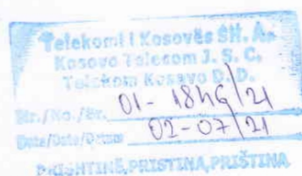
Alban Shatri, Anëtar i ekipit

Arta Birinxhiku, Anëtare e ekipit

Arbërore Sheremeti, Anëtare e ekipit

Shqipe Mujku, Anëtare e ekipit

Shtojca I: Letër konfirmimi

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2020 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e Pasqyrave Financiare të Ndërmarrjes "Telekomi i Kosovës" sh.a. për vitin 2020 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Shpëtim Dobra

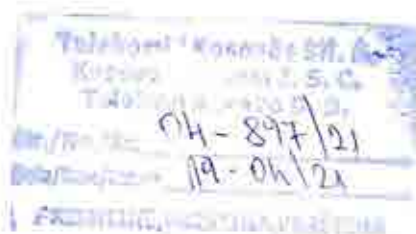
Kryesuesi i Bordit të Drejtorëve,

Data: 02. Korrik 2021, Prishtinë,

Shënimet fundore

- ¹ Pajtueshmëria me autoritetet - pajtueshmëria me të gjitha ligjet, rregullat, rregulloret, standardet dhe praktikat e mira relevante.
- ² Kolektivisht të referuara si pajtueshmëri me autoritetet
- ³ Çështja A dhe Rekomandimi A - nënkupton çështjet dhe rekomandimet e reja
Çështja B dhe Rekomandimi B - nënkupton çështjet dhe rekomandimet e përsëritura
Çështja C dhe Rekomandimi C - nënkupton çështjet dhe rekomandimet pjesërisht të përsëritura.
- ⁴ [i] Rikycja pa pagesë e numrave fiks dhe mobil (FIX_Reactivated_no_payment, REACTIVATED_NO_PAYMENT)
- ⁵ 1.Administrator i Rrjetit,2.Administrator i Sistemit,3.Administrator Teknik,4.Administrator/e,5.Anëtar i HelpDesk-ut,6.Anëtarë i ekipit për përkrahje në teren,7.Arkivist,8.Asistente Administrativ,9.Inspektor i kontrollit të përgjithshëm,10.Inxhinier,11.Inxhinier Specialist,12.Kontabilist,13.Koord.i Shitjes PosPaid Individual,14.Koordin. për punë të përgjithshme administr.,15.Koordinator i Kujdesit me Konsumator,16.Koordinator i Marketingut Mix,17.Koordinator i QKK,18.Koordinator i Shitjes,19.Koordinator i shitjes me biznese,20.Koordinator për Hulumtim te tregut, 21.Koordinator për pikat e shitjes,22.Koordinatore e Marketingut,23.Kryemontator, 24.Kryetehnik,25.Menaxher i planifikimit te rrjetit,26.Menaxher Regjional,27.Montator,28.Montator II,29.Operator i Sistemit,30.Operator i Sistemit për Windows Platformë,31.Përgjegjës i Bifësë,32.Punëtor Sigurimi,33. Recepcionist,34.Supervajzer,35.Supervajzere e Higjienisteve,36.Teknik,37.Teknik I,38.Teknik i Mirëmbajtjes,39.Teknik II,40.Teknik Specialist,41.Udh.për përkujdesin e Dok.të Konsumatorit,42. Udhëheqës,43.Udhëheqës Ekipi,44.Udhëheqës Ekipi i Kujdesit me Konsumator,45.Udhëheqës i arkëtimit të borgjeve,46.Udhëheqës i kredit kontrollit, 47.Udhëheqës Ekipi i Kujdesit me Konsumatorë,48. Udhëheqës i logjistikes,49.Udhëheqës i pikave të shitjes,50.Udhëheqës i QKK,51.Udhëheqës i Rrjetit Primar,52.Udhëheqës i Rrjetit Sekondar,53.Udhëheqës i Shitjes,54.Udhëheqës Komunal,55.Udhëheqës Regjional i Logjistikës,56.Udhëheqës Regjional i sigurimit,57.Vozitës, 58.Zyrtar i Arkëtimit të Borgjeve,59.Zyrtar i Hulumtimit te Tregut,60.Zyrtar i Kontrollit të brendshëm,61.Zyrtar i Kredit Kontrollit,62.Zyrtar i kualitetit të shërbimeve,63.Zyrtar i Llogarive Kryesore,64.Zyrtar i Marketingut,65. Zyrtar i Marketingut MIX,66.Zyrtar i Shitjes,67. Zyrtar i shitjes me biznese,68.Zyrtar i Shitjes me Llogari Kryesore,69.Zyrtar Kontabiliteti për Barazime Financiare,70.Zyrtar Kryesor i Shitjes,71.Zyrtar Ligjor,72.Zyrtar ligjor për përfaqësime,73. Zyrtar në Risk&Fraud,74. Zyrtar për Burime Njerëzore,75.Zyrtar për Buxhet,76.Zyrtar për çështje Administrative dhe Teknike,77.Zyrtar për Komunikim,78. Zyrtar për kontroll te brendshëm,79.Zyrtar për logjistik,80. Zyrtar për Marketing,81.Zyrtar për Monitorim,82. Zyrtar për rrjete sociale,83.Zyrtar për Zhvillim dhe Administratë dhe 84. Zyrtar Regjional për Burime Njerëzore.

REPUBLIKA E KOSOVËS-REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOSMETARE E AUDITIMIT NACIONALNA KANCELARIJA I REKONTROLI NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATE: 19.06.2021	NUMER: 05	NR. PROT. SH. PROT. 643	NR. DOKUMENTI SH. DOKUMENTI 42
QYLLI: 05	QYLLI: 44	QYLLI: 643	QYLLI: 42

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Pasqyrat Financiare për periudhën që ka
përfunduar më 31 Dhjetor 2020

Përmbajtja

Pasqyra e pozicionit financiar	3
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse	4
Pasqyra e ndryshimit në ekuitet	5
Pasqyra e rrjedhës së parase	6
Shënimet e pasqyrave financiare	7-42

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.
Pasqyra e Pozicionit Financiar më 31 Dhjetor 2020

(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

	Shënim	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
ASETET			
Asetet e patrupëzuara	6	15,027	18,705
Prona, impiantet dhe pajisjet	7	28,834	37,292
E drejta e shfrytëzimit të aseteve	7	11,900	17,259
Asetet financiare të disponueshme për shitje	8	2	2
Pasuria e tatimit të shtyrë	9	1,410	1,168
Gjithsej asetet jo-qarkulluese		<u>57,173</u>	<u>74,426</u>
Asetet qarkulluese			
Stoqet	10	2,949	4,473
Shpenzimet e parapaguara dhe të arkëtueshme tjera afatshkurtëra		2,834	3,307
Të arkëtueshmet tregtare	12	3,541	4,390
Të arkëtueshmet e tatimit mbi të ardhurat	23	5	5
Paraja dhe ekuivalentet e pasasë	13	117	291
Gjithsej asetet qarkulluese		<u>9,446</u>	<u>12,466</u>
GJITHSEJ ASSETET		<u>66,619</u>	<u>86,892</u>
EKUITETI DHE DETYRIMET			
Ekuiteti			
Kapitali i emetuar	14	4,475	4,475
Komponente tjera të kapitalit	14	55,000	55,000
Humbjet e akumuluar		(78,290)	(61,708)
Gjithsej ekuiteti		<u>(18,815)</u>	<u>(2,233)</u>
Detyrimet			
Detyrimet-e drejta e shfrytëzimit	16.1	11,900	17,259
Gjithsej detyrimet jo-qarkulluese		<u>11,900</u>	<u>17,259</u>
Detyrimet qarkulluese			
Provizionet	15.1	22,350	24,670
Të pagueshmet tjera dhe akrualet	15.2	15,858	16,576
Të pagueshmet tregtare	16	16,312	12,368
Të hyrat e shtyra	17	4,014	3,252
Dividentët e pagueshme	14	15,000	15,000
Gjithsej detyrimet jo-qarkulluese		<u>73,534</u>	<u>71,866</u>
Gjithsej detyrimet		<u>85,435</u>	<u>89,125</u>
GJITHSEJ EKUITETI DHE DETYRIMET		<u>66,619</u>	<u>86,892</u>

Autorizuar për publikim nga menaxhmenti më 19 Mars 2021, të nënshkruara në emër të tyre:

 Zeqir Kiqina UD i KE

 Agim Matoshi UD i ZKFTH

Shënimet përcjellëse nga 1 deri 26 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Pasqyra e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2020
 (të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

	Shënim	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019
Të hyrat	18	51,442	53,351
Të hyrat tjera	19	258	238
Shpenzimet operacionale	20	(11,568)	(15,103)
Shpenzimet e stafit	21	(26,227)	(29,462)
Zhvlerësimi	7	(9,018)	(13,295)
Amortizimi	6	(3,678)	(5,788)
Shpenzimet tjera operative	22	(12,408)	(10,591)
Humbja Operative		(11,199)	(20,650)
Zhvlerësimi i të drejtës së shfrytëzimit të pasurisë		(4,726)	(4,937)
Interesi për të drejtën e shfrytëzimit		(900)	(1,284)
Humbja përpara tatimit		(16,825)	(26,871)
Shpenzimet Tatimore	23	242	(45)
Neto Humbja për vitin		(16,583)	(26,916)
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse për vitin			
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		(16,583)	(26,916)
Humbja që i atribuohet pronarëve		(16,583)	(26,916)
Gjithsej humbja gjithëpërfshirëse që i atribuohen pronarëve		(16,583)	(26,916)

Shënimet përcjellëse nga 1 deri në 26 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

	Shënimi	Kapitali i Emetuar	Komponente tjera të kapitalit	Fitimet e mbajtura	Gjithsej
Gjendja më 1 janar 2020		4,475	55,000	(61,708)	(2,233)
Të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin					
Humbja për vitin		-	-	(16,583)	(16,583)
Te shpenzimet tjera gjithëpërfshirëse					
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin				(16,583)	(16,583)
Transaksionet me pronarët					
Dividendat e deklaruar	14	-	-	-	-
Gjithsej transaksionet me pronarët				-	-
Bilanci me 31 Dhjetor 2020		4,475	55,000	(78,291)	(18,816)
Bilanci më 1 janar 2019		4,475	55,000	(34,023)	25,452
Të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin					
Fitimi për vitin		-	-	(26,916)	(26,916)
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse		-	-	(769)	(769)
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse		4,475	55,000	(27,685)	(27,685)
Transaksionet me pronarët					
Dividendet paguara	14	-	-	-	-
Gjithsej transaksionet me aksionarët		-	-	-	-
Bilanci më 31 Dhjetor 2019		4,475	55,000	(61,708)	(2,233)

Shënimet përcjellëse nga 1 deri 26 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Pasqyra e Rrjedhës së Parasë për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2020
 (të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

	Shënim	Për fund periudhën 31 Dhjetor 2020	Për fund periudhën 31 Dhjetor 2019
Aktivitetet operative			
Humbja para tatimit		(16,583)	(27,688)
<i>Rregulluar për:</i>			
Zhvlerësimin	7	9,018	13,295
Amortizimin	6	3,678	5,788
Humbjet e dëmtimit në vlerë në borxhet e dyshimta	11	(1,464)	(7,302)
Humbje nga zhvlerësimi i aseteve financiare	8	-	-
Shpenzimi (e hyra) i tatimit të shtyrë	23	-	-
Interesi për të drejtën e shfrytëzimit		-	-
Shpenzimet e tatimit mbi të ardhurat		(242)	45
Fitimi operativ para ndryshimeve në kapitalin punues dhe provizione		(5,593)	(15,862)
Ndryshimet në stoke	10	1,524	1,025
Ndryshimet në të arkëtueshmet tregtare	11	2,314	12,367
Ndryshimet në shpenzimet e parapaguara, të arkëtueshmet tjera dhe tatimet	12	472	(22)
Ndryshimet në të pagueshmet tregtare	16	3,945	3,113
Ndryshimet në provizione	15.1	(2,320)	(118)
Ndryshimet në akruale dhe të pagueshme tjera	15.2	(717)	12,573
Ndryshimet në të hyrat e shtyra	17	761	122
Ndryshimet në obligimet për drejtën e shfrytëzimit		(5,359)	17,259
Paraja e gjeneruar nga operimet		(4,973)	30,457
Tatimi mbi të ardhura i paguar	23	-	8
Paraja neto nga aktivitetet operative		(4,973)	30,465
Rrjedha e parasë nga aktivitetet investive			
Pagesat për blerjen e pronës, impianteve dhe pajisjeve	7	(560)	(13,637)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet investive		(560)	(13,637)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet financuese			
E drejta e shfrytëzimit		5,359	(17,259)
Paraja neto e përdorur në aktivitetet financuese		5,359	(17,259)
Ndryshimi neto në para dhe ekuivalentët e parasë		(174)	(431)
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fillim të vitit	13	291	722
Paraja dhe ekuivalentët e parasë në fund të vitit	13	117	291

Shënimet përcjellëse nga 1 deri 22 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

1 HYRJE

1.1 Informata të përgjithshme

Telekomi i Kosovës Sh.a ("Kompania") është një Shoqëri Aksionare e korporatizuar në Republikën e Kosovës. Selia kryesore e Kompanisë është e vendosur në Dardani, Prishtinë, Republika e Kosovës.

Aktivitetet e biznesit të Kompanisë përbëjnë ofrimin e shërbimeve të telekomunikimit, të telefonisë mobile dhe fikse, shërbimeve postare dhe shërbimeve të internetit dhe IPTV.

Më 31 dhjetor 2020 Kompania ka 2,288 të punësuar (31 Dhjetor 2019: 2,383).

Më 1 gusht 2012 me vendim të Qeverisë së Kosovës, shërbimet postare janë transferuar në Postën e Kosovës një kompani e re e formuar, ku 926 punonjës lënë Kompaninë.

Në bazë të vendimit të bordit dhe aprovimit nga aksionari me datën 22 korrik 2015 Kompania ndryshoi emrin e saj ligjor nga Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës Sh.a në Telekomi i Kosovës Sh.a. Emri i ri ligjor, dhe është përditësuar në Agjencinë për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës më 12 gusht 2015.

Në mënyrë që pasqyrat financiare të jenë më të kuptueshme, emri i mëparshëm i Kompanisë do të përdoret kur është e nevojshme.

1.2 Informata mbi operimin e kompanisë

Telekomi i Kosovës Sh.a. (TK) përpara Posta dhe Telekomi i Kosovës (PTK) ka qenë një ndërmarrje sipas kuptimit të Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2005/18, që ndryshon Rregulloren e UNMIK-ut Nr. 2002/12 "Mbi themelimin e Agjencisë Kosovare të Mirëbesimit". Rregullorja 2005/18 i ka dhënë AKM-së autoritetin për të transformuar ndërmarrjet në korporata. Në takimin e datës 9 maj 2005, Bordi i Drejtorëve i AKM-së ka vendosur të transformojë ndërmarrjen PTK në shoqëri aksionare, të quajtur Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës Holding Sh.a. Në datën e korporatizimit më 22 qershor 2005, PTK holding në mënyrë efektive zëvendëson "ndërmarrjen" e mëparshme që kryente biznes në mënyrë formale si "Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës" në baza vazhdimësie, pa likuidim. Ndërmarrja PTK është ndërmarrja e parë që është transformuar në Korporatë nën rregulloren e AKM-së dhe Udhëzimin Administrativ 2005/6. AKM-ja, që vepron si administrator i besuar për pronarët kryesorë të ndërmarrjeve të Kosovës bazuar në rregulloren e AKM-së, është aksionari aktual i 100% të aksioneve të PTK Holding. Kapitali i emetuar aksionar në korporatizim shënon 260 milionë Euro. Menjëherë pas korporatizimit, PTK Holding ka formuar një grup operativ, Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës Sh.a. ("PTK") dhe ka transferuar disa nga pasuritë e saj tek PTK në formë të kontributit kapital. PTK Holding ka në pronësi 100% të PTK-së.

Kapitali i regjistruar i degës në pronësi të plotë është 250 milionë Euro, dhe aksionet e degës janë emetuar në këmbim për asetet e caktuara neto të kontribuar nga PTK Holding. Duke pasur parasysh efektin praktik të transformimit dhe korporatizimit, Administrata Tatimore ka aprovuar procesin ristrukturues të ndërmarrjes PTK si një "riorganizim" për qëllime të Nenit 24.1. të Rregullores së UNMIK-ut Nr. 2004/51 "Mbi tatimin në të ardhurat e korporatave".

Më 13 qershor 2008, Kuvendi i Republikës së Kosovës miratoi Ligjin për Ndërmarrjet Publike (ligji Nr. 03/L-087), dhe në bazë të dispozitave të nenit 3 të këtij ligji, ndërmarrjet qendrore në pronësi publike, duke përfshirë PTK Sh.a., janë deklaruar si pasuri e Republikës së Kosovës. Qeveria e Republikës së Kosovës, nëpërmjet Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave ka të drejtën ekskluzive për të ushtruar të drejtat e aksionarëve mbi Ndërmarrjet Publike.

1 HYRJE (VAZHDIM)

1.2 Informata mbi operimin e kompanisë (vazhdim)

Më 21 Dhjetor 2011, Qeveria ka nxjerrë vendimin për themelimin e Ndërmarrjes Publike Qendrore Posta e Kosovës SHA. Ndërmarrjes Publike Qendrore Posta e Kosovës SHA/PK themelohet me ndarjen e Njesisë Postare nga Ndërmarrja Publike aktuale Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës Sh.a.

Më 22 Korrik 2015, Qeveria e Republikës së Kosovës ka miratuar kërkesën e Bordit për të ndryshuar emrin ligjor të Kompanisë nga Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës Sh.a në Telekom i Kosovës Sh.a. Emri i ri ligjor është përditësuar në Agjencinë për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës më 12 Gusht 2015.

1.3 Aktivitetet biznesore, natyra e operimit të kompanisë

Më 31 Dhjetor 2020, Kompania ka dy njësi biznesore, të cilat janë të licencuara nga Autoriteti Rregullativ i Telekomunikacionit në Kosovë ("ART"), njëra nga to është e autorizuar nga ART që të ofrojë shërbime interneti dhe një prej tyre është gjithashtu e licencuar nga Ministria e Transportit dhe Telekomunikacionit:

Ne përputhje me vendimin e Qeverisë së Kosovës, duke filluar nga 1 Gushti 2012 Posta e Kosovës operon si njësi biznesi e veçantë nga PTK-ja. Procesi i ndarjes së Postës së Kosovës ka filluar në fillim të vitit 2012 në bazë të Vendimit të Qeverisë Nr. 16/53 të datës 21 Dhjetor 2011 mbi ndarjen e Postës së Kosovës. Kjo ndarje është bërë në përputhje me raportin të këshilltarit të pavarur e muajit Korrik 2011, i cili pastaj u aprovua nga menaxhmenti i PTK-së.

Njësia e Telefonisë Fikse ("Telefonia Fikse")

Njësia e Telefonisë Fikse është ofrues i licencuar i shërbimeve dhe rrjetit të telefonisë fikse për konsumatorët individualë dhe të biznesit në territorin e Kosovës.

Njësia e telefonisë fikse gjithashtu ofron shërbime të internetit që nga viti 2001, dhe ajo sot është një nga operatorët e autorizuar nga ART-ja që ofron shërbime interneti.

Njësia e telefonisë mobile ("Vala")

Vala është njësia operuese e telefonisë mobile GSM dhe aktualisht është njëri nga rrjetet dhe ofruesit e shërbimeve të licencuara të telefonisë mobile në Kosovë.

Ndërmarrja e PTK-së në vitin 2000 arriti një marrëveshje me "Monaco Telecom International" ("MTI") për ofrimin e shërbimeve të telefonisë mobile në Kosovë ku kjo marrëveshje i jep të drejtë PTK-së të përdorë kodin internacional të MTI-së, i cili i mundëson rrjetit mobil të PTK-së lidhje me rrjetet ndërkombëtare. Si element i kësaj marrëveshjeje, PTK-ja i kompenson MTI-së një pjesë të të hyrave dhe pagesë të disa shpenzimeve të trafikut ndërkombëtar. Gjatë vitit 2006, kontrata ndërmjet MTI dhe PTK SH.A. ishte ri-negociuar dhe ndryshuar. Kontrata e re kornizë përfshin përdorimin e kodit të thirrjeve të Monaco International, trafikun ndërkombëtar, roaming dhe transferimin e njohurive teknike, e cila marrëveshje hyn në fuqi më 1 Janar 2010. Përveç kësaj, kontrata kornizë përfshinte edhe dispozitën për shkëputjen e kontratës nëse Kosova e siguron/merr kodin e vet ndërkombëtar të thirrjeve. Gjithashtu, në maj të vitit 2009, kontrata ndërmjet MTI dhe PTK Sh.a. ishte ri-negociuar dhe ndryshuar. Aneksi i kontratës së re kornizë përfshin përdorimin e kodit të thirrjeve të Monako Internacional, trafikun ndërkombëtar, roaming dhe transferimin e njohurive teknike, e cila ka hyrë në fuqi nga 1 Janari 2010.

Përveç kësaj, Aneksi i kontratës së re kornizë përfshin edhe dispozitën për shkëputjen e kontratës nëse Kosova e siguron/merr kodin e vet ndërkombëtar të thirrjeve si dhe zvogëlim të tarifave për kodin. Përveç kësaj, Aneksi i kontratës së re kornizë përfshin edhe dispozitën për shkëputjen e kontratës nëse Kosova e siguron/merr kodin e vet ndërkombëtar të thirrjeve si dhe zvogëlim të tarifave për kodin.

2. ADOPTIMI I STANDARDEVE TË REJA DHE TË RISHIKUARA

2.1 Standardet e reja, interpretimet dhe ndryshimet

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të nxjerra nga Bordi për Standarde Ndërkombëtare të Kontabilitetit (IASB). Ndikimi i aplikimit të SNRF-ve do të shpaloset në shënimet scharuese nëse pas aplikimit të tyre nga kompania do të ketë efekt në pasqyrat financiare.

Një numër i standardeve të reja që janë lëshuar nga Bordi për Standarde Ndërkombëtare të Kontabilitetit, interpretime dhe amendamente të lëshuara nga Komiteti i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) janë efektive për periudha që fillon nga (ose pas) 1 Janari 2020.

2.2 Standardet e reja, interpretimet dhe amendamentet që janë efektive në periudhën nga (ose pas) 1 Janari 2020

Ekzistojnë një numër standardesh dhe interpretimeve të cilat janë nxjerrë nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit që janë efektive në periudhat e ardhshme të kontabilitetit.

Standardet e reja, interpretimet dhe ndryshimet që hyjnë në fuqi për herë të parë për periudhat që fillojnë nga (ose pas) 1 Janari 2020 :

1. Ndryshimet në SNK 1 dhe SNK 8 - Përkufizimi i Materialit
2. Ndryshimet në SNRF 3 Kombinimet e Biznesit: Përkufizimi i një biznesi
3. Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39 dhe SNRF 7 Reforma e Vlerësimit të Normës së Interesit - Faza 1
4. Ndryshimet në referencat e Kuadrit Konceptual në standardet e SNRF-ve □ Ndryshim në SNRF 16 Lizingu: Koncesione Lizingu të lidhura me COVID-19

Shënim: jo të gjitha standardet dhe interpretimet e reja që kanë hyrë në fuqi për herë të parë për periudhën nga (ose pas) 1 Janari 2020 kanë efekt në pasqyrat financiare të kompanisë.

2.3 Standardet e reja, interpretimet dhe amendamentet e publikuara por jo të zbatueshme gjatë 2020

Standardet dhe interpretimet e publikuara nga BSNK/IASB, por ende jo të zbatueshme për periudhën vjetore që fillon më 1 janar 2020 dhe përfundon më 31 dhjetor 2020 janë:

Standardet, amendamentet dhe interpretimet

Ndryshimet në SNRF 4 Kontratat e Sigurimit - një përjashtim i përkohshëm opsional nga zbatimi i SNRF 9 për njësitë ekonomike veprimtaria mbizotëruese e të cilave është lëshimi i kontratave brenda objektit të SNRF 4 1 Janar 2021

Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39, SNRF 7, SNRF 4 dhe SNRF 16 Reforma e Vlerësimit të Normës së Interesit - Faza 2 1 Janar 2021 Ndryshimet në SNK 16 Prona, Impiantet dhe Pajisjet: Të ardhurat para përdorimit të synuar 1 Janar 2022

Ndryshimet në SNK 37 Provizionet, Pasuritë dhe Detyrimet Kontigjente: Kontratat e mëdha - Kostoja e Përmbushjes së Kontratës 1 Janar 2022

Ndryshimet në SNRF 3 Kombinimet e Biznesit: Referenca në Kuadrin Konceptual 1 Janar 2022 SNRF 17 Kontratat e Sigurimit 1 Janar 2023

Ndryshimet në SNK 1: Prezantimi i Pasqyrave Financiare: Klasifikimi i Detyrimeve si Afatshkurta ose Afatgjata 1 Janar 2023

Ndryshimet në SNK 1 Prezantimi i Pasqyrave Financiare dhe Deklarata e Praktikës së SNRF-ve - 2: Shpalosja e Politikave të Kontabilitetit 1 Janar 2023

Ndryshimet në SNK 8 Politikat e Kontabilitetit, Ndryshimet në Vlerësimet e Kontabilitetit dhe Gabimet: Përkufizimi i Vlerësimeve të Kontabilitetit 1 Janar 2023

Përmirësimet Vjetore të Standardeve të SNRF 2018-2020. Ndryshimet në standardet SNRF 1, SNRF 9, SNRF 16, SNK 41. N/A

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT

Politikat kryesore kontabël të adoptuara në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare janë paraqitur më poshtë. Politikat kontabël të përcaktuara më poshtë janë aplikuar në mënyrë konsistente në të gjitha vitet e paraqitura në këto pasqyra financiare, përveç nëse nuk shprehet ndryshe.

3.1 Deklarata e përputhshmërisë

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK). Janë autorizuar për lëshim nga menaxhmenti i Telekomit të Kosovës SH.A më 19 mars 2021.

3.2 Baza e përgatitjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK). Këto pasqyra financiare janë përgatitur në bazën e matjes të specifikuar nga SNRF për çdo lloj pasurie, detyrimi, të ardhure dhe shpenzimi. Baza e matjes është përshkruar në politikat kontabël më poshtë.

Përgatitja e këtyre pasqyrave financiare është bërë në përputhje me SNRF që kërkon përdorimin e vlerësimeve kritike kontabël. Fushat që përfshijnë një shkallë më të lartë të gjykimit ose kompleksitetit, apo fushat ku supozimet dhe vlerësimet janë të rëndësishme për pasqyrat financiare janë shpalosur në: Gjykimet kritike kontabël dhe burimet kryesore të pasigurisë në vlerësim.

3.3 Parimi i vijimësisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në bazë të hipotezës së vijimësisë që supozon se Kompania do të jetë në gjendje të mbledhë të arkëtueshmet e saj dhe të shlyejë detyrimet e saj brenda rrjedhës normale të aktivitetit biznesor. Si të tilla, këto pasqyra financiare nuk pasqyrojnë rregullimet dhe riklasifikimet e mundshme të pasurive dhe detyrimeve të cilat do të kërkojnë në rast se Kompania nuk do të jetë në gjendje të vazhdojë me aktivitetet e saja të biznesit si një vazhdimësi.

Kompania ka pësuar humbje për vitin që ka përfunduar 31 Dhjetor 2020 në vlerë prej 16,583 mijë Euro (2019: 26,916 mijë Euro), humbjet e akumuluar janë në vlerë prej 78,291 mijë Euro. Përveç kësaj, më 31 Dhjetor 2020 detyrimet rrjedhëse tejkalojnë pasuritë aktuale për shumën prej 64,089 mijë Euro (2019: 61,708 mijë Euro). Pjesa më e madhe e humbjeve të ndodhura gjatë vitit 2020 dhe 2019 vjen nga trendi në rënien e të hyrave.

Bazuar në këto ngjarje dhe kushte, ekziston një pasiguri materiale që mund të hedh dyshime të konsiderueshme në aftësinë e Kompanisë për të vazhduar me parimin e vazhdimësisë dhe si rrjedhojë, që ajo të mos jetë në gjendje të realizojë pasuritë e saj dhe të kryejë detyrimet e saj në rrjedhën normale të biznesit.

Menaxhmenti i Telekom sh.a. është i vetëdijshëm që borxhet e akumuluar e kanë keqësuar seriozisht likuiditetin e kompanisë duke përbërë kërcenim serioz për parimin e vijimësisë.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)

3.3 Parimi i vijimësisë (vazhdim)

Për t'iu përgjigjur këtyre kërcënimeve në vitin 2020 menaxhmenti ka ndërmarrë disa veprime të cilat u përgjigjen direkt këtyre kërcënimeve duke vlerësuar dhe vërtetuar të gjitha kostot e shpenzimeve ku mund të bëhen reduktimet.

Këto veprime janë me sa vijon:

1. Gjatë vitit 2020 me ish-OMV Dardafon.Net nga borxhi prej 26 mil. kemi arritur të zvogëlojmë borxhin në 17.2 mil. dhe për këtë pjesë të mbetur kemi nënshkruar marrëveshje përmbartimore më 17.11.2020 për ekzekutimin pagesave me këste për 24 muaj duke filluar nga 01 janri 2021 deri 31.12.2023.
2. Është vazhduar licenca e operimit nga ARKEP, e drejta e shfrytëzimit të brezit frekuencor 900 MHz edhe 1800 MHz për 15 vite të tjera, ku është arritur marrëveshje me ARKEP për pagesë të shumës së licencës për 10 vitet e ardhshme në 10 këste të barabarta.
3. Nga data 15 maj 2020 ka filluar të zbatohet vendimi për ulje të shpenzimeve të pagave. Nga ky vendim do të kursehen mbi 350K € në muaj ose rreth 2.6 milionë € në vitin 2020 (15 maj - 31 dhjetor).
4. Në muajin qershor 2020 kemi pranuar një ndihmë financiare nga aksionari si të hyra shtesë në vlerë 4.5 milionë €.
5. Në muajin dhjetor 2020 nga MEA kemi pranuar një ndihmë financiare në vlerë prej 540k si të hyra shtesë të cilat kanë qenë të destinuara pjesërisht për investime kapitale prej 290k kurse pjesa tjetër për subvencione e që është shfrytëzuar për mbulimin e tatimit në paga si dhe kontributeve për dhjetor 2020.
6. Është bërë korrigjimi i TVSH-së për faturimet që janë bërë ndaj Dardafon.net në lidhje me shpenzimet e kodit shtetëror (country code), vlera e këtij korrigjimi është mbi 1.6 milionë € (ulje e borxheve ndaj ATK-së).
7. Jemi në pritje të aprovimit të kërkesës nga aksionari që të anulohet vendimin për deklarimin e dividendës së vitit 2015 në vlerë prej 30 milionë €, 15 mil. e të cilave prezantohet në PF ende si dividendë e pagueshme.
8. Shumë shpejt planifikojmë të rishikojmë çmimet e pakove dhe do të dalim me pako më atraktive që u shesim klientëve tanë në mënyrë që të ndikojmë në rritjen e të hyrave.
9. Më 18.11.2020 është nënshkruar Marrëveshje e mirëkuptimit për subvencionim të kushtëzuar mes MEA dhe Telekomit të Kosovës për mbështetje financiare në vlerë prej 19.2 mil. për periudhën 2021-2023.
10. Krahasuar me janarin e vitit 2020 Telekom i Kosovës ka arritur të zvogëlojë total obligimet për rreth 1.6 mil.euro.

Jemi të vetëdijshëm që këto masa nuk janë plotësisht të mjaftueshme për t'u përballur me të gjitha detyrimet që Telekom i Kosovës sh.a. ka ndaj kreditorëve dhe nuk e shmangin plotësisht rrezikun që këto detyrime kërcënojnë seriozisht parimin e vijimësisë.

Kemi analizuar mundësitë reale financiare që ka Telekom i Kosovës sh.a. në bazë të projeksioneve financiare dhe në bazë të tyre kemi përgatitur një strategji për përballjen me këto detyrime.

Telekom sh.a. do të paguajë shumicën e borxheve për kreditorët më të vegjël prej 3.5 milionë € ndërsa në bazë të projeksioneve financiare kemi paraparë që për 6 kreditorët më të mëdhenj me borxh total prej 3.6 milionë € të bëjmë ri-programim prej 24 muajve e që kësti total do të jetë 150K € në muaj.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)

3.3 Parimi i vijimësisë (vazhdim)

Përfundimisht për të larguar Telekom sh.a. nga kërcënimet që cenojnë parimin e vijimësisë është e domosdoshme financimi nga aksionari për disa nga kategoritë e obligimeve financiare dhe investimeve të domosdoshme.

Nga aksionari kemi kërkuar të marrë obligim financimin e këtyre borxheve:

- Rreth 6.9 milionë € borxhe ndaj ARKEP
- Rreth 4.2 milionë € borxhe të akumuluar ndaj Administratës Tatimore.
- Rreth 1.9 milionë € borxh i akumuluar ndaj Postës së Kosovës.
- Rreth 5.2 milionë € borxh të akumuluar ndaj kreditorëve tjerë.
- Rreth 17.2 milionë € borxhi që aktualisht është në kontest gjyqësor me Zmobile.

Në total nga aksionari është e domosdoshme të financohet shuma prej 39 milionë € për kthimin e borxheve.

Gjithashtu sipas kësaj strategjie nga aksionari është e domosdoshme edhe financimi i investimeve në këto projekte investive:

- Kodi shtetërorë 3.3 M
- Përgjimet ligjore 0.8 M
- Investimet në teknikë minimumi 4.7 M

Në total 8.8 milionë € në investime.

Pra, në total nga aksionari është e domosdoshme të financohen 47.8 milionë € në mënyrë që Telekom të shndërrohet në një ndërmarrje profitabile dhe të qëndrueshme e cila pas dy viteve do të fillojë që këto investime t'ia kthej aksionarit përmes dividendës.

Menaxhmenti beson se po ndërmerr të gjitha masat e nevojshme për të mbështetur qëndrueshmërinë dhe zhvillimin e biznesit të kompanisë. Kështu që brenda 12 muajve të ardhshëm do të ndërmerren aktivitetet e mëposhtme: rritja e të ardhurave si rezultat i investimeve të bëra gjatë vitit, përmirësimi i strategjisë së mbledhjes së borxheve, ulja e disa kategorive të shpenzimeve, etj.

3. POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)

3.4 Valuta funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë prezantuar në euro, që është monedha/valuta funksionale e kompanisë. Të gjitha informatat financiare të raportuara në euro, janë rrumbullakuar në mijëshen më të përafërt, vetëm në rastet që paraqitet ndryshe.

3.5 Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që menaxhmenti të bëjë gjykime, vlerësime dhe supozime të cilat ndikojnë në aplikimin e politikave të kontabilitetit dhe shumat e raportuara të aseteve, detyrimeve, të hyrave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga këto vlerësime.

Vlerësimet dhe supozimet e ndërlidhura janë rishikuar vazhdimisht. Rishikimet e vlerësimeve të kontabilitetit janë njohur në periudhën në të cilën këto vlerësime janë rishikuar dhe në ndonjë periudhë pasuese që preket nga ato.

Veçanërisht, informacioni mbi fushat e rëndësishme të pasigurisë së vlerësimit dhe gjykimet kritike në aplikimin e politikave të kontabilitetit që kanë ndikimin më të madh në shumat e njohura në pasqyrat financiare janë përshkruar në shënimin 5 në Vlerësimet dhe gjykimet e kontabilitetit ku bëjnë pjesë:

- *Rikuperimi i llogarive dhe depozitave bankare*
- *Jetëgjatësia e pasurive*
- *Stoqet*
- *Rikuperimi i llogarive të arkëtueshme*

3.6 Vlerësimet kritike të kontabilitetit dhe gjykimet në zbatimin e politikave të kontabilitetit

COVID-19: Zhvillimi i shpejtë i virusit Covid-19 dhe ndikimi i tij social dhe ekonomik në Kosovë, dhe globalisht, mund të rezultojë në supozime dhe vlerësime që kërkojnë rishikime të cilat kërkojnë rregullime materiale të vlerës bartëse të pasurive dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Në veçanti, menaxhmenti pret që supozimet dhe vlerësimet e përdorura në përcaktimin e pasurive të patrupëzuara, pronës dhe pajisjeve, pasurive me të drejtë përdorimi, llogarive të arkëtueshme dhe të arkëtueshme tjera, huamarrjeve, llogarive të pagueshme dhe të pagueshme tjera dhe vlerës së tyre bartëse mund të kërkojë korrigjim. Mirëpo, në këtë fazë menaxhmenti nuk është në gjendje të vlerësojë në mënyrë të besueshme ndikimin pasi ngjarjet po rrjedhin dita-ditës. Ndikimi afatgjatë mund të ketë ndikim edhe në të ardhurat, flukset e parave dhe profitabilitetin.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)**3.7 Valuta e huaj**

Transaksionet në valutë të huaj janë kthyer në valutën funksionale me normën e këmbimit që është në datat e transaksioneve. Asetet monetare dhe detyrimet në valutë të huaj në datën e raportimit janë kthyer përsëri në valutën funksionale me normën e këmbimit në atë datë. Fitimi dhe humbja e valutës së huaj mbi zërat monetar është diferenca ndërmjet kostos së amortizuar në valutën funksionale në fillim të periudhës, rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë periudhës, dhe kostos së amortizuar në valutën e huaj të kthyer në normën e këmbimit në fund të periudhës. Asetet jo-monetare dhe detyrimet në valuta të huaja që janë matur në vlerë reale janë kthyer në valutën funksionale me normën e këmbimit të datës kur është përcaktuar vlera reale. Ndryshimet e valutës së huaj që dalin nga kthimet janë njohur në fitim apo humbje, përveç për diferencat që dalin nga rikthimi i instrumenteve të ekuitetit të gatshme për shitje (nëse ka).

3.8 Pasuritë e patrupëzuara*(i) Njohja dhe matja*

Asetet e patrupëzuara janë matur në kosto, minus amortizimi i akumuluar dhe dëmtimi i akumuluar në vlerë, nëse ka.

(ii) Shpenzimet pasuese

Shpenzimi pasues është kapitalizuar vetëm kur rritë përfitimet e ardhshme ekonomike të trupëzuara në asetin specifik me të cilin ndërlidhen. Të gjitha shpenzimet tjera, përfshirë shpenzimet për emrin e mirë dhe brendet e gjeneruar në mënyrë interne, është njohur në fitim dhe humbje kur ka ndodhur.

(ii) Amortizimi

Amortizimi është njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në bazë të metodës drejtvizore përgjatë kohëzgjatjes së vlerësuar të përdorimit të aseteve të patrupëzuara nga data kur ato janë të gatshme për përdorim. Kohëzgjatjet e vlerësuara të përdorimit janë në vazhdim (për vitin 2020 dhe 2019):

• Programet kompjuterike	1-20 vite
• Licencat e telekomit	4-20 vite

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)**3.9 Prona, impiantet dhe pajisjet***(i) Njohja dhe matja*

Zërat e pronës, impianteve dhe pajisjeve janë matur në kosto (ose kosto të vlerësuar), minus zhvlerësimi i akumuluar dhe humbjet e dëmtimit në vlerë. Kostoja e gjykuar paraqet koston e rivlerësuar të disa zërave të pronës, impianteve dhe pajisjeve që janë rivlerësuar më 1 janar 2005, datë e kalimit tek SNRF-të, me vlerë reale në lidhje me korporatizimin e filluar të PTK Holding.

Kostoja përfshin shpenzimet që janë direkt të ngarkuara në blerje të asetit. Kostoja e aseteve të vetë-ndërtuara përfshin koston e materialeve dhe punës së drejtpërdrejtë (nëse është përfshirë), ndonjë kosto tjetër që është direkt e ngarkuar në sjelljen e asetit në gjendje pune për qëllimin e menduar, dhe kostot e çmontimit dhe heqjes së artikullit dhe rregullimin e vendit ku janë vendosur. Shpenzimet kapitale mbi asetet gjatë ndërtimit janë bartur tek Asetet në ndërtim dhe janë kapitalizuar e transferuar në kategorinë e duhur të asetit atëherë kur përfundohen, prej ku fillon aplikimi i zhvlerësimit në normën e aplikueshme ndaj kategorisë në fjalë.

Kur pjesët e një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve kanë kohë të ndryshme të përdorimit, ato janë regjistruar si artikuj të veçantë (përbërësit madhor) të pronës, impianteve dhe pajisjeve.

(ii) Kostot pasuese

Kostoja e pjesëve zëvendësuese të një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve njihet në vlerën bartëse të zërit nëse është e mundur që benefitet e ardhshme ekonomike të trupëzuara përbrenda pjesës do të rrjedhin në kompani dhe kostoja e tyre të mund të matet me besueshmëri. Kostot e servisimeve të përditshme të pronës, impianteve dhe pajisjeve janë njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse atëherë kur kanë ndodhur.

Fitimet apo humbjet e nxjerrjes jashtë përdorimit të pronës, impianteve dhe pajisjeve janë përcaktuar duke u referuar në vlerën e tyre bartëse dhe janë marrë parasysh në përcaktimin e rezultatit operativ për periudhën.

(iii) Zhvlerësimi

Zhvlerësimi është njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në bazë të metodës drejtvizore përgjatë kohës së vlerësuar të përdorimit të secilës pjesë të një zëri të pronës, impianteve dhe pajisjeve. Toka dhe pasuritë në ndërtim nuk janë zhvlerësuar. Kohët e vlerësuara të përdorimit për klasat madhore të aseteve janë si në vazhdim (si për vitin 2020 edhe 2019):

• Ndërtesat (nga data e vlerësimit), Bazamente për BTS, shtëpiza për gjenerator	20 vite
• Zyrat postare (strukturë druri)	10 vite
• Linjat e rrjetit dhe kabli optik	5-20 vite
• Kanalet kabllorike dhe shtyllat e antenave	5-20 vite
• Stacionet Bazë/BTS	3-5 vite
• Makineria dhe pajisjet	1 deri 10

Kohëzgjatja e përdorimit, metodat e zhvlerësimit dhe vlerat e mbetura, nëse kanë qenë të rëndësishme, të pronës, impianteve dhe pajisjeve janë rivlerësuar në datën e raportimit.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)**3.10 Rënia në vlerë e pasurive jo-financiare**

Prona, ndërtesat e pajisjet, si dhe asetet e patrupëzuara, janë shqyrtuar për rënie në vlerë sa herë që ngjarje të ndryshmeve, në rrethana të caktuara, tregojnë se shuma bartëse e një pasurie nuk mund të jetë e rikuperueshme. Kurdo që shuma bartëse e një pasurie e tejkalon shumën e vet të rikuperueshme, humbjet nga rënia në vlerë njihen në të ardhura. Shuma e rikuperueshme është më e lartë se çmimi neto i shitjes së një pasurie dhe vlerës në përdorim. Çmimi neto i shitjes është shuma e arritshme nga shitja e një pasurie në transaksion të plotë, ndërsa vlera në përdorim është vlera aktuale e fluksit të parave të gatshme e parashikuar në të ardhmen që pritët të rrjedhin nga përdorimi i vazhdueshëm i një pasurie dhe heqja e saj në fund të përdorimit. Shumat e rikuperueshme janë llogaritur për aset individual, ose, nëse nuk është e mundur, për njësinë që gjeneron para të gatshme.

3.11 Pasuritë financiare

Kompania klasifikon asetet saj financiare në kategoritë e mëposhtme: huatë dhe të arkëtueshmet dhe në asete financiare në dispozicion për shitje. Menaxhmenti përcakton klasifikimin e investimeve të saj në njohjen fillestare.

Huatë dhe të arkëtueshmet

Huatë dhe të arkëtueshmet janë asete financiare jo të prejardhura, me pagesa fikse ose të përcaktuara që nuk janë të kuotuar në një treg aktiv. Ato janë të përfshira në asetet qarkulluese, me përjashtim të maturimeve më të mëdha se 12 muaj pas datës së pasqyrave financiare. Huatë dhe të arkëtueshmet e kompanisë, në datën e pasqyrës së pozicionit financiar përbëhen nga të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera, depozitat afatshkurtra në bankë si dhe para dhe ekuivalentët e parësë.

Pasuritë financiare të gatshme për shitje

Pasuritë financiare të gatshme për shitje janë jo-derivative që janë ose të përcaktuara në këtë kategori ose nuk klasifikohen në asnjërën prej kategorive tjera. Ato janë të përfshira në pasuritë jo-qarkulluese përveç kur menaxhmenti synon t'i heqë investimin brenda 12 muajve nga data e pasqyrave të pozicionit financiar.

Njohja dhe matja

Blerja dhe shitja e pasurive financiare njihen në datën e tregtisë - data në të cilën Kompania bën blerjen apo shitjen e pasurisë.

Të gjitha pasuritë financiare, përveç pasurive në vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, njihen fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit.

Të gjitha aktivet financiare, përveç pasurive në vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes njihen fillimisht me vlerën e transaksionit plus kostot me vlerën e drejtë. Aktivet financiare çregjistrohen kur e drejta për të marrë flukset e mjeteve monetare nga investimet kanë skaduar apo janë transferuar dhe kompania ka transferuar kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)**3.11 Pasuritë financiare (vazhdim)**

Pasuritë financiare të gatshme për shitje mbahen me vlerën e drejtë. Huatë dhe llogaritë e arkëtueshme mbarten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Ndryshimet në vlerën e drejtë të letrave me vlerë monetare të klasifikuara si të vlefshme për shitje njihen në kapitalin neto.

Kur letrat me vlerë të klasifikuara si në dispozicion për shitje janë shitur ose kanë rënë në vlerë, rregullimet në vlerën e drejtë të akumuluar të njohura në ekuitet janë të përfshira në pasqyrën e të ardhurave të përgjithshme si fitime dhe humbje nga letrat me vlerë të investimeve.

Interesi në letrat me vlerë që janë në dispozicion për shitje, i llogaritur duke përdorur metodën efektive të interesit, njihet në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, si pjesë e të ardhurave të tjera. Dividendët për instrumentet e kapitalit në dispozicion për shitje njihen në pasqyrën e të ardhurave të përgjithshme si pjesë e të ardhurave të tjera, kur është themeluar e drejta e Kompanisë për të marrë pagesat.

Vlerat e drejta të investimeve të kuotuar janë të bazuara në çmimet e ofertës aktuale. Nëse tregu për një aset financiar nuk është aktiv (dhe për letrat me vlerë jo të listuara), Kompania vendos vlerën e drejtë duke përdorur teknika vlerësimi.

Humbja në vlerë e pasurive financiare

Kompania vlerëson në çdo datë raportimi, nëse ka evidencë objektive, nëse një pasuri financiare ose grup pasurish financiare janë zhvlerësuar. Një pasuri financiare ose një grup pasurish financiare janë zhvlerësuar dhe humbjet nga zhvlerësimi ndodhin vetëm nëse ka evidencë objektive zhvlerësimi si rezultat i një apo më shumë ngjarjeve që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të pasurisë (një "rast humbjeje") dhe në këtë rast humbja (ose rastet) ka një ndikim në rrjedhën e ardhshme të parasë të vlerësuar të pasurisë financiare ose grupi i pasurive financiare që mund të vlerësohen në mënyrë të besueshme.

Evidenca e zhvlerësimit mund të përfshijë tregues se debitorët ose një grup i debitorëve është duke përjetuar vështirësi të konsiderueshme financiare, mos pagesa në interes apo pagesat e principalit, mundësi që ata do të hyjnë në procesin e falimentimit ose riorganizime të tjera financiare, si dhe në rastet ku të dhëna të dukshme tregojnë se ka një rënie të matshme në rrjedhën e ardhshme të parasë së vlerësuar, të tilla si ndryshimet në borxh ose kushte ekonomike që lidhen me standarde.

Pasuritë e mbajtura me koston e amortizuar

Për kredi dhe kategorinë e të arkëtueshmeve, humbja matet si diferencë midis vlerës kontabël të pasurisë dhe vlerës aktuale të rrjedhës së ardhshme të parasë së vlerësuar (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kredisë që nuk kanë ndodhur) skontuar me normën fillestare të pasurisë financiare të interesit efektiv. Pasuritë me maturim të shkurtër nuk janë vlerësuar dhe vlera e tyre nuk është zbritur. Vlera kontabël e aktivit zvogëlohet dhe shuma e humbjes njihet në pasqyrën e të ardhurave. Nëse një kredi apo investim që mbahet deri në maturim ka një normë interesi të ndryshueshme, norma e skontimit për matjen e çdo humbje nga zhvlerësimi është norma aktuale e interesit efektiv e përcaktuar sipas kontratës. Si një zgjidhje praktike, Kompania mund të matë zhvlerësimin në bazë të vlerës së drejtë të një instrumenti duke përdorur një çmim tregu të vëzhguar.

Në qoftë se, në një periudhë të mëpasshme, shuma e humbjes nga zhvlerësimi ulet dhe kjo ulje mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pas njohjes së zhvlerësimit (të tilla si një përmirësim në vlerësimin e kreditit të debitorit), anulimit të humbjes nga zhvlerësimi, të njohur më parë, njihet në pasqyrën e të ardhurave. Testimi për zhvlerësim i të arkëtueshmeve tregtare është përshkruar në këtë Shënim 3.10.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)**3.11 Pasuritë financiare (vazhdim)***Pasuritë e gatshme për shitje*

Në rast të investimeve të gatshme për shitje, rënia e ndjeshme ose e zgjatur në vlerën e drejtë të pasurive nën koston e tyre është konsideruar në përcaktimin nëse pasuritë janë zhvlerësuar. Nëse ndonjë evidencë e tillë ekziston, për pasuritë financiare të gatshme për shitje, humbja kumulative - e matur paraqitet si diferenca midis koston së blerjes dhe vlerës së drejtë aktuale, minus ndonjë humbje nga zhvlerësimi për pasurinë financiare të njohur më parë në fitim ose humbje - është hequr nga kapitali dhe njihen në pasqyrën e të ardhurave. Humbjet nga zhvlerësimi, të njohura në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në instrumentat e kapitalit neto nuk kthehen në pasqyrën e të ardhurave.

3.12 Të arkëtueshmet tregtare

Të arkëtueshmet tregtare njihen fillimisht me vlerën e drejtë dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën efektive të interesit, më pak provizion për rënie në vlerë. Një dispozitë për rënie në vlerë të të arkëtueshmeve tregtare është krijuar, kur ka prova objektive se kompania nuk do të jetë në gjendje të mbledhë të gjithë shumën e pashlyer sipas kushteve fillestare të të arkëtueshmeve. Vështirësi të konsiderueshme financiare të debitorit, probabiliteti që debitori do të falimentojë ose do të ndërmarrë riorganizim financiar, dhe mosplotësim të zotimeve ose shkelje ligjore në pagesat (më shumë se 30 ditë nga kalimi i afatit) konsiderohen si tregues se të arkëtueshmet tregtare kanë rënë në vlerë. Borxhet e mbetura vlerësohen në mënyrë kolektive në grupe që ndajnë karakteristika të ngjashme të rrezikut të kreditit.

3.13 Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentet e parasë përfshijnë paratë në dorë, depozitat e mbajtura në bankat dhe investimet e tjera afatshkurtra me likuiditet të lartë me maturitetet origjinale prej tre muajsh ose më pak.

3.14 Kompensimi i instrumenteve financiare

Asetet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe shuma neto raportohet në pasqyrën e pozicionit financiar kur ka një të drejtë të ligjshme të zbatueshme për të kompensuar shumat e njohura dhe ka një qëllim për të vendosur mbi një bazë neto ose të realizojë asetin dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

3.15 Stoqet

Stoqet janë paraqitur në koston më të ulët dhe vlerën e realizueshme neto. Vlera e realizueshme neto është çmimi i vlerësuar i shitjes në rrjedhën normale të biznesit, minus kostot e vlerësuar të kompletimit dhe shpenzimet e shitjes. Kostoja përfshin shpenzimin e shkaktuar në blerjen e stokeve dhe sjelljen e tyre në vendin dhe gjendjen ekzistuese. Kostoja e inventarit të konsumuar është bazuar në formulën e mesatares së ponderuar.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)

3.16 Kapitali Aksionar

Kapitali aksionar dhe fitimet e mbajtura

(i) Kapitali i aksionarëve

Kapitali aksionar paraqet vlerën nominale të aksioneve që janë emetuar.

(ii) Fitimet e mbajtura

Fitimet e mbajtura përbëhen nga fitimet e pashpërndara në periudhat aktuale dhe të kaluara.

(iii) Dividendët

Dividendët njihen si detyrime në periudhat në të cilat janë deklaruar dhe janë miratuar nga aksionarët.

3.17 Detyrimet financiare

Detyrimet financiare klasifikohen në pajtueshmëri me përmbajtjen e marrëveshjes kontraktuale. Të gjitha detyrimet financiare të kompanisë në datat e raportimit klasifikohen si detyrime të tjera financiare me kosto të amortizuar. Detyrimet financiare me kosto të amortizuar përbëhen nga llogaritë e pagueshme tregtare.

3.18 Të pagueshmet tregtare

Të pagueshmet tregtare janë detyrime për të paguar për mallrat ose shërbimet që janë pranuar në rrjedhën normale të biznesit nga furnizuesit. Llogaritë e pagueshme janë të klasifikuara si detyrime aktuale në qoftë se pagesa është brenda një viti ose më pak (në rast se më gjatë, në periudhën normale të shfrytëzimit të biznesit). Në të kundërtën, ato paraqiten si detyrime afatgjata. Të pagueshmet tregtare janë vlerësuar në vlerën e tyre reale dhe më pas maten me koston e amortizuar duke aplikuar metodën e normës efektive të interesit.

3.19 Përfitimet e të punësuarve

Pensionet e detyrueshme

Kompania, përgjatë rrjedhës normale të biznesit, kryen pagesa në emër të tij dhe në emër të të punësuarve të tij për të kontribuar në pensionin e detyrueshëm në pajtueshmëri me legjislacionin vendor. Kostot e pësura në emër të Kompanisë janë ngarkuar në fitim dhe humbje kur kanë ndodhur.

Përfitimet afatshkurtra

Obligimet e përfitimeve afatshkurtra të punonjësve janë matur në bazë jo-të skontueshme dhe janë shpenzuar pasi që shërbimi i ndërlidhur të jetë ofruar. Provizioni është njohur për shumën që pritet të paguhet sipas bonusit afatshkurtër në para nëse Kompania ka një obligim të tanishëm ligjor apo të tërthortë për të paguar shumën si rezultat i shërbimeve të ofruara në të kaluarën nga punonjësi dhe obligimi të mund të vlerësohet me besueshmëri.

3.20 Provizionet

Provizioni është njohur nëse, si rezultat i ngjarjeve në të kaluarën, Kompania ka obligim të tanishëm apo të tërthortë ligjor i cili mund të vlerësohet me besueshmëri, dhe është e mundur që do të nevojitet një rrjedhje e parasë në të ardhmen për të shlyer obligimin. Provizionet janë përcaktuar duke skontuar rrjedhat e pritshme të parasë në të ardhmen me normën përpara tatimit që reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën kohore të parasë si dhe rreziqet specifike ndaj detyrimit.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)

3.21 Njohja e të hyrave

Të hyrat u referohen të gjitha të hyrave të krijuara nga aktivitetet që biznesi zhvillon dhe përfshijnë vlerën nga shitjet e mallrave dhe shërbimeve të kryera gjatë periudhës kontabël. Të hyrat nga shërbimet dhe shitja e mallrave njihen në momentin e kalimit të kontrollit të shërbimeve dhe mallrave tek klientët.

Të hyrat e kompanisë rrjedhin nga shërbimet dhe produktet e mëposhtme:

- Shërbimet e telefonisë mobile
- Shërbimet e telefonisë fikse
- Shërbime të internetit, tv, etj.

Të hyrat nga telefonja mobile

Të hyrat e telefonisë mobile nga kartat parapaguese me gërvishtje dhe Sim kartat njihen duke u bazuar në përdorim. Koha e pashfrytëzuar për bisedë është përfshirë në "Të hyrat e shtyra" në Pasqyrën e pozicionit financiar. Pas skadimit të kartave gërvishtëse me parapagim, koha e mbetur e pashfrytëzuar është e njohur si e hyrë.

Të hyrat nga komunikimi me kontratë (post paid) njihen duke u bazuar në kohën aktuale të gjeneruar të bisedës nga telefonuesi në periudhën aktuale.

Të hyrat nga roamingu ndërkombëtar (internacional roaming air time) njihen në bazë të minutave të shfrytëzuara në pajtueshmëri me raportet periodike financiare të ofruara nga ofruesi i shërbimit të rrjetit, Monaco Telecom International.

Të hyrat nga linja fikse

Të hyrat nga linja fikse njihen në bazë të minutave të ndërlidhura me periudhën aktuale.

Të hyrat nga shërbimi i internetit

Të hyrat nga shërbimet e internetit njihen në bazë lineare përgjatë periudhës së abonimit të konsumatorit.

Të hyrat tjera

Të hyrat nga shitja e mallrave njihen në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse kur rreziqet e rëndësishme dhe shpërblimet e pronësisë i janë transferuar blerësit. Të hyrat nga shërbimet e ofruara njihen në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në proporcion me fazën e kompletimit të transaksionit në datën e pozicionit financiar.

3.22 Shpenzimet

Komisioni i detyruar ndaj Monaco Telecom International

Kostot e komisionit ndaj Monaco Telecom International njihen në bazë akruale kur kanë ndodhur.

Pagesat e qirasë operationale

Pagesat e kryera nën qiranë operationale janë njohur në fitim dhe humbje në bazë lineare përgjatë afatit të qirasë. Stimujt e pranuar të qirasë janë njohur si pjesë përbërëse e shpenzimit total të qirasë, përgjatë afatit të qirasë.

3.23 Të hyrat dhe shpenzimet financiare

Të hyrat financiare përfshijnë të hyrat e interesit mbi fondet e investuara në depozita bankare, fitimet nga nxjerrja jashtë përdorimit e aseteve financiare të gatshme për shitje, dhe fitimet e valutës së huaj. Të hyrat e interesit janë njohur si parashikim akrual, duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Shpenzimet financiare përfshijnë humbjet e valutës së huaj, lëshimet e skontimit të provizioneve, nëse janë materiale, dhe humbjet e dëmtimit në vlerë të njohura në asetet financiare.

3 POLITIKAT E RËNDËSISHME TË KONTABILITETIT (VAZHDIM)

3.24 Dhënia e dividendës

Dhënia e dividendës aksionarëve të Kompanisë është e njohur si detyrim në pasqyrat financiare në periudhën e miratuar nga aksionaret e Kompanisë.

3.25 Shpenzimi i tatimit mbi të ardhura

Shpenzimi i tatimit mbi të ardhura përfshin tatimin aktual dhe të shtyrë. Shpenzimi i tatimit mbi të ardhura është njohur në fitim dhe humbje përveç rasteve që ndërlidhen me artikujt e njohur direkt në ekuitet, ku në atë rast edhe tatimi është njohur në ekuitet.

Tatimi aktual i pagueshëm është kalkuluar dhe paguar në përputhje me Ligjin Nr. 05/L-029 mbi të ardhurat e korporatave, që ka hyrë në fuqi nga 1 Shtatori 2015. Tatimi përfundimtar mbi fitimin në normën prej 10% bazohet mbi fitimin vjetor të prezantuar në pasqyrën e të ardhurave pas rregullimit të zërave që janë të pavlerësuara ose palejueshme. Sipas legjislacionit aktual tatimor, humbjet tatimore mund të barten brenda një periudhe prej shtatë vite, pas vitit në të cilin humbja tatimore ka ndodhur.

Tatimi i shtyrë njihet duke përdorur metodën e bilancit të gjendjes, duke sjellë diferencë të përkohshme ndërmjet vlerave bartëse të aseteve dhe detyrimeve për qëllime të raportimit financiar dhe shumave të përdorura për qëllime tatimi. Tatimi i shtyrë është matur në norma të tatimit që pritet të aplikohen ndaj diferencave të përkohshme kur ato të ndryshojnë, bazuar në ligjet që janë në fuqi në datën e raportimit.

Aseti i tatimit të shtyrë njihet kur është e mundur që fitimi i tatueshëm në të ardhmen do të jetë në dispozicion kundër të cilit mund të përdoren diferencat e përkohshme. Asetet e tatimit të shtyrë janë rishikuar në secilën datë të raportimit dhe janë reduktuar ashtu që nuk është e mundur më tej që përfitimi i ndërlidhur tatimor të realizohet.

3.26 Zotimet dhe kontingjencat

Detyrimet kontingjente nuk janë njohur në pasqyrat financiare. Ato janë shpalosur vetëm nëse mundësia e rrjedhjes së parasë që trupëzon përfitime ekonomike është e largët. Aseti kontingjent nuk është njohur në pasqyrat financiare por është shpalosur kur rrjedhja e përfitimeve ekonomike brenda Kompanisë është e mundur. Shuma e humbjes kontingjente është njohur si provizion nëse ka mundësi që ngjarjet në të ardhmen do ta konfirmojnë atë, një detyrim i pësuar në datën e bilancit të gjendjes dhe një vlerësim i arsyeshëm i shumës së humbjes së rezultuar të mund të bëhet.

3.27 Palët e ndërlidhura

Palët e ndërlidhura janë ato palë, ku njëri nga palët është e kontrolluar nga pala tjetër ose ka ndikim të rëndësishëm në marrjen e vendimeve financiare apo të biznesit të palës tjetër.

3.28 Ngjarjet pas datës së raportimit

Ngjarjet pas përfundimit të vitit që ofrojnë informacion shtesë mbi pozicionin e Kompanisë në datën e pasqyrave të pozicionit financiar (ngjarjet rregulluese) janë reflektuar në pasqyrat financiare. Ngjarjet pas përfundimit të vitit që nuk janë ngjarje rregulluese janë shpalosur në shënime kur kanë qenë materiale.

4 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR**4.1 Instrumentet financiare sipas kategorive**

Vlera bartëse e aseteve dhe detyrimeve financiare të kompanisë siç njihen në pasqyrën e pozicionit financiar, mund të kategorizohen si më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Asetet		
Interesi mbi ekuitet në entitetet ligjore të huaja	2	2
	2	2
Huatë dhe të arkëtueshmet		
Të arkëtueshmet tregtare	3,541	4,390
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	117	291
	3,658	4,681
	3,660	4,683
Detyrimet		
Detyrime të tjera në kosto të amortizuar		
Të pagueshmet tregtare	16,312	12,368
	16,312	12,368

4.2 Faktorët e riskut financiar

Aktivitetet e Kompanisë e ekspozojnë atë ndaj rreziqeve financiare: rrezikut të tregut (duke përfshirë riskun e monedhës, riskun e vlerës së drejtë të interesit, riskun e normës së interesit nga rrjedhja e parasë dhe riskun e çmimeve), riskun e kreditimit dhe riskun e likuiditetit. Programi për menaxhimin e përgjithshëm të rrezikut të Kompanisë përqendrohet tek parashikueshmëria e tregjeve financiare dhe kërkon për të minimizuar efektet e mundshme negative mbi performancën financiare të Kompanisë.

Ky shënim paraqet informata rreth ekspozimit të Kompanisë ndaj secilit prej rreziqeve të lartpërmendura, objektivat e Kompanisë, politikat dhe proceset për matjen dhe menaxhimin e rrezikut, dhe menaxhimi i kapitalit nga ana e Kompanisë. Përshkrime të mëtejshme sasiore janë përfshirë në këto pasqyra financiare.

Menaxhmenti ka përgjegjësi të përgjithshme për vendosjen dhe mbikëqyrjen e kornizës së kompanisë për menaxhimin e rrezikut. Politikat e kompanisë për menaxhimin e riskut janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet me të cilat ballafaqohet Kompania, për të përcaktuar kufijtë dhe kontrollet përkatëse të rrezikut dhe për të monitoruar rreziqet dhe përmbajtjen ndaj kufizimeve. Politikat dhe sistemet për menaxhimin e rrezikut shqyrtohen në baza të rregullta për të reflektuar ndryshimet në treg dhe kushtet legjislative si dhe aktivitetet e Kompanisë.

4.3 Risku i kreditimit

Risku i kreditimit është risku i humbjes financiare të Kompanisë nëse konsumatori ose pala e kundërt ndaj një instrumenti financiar dështon në përmbushjen e obligimeve kontraktuale, dhe del kryesisht nga të arkëtueshmet e Kompanisë nga konsumatori dhe investimet në depozita bankare.

Të arkëtueshmet tregtare

Kompania ka themeluar një kompensim të dëmit që përfaqëson vlerësimin e saj për humbjet e shkaktuara në lidhje me tregtinë dhe arkëtimet e tjera dhe investimet. Elementet kryesore të këtij kompensimi janë një komponentë kolektive e krijuar për klientët e ngjashëm në lidhje me humbjet që janë shkaktuar por ende nuk janë identifikuar. Kompensimi për humbjen kolektive është përcaktuar në bazë të të dhënave historike të statistikave të pagesave për mjetet e ngjashme financiare.

4 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**4.3 Risku i kreditimit (vazhdim)***Investimet në depozita bankare*

Kompania ka llogari të konsiderueshme rrjedhëse dhe investuese në të gjitha institucionet bankare në Kosovë.

Garancitë

Politika e Kompanisë është që të ofrojë garanci financiare vetëm me vendim të drejtorëve të autorizuar apo personelit kyç të menaxhmentit.

Procesi i menaxhimit të riskut të kreditimit nga aktivitetet operative përfshin masa parandaluese, siç janë kontrollimi i kreditibilitetit dhe parandalimit, masat korrigjuese gjatë marrëdhënies juridike, për shembull aktivitetet e rikujtimit për respektimin e obligimeve në garancinë bankare, aktivitetet e shkyçjeve, bashkëpunimi me agjencitë e mbledhjes dhe grumbullimit pas marrëdhënies ligjore siç janë procesi gjyqësor, procedura gjyqësore, përfshirja e njësisë së ekzekutivit dhe faktorizimit. Pagesat e mbetura janë përcjellë me një procedurë të përshkallëzuar të borxhit në bazë të llojit të konsumatorit, klasës së kreditit dhe shumës së borxhit.

Ekspozimi maksimal i Kompanisë ndaj riskut të kredisë është përfaqësuar nga shuma bartëse e çdo aseti financiar në pasqyrën e gjendjes financiare të përmbledhur më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Kategoritë e aseteve financiare - shumat ngritëse:		
Interesi mbi ekuitet në entitetet ligjore të huaja	2	2
Të arkëtueshmet tregtare	3,541	4,390
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	117	291
	3,660	4,683

Risku i kreditit për paranë dhe ekuivalentet e parasë dhe depozitat konsiderohen të papërfillshme, pasi që palët homologe janë banka me reputacion me cilësi të lartë të normave të kreditit të jashtëm.

4 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

4.4 Risku i likuiditetit

Risku i likuiditetit definohet si risku që Kompania nuk mund të jetë në gjendje ta zgjidhë, ose të përmbushë detyrimet e saj në kohë.

Politika e Kompanisë është që të mbajë para dhe ekuivalente të parasë, të mjaftueshme për të përmbushur angazhimet e saj në të ardhmen e parashikueshme. Sektori i financave po përgatit parashikimin e rrjedhës së parasë për kërkesat e likuiditetit, për të siguruar se ka para të mjaftueshme për të plotësuar nevojat operationale në çdo kohë. Parashikimi merr parasysh planet e Kompanisë për financimin e borxheve dhe pajtueshmërinë me objektivat e përpjesëtimit të pasqyrave të pozicionit financiar. Çdo para e gatshme (kesh) tepriçë e mbajtur nga Kompania mbi bilancin e kërkuar për nevojat e kapitalit të punës, zakonisht është depozituar në bankat komerciale.

Tabela e mëposhtme analizon detyrimet financiare të kompanisë në grupimet përkatëse të maturimit, të bazuara në periudhën e mbetur në gjendjen e bilancit deri në datën kontraktuale të maturimit. Bilancet për t'u paguar brenda 12 muajve, barazohen me bilancet e tyre të bartura pasi që ndikimi i zhvlerësimit nuk është i rëndësishëm. Një pjesë e madhe e të pagueshmeve të tregtisë ka maturim brenda një viti.

4.5 Risku i tregut

Risku i tregut është rreziku se ndryshimet në çmimet e tregut, të tilla si kursi i këmbimit, normat e interesit dhe çmimet e ekuitetit do të ndikojnë në të hyrat e Kompanisë ose vlerën e instrumenteve të saj financiare. Objektiva e menaxhimit të riskut të tregut është menaxhimi dhe kontrolli i ekspozimit ndaj këtij rreziku përbrenda parametrave të pranuar, duke e optimalizuar kthimin.

Risku i këmbimit të jashtëm

Si një e tërë, Kompania nuk është e ekspozuar ndaj ndonjë rreziku të monedhës, sepse:

- të hyrat fitohen në Euro
- blerjet e aseteve kryesore dhe materialeve të përdorura në aktivitetet e investimeve të Kompanisë janë nominuar në Euro
- pasuritë financiare nominohen në Euro.

Risku i çmimit

Kompania nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të letrave me vlerë të kapitalit të çmimeve për shkak të investimeve të mbajtura, përveç aseteve financiare të gatshme për shitje, të shpalosura në shënimin 8, të cilat mund të preken nga ndryshoret e rrezikut, të tilla siç janë çmimet e bursës.

4 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**4.5 Risku i tregut (vazhdim)***Rrjedhja e parasë së gatshme dhe rreziku i normës së interesit të vlerës së drejtë*

Norma e riskut të interesit është rreziku se vlera e drejtë e rrjedhave të ardhshme të parave të gatshme të një instrumenti financiar do të luhaten për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut. Ekspozimi i kompanisë ndaj riskut të ndryshimeve në normat e interesit të tregut ka të bëjë kryesisht me investimet e kompanisë në depozitat bankare.

Llogaritë e depozitave bankare të TK-së fitojnë interes me përqindje të caktuar komerciale në datën e kontratës përkatëse dhe janë të maturura sipas datave fikse. Kompania nuk ka huazime me kamatë në 2020 dhe në 2019.

Tabela më poshtë përmbledh ekspozimin e Kompanisë ndaj riskut të normës së interesit.

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Asetet		
<u>Që nuk bartin interes:</u>		
Pasuritë financiare të disponueshme për shitje	2	2
Llogaritë e arkëtueshme tregtare	3,541	4,390
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	117	291
	<u>3,660</u>	<u>4,683</u>
 <u>Me norma fikse të interesit:</u>		
Paraja dhe ekuivalentët e parasë	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Gjithsej asetet	<u>3,660</u>	<u>4,683</u>
 Detyrimet		
<u>Që nuk bartin interes:</u>		
Llogaritë e pagueshme tregtare dhe tjera	16,312	12,368
Gjithsej detyrimet	<u>16,312</u>	<u>12,368</u>

4.6 Menaxhimi i rrezikut të kapitalit

Politika e menaxhimit është të mbajë një bazë të fortë kapitale në mënyrë që të ruajë besimin e tregut dhe të mbështesë zhvillimin e biznesit në të ardhmen.

Për shkak të kufizimeve të jashtme të vendosura nga mjedisi (p.sh. pamundësia që të vendosen depozitat jashtë vendit, proceset e gjata të prokurimit, etj.) menaxhmenti i kompanisë nuk mund të zbatojë një menaxhim efikas të kapitalit të veçantë në ekonomitë e liberalizuara.

Nuk ka pasur ndryshime në qasjen e Kompanisë në menaxhimin e kapitalit gjatë vitit.

Kompania nuk është subjekt i kërkesave kapitale të imponuara në mënyrë kontraktuale apo ligjore.

4.7 Vlerësimi i vlerës së drejtë

Vlera e drejtë paraqet shumën me të cilën një pasuri mund të zëvendësohet ose një detyrim i vendosur në bazë të gjerë. Vlerat e drejta janë bazuar në supozimet e menaxhmentit sipas profilit të pasurisë dhe bazës së detyrimit.

4.7.1 Instrumentet financiare të prezantuara në vlerë të drejtë

Asetet financiare të matura sipas vlerës së drejtë në pasqyrën e gjendjes financiare në përputhje me hierarkinë e vlerës së drejtë janë prezantuar në tabelën e ardhshme. Kjo hierarki grupon mjetet dhe detyrimet financiare në tri nivele, që janë të bazuara mbi rëndësinë e të dhënave hyrëse të përdorura gjatë matjes së vlerës së drejtë të aktiveve financiare. Hierarkia sipas vlerës reale përcaktohet si vijon:

4 MENAXHIMI I RISKUT FINANCIAR (VAZHDIM)**4.7.1 Instrumentet financiare të paraqitura në vlerë të drejtë (vazhdim)**

- **Niveli 1:** çmimet e kuotuar (jo të rregulluara) në tregjet aktive për mjetet identike ose detyrimet;
- **Niveli 2:** të dhëna të tjera hyrëse, përveç çmimet e cituara, të përfshira në Nivelin 1, të cilat janë në dispozicion për vrojtimin e asetit ose detyrimit, drejtpërdrejt (d.m.th. si çmimet), ose në mënyrë indirekte (d.m.th. të përcaktuara nga çmimet) dhe
- **Niveli 3:** të dhënat hyrëse mbi asetin ose detyrimin, që nuk janë të bazuara në të dhënat e disponueshme për hulumtimin e tregut.

Asetet financiare, që janë të regjistruara në përputhje me vlerat e tyre të drejta në Pasqyrën e pozicionit financiar, janë të grupuara sipas shkallës së hierarkisë të vlerës së drejtë, si vijon

Asetet	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Gjithsej
Asetet financiare të gatshme për shitje më 31 Dhjetor 2020	-	2		2
Asetet financiare të gatshme për shitje, më 31 dhjetor 2019	-	2		2

Asetet financiare të disponueshme për shitje përmbajnë pjesëmarrjen në kapitalin e subjekteve të huaja ligjore.

4.7.2 Instrumentet financiare që nuk janë të paraqitura si vlerë e drejtë

Tabela në vijim përmbledh vlerat e drejta të llogaritjes së aseteve dhe detyrimeve financiare që nuk janë paraqitur në bilancin e gjendjes në vlerën e drejtë të tyre.

Asetet	Vlera bartëse			
	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019
Paraja dhe ekuivalentet e parasë	117	291	117	291
Të arkëtueshme tregtare	3,541	4,390	3,541	4,390
Gjithsej asetet	3,658	4,681	3,658	4,681
Detyrimet				
Të pagueshme tregtare	16,312	12,368	16,312	12,368
Gjithsej detyrimet	16,312	12,368	16,312	12,368

Të arkëtueshmet tregtare

Të arkëtueshmet tregtare mbahen me koston e amortizuar, minus dispozita për zhvlerësim. Për shkak të maturitetit të tyre të shkurtër, vlera e tyre e drejtë korrespondon me vlerën e mbartur.

Paraja dhe ekuivalentët e parasë

Vlera e drejtë e mjeteve monetare që përfshijnë paratë e gatshme dhe ekuivalentet e saj konsiderohet të jetë e përafërt me vlerat llogaritëse të tyre me përcaktim dhe për shkak të maturisë së tyre më pak se 3 muaj.

Të pagueshmet tregtare

Vlere bartëse e të pagueshmeve tregtare është e përafërt me vlerën e tyre të drejtë, përshkak të maturitetit afatshkurtër.

5 VLERËSIMET DHE GJYKIMET KONTABËL

Menaxhmenti ka diskutuar me Komitetin e Auditimit, Financave të Sigurimeve, me një Komitet Këshillëdhënës për Bordin e Drejtorëve të Telekomit të Kosovës Sh.a, mbi zhvillimin, zgjedhjen dhe shpalosjen e politikave të rëndësishme të kontabilitetit, si dhe vlerësimin dhe aplikimin e këtyre politikave dhe vlerësimeve.

Burimet kryesore të vlerësimit të pasigurisë*Rikuperimi i llogarive dhe depozitave bankare*

Deri në fund të vitit 2005, Banka Kreditore e Prishtinës, me të cilën Kompania kishte depozitat më 31 Dhjetor 2005, hyri në provueshmëri pas tërheqjes së licencës nga Autoriteti Bankar dhe i Pagesave të Kosovës më 13 mars 2006. Është bërë provizion për pasqyrat financiare për këtë vit dhe vitet paraprake për bilancet më 31 Dhjetor 2020 në vlerë prej 11,691 (2019:11,691) në, pasi që një pasiguri e rëndësishme ekziston në rikuperimin e bilanceve me këtë bankë. Në vitin 2019 kompania ka kompensuar 10 mijë dhe i ka njohur si të ardhura në përputhje me rrethanat (2020: s'ka).

Pasi që ende nuk është e mundur që të përcaktohet rezultati i procesit të likuidimit dhe shuma e depozitave të garantuara nga BPK, ekzistojnë pasiguritë e konsiderueshme në rikuperimin e bilanceve me këtë bankë. Prandaj, është siguruar një humbje e shkaktuar nga 100% të shumave të mbajtura me bankën. Nëse ka asete të mjaftueshme të likuidimit për të mbuluar pretendimet e kreditorëve, të ardhurat do të njihen në periudhat e ardhshme deri në shumën e rikuperuar.

Jetëgjatësia e pasurive

Përcaktimi i jetëgjatësisë së aseteve është bazuar në përvojën e kaluar me asete të ngjashme, si në faktorë të gjerë ekonomik ose industrial. Përshtatshmëria e jetëgjatësisë së vlerësuar është shqyrtuar çdo vit, ose sa herë që ka pasur një tregues të ndryshimeve të rëndësishme në supozimet përkatëse. Ne besojmë se vlerësimi kontabël në lidhje me përcaktimin e jetëgjatësisë së aseteve është një vlerësim i rëndësishëm i kontabilitetit pasi që përfshin vlerësimet në lidhje me zhvillimin teknologjik në një industri inovative. Pas kësaj kompania kishte bërë një vlerësim që jetëgjatësia e aseteve duhet të mbetet e njëjtë si vitin paraprak.

Stoqet

Stoqet paraqiten me vlerën më të ulët mes kostos dhe vlerës neto të realizueshme. Gjatë përcaktimit të vlerës neto të realizueshme, janë marrë dëshmitë më objektive / të dhënat e disponueshme në bërjen e vlerësimeve.

Rikuperimi i llogarive të arkëtueshme

Llogaritja e zhvlerësimit për llogaritë e dyshimta është bërë duke u bazuar në humbjet e vlerësuar që rrjedhin nga paaftësia e klientëve për të bërë pagesat e kërkuara. Ne e bazojmë vlerësimin tonë në vjetrimin e bilancit të llogarive të arkëtueshme dhe përvojën e kaluar të zhvlerësimit, vlefshmërinë e kredisë të konsumatorëve, dhe ndryshimet në kushtet e pagesës së konsumatorëve tanë, gjatë vlerësimit të përshtatshmërisë së humbjes nga shlyerja për llogaritë e dyshimta. Këto përfshijnë vlerësime në lidhje me sjelljen e konsumatorëve në të ardhmen dhe që rezultojnë me grumbullimet e parasë së gatshme në të ardhmen. Nëse gjendja financiare e klientëve tanë do të përkeqësohej, shlyerjet e tanishme të të arkëtueshmeve ekzistuese mund të jenë më të larta se sa pritej dhe mund të tejkalojnë nivelin e humbjeve në vlerë, të njohura deri tani.

6 PASURITË E PATRUPEZUARA

	Programet kompjuterike	Licencat	Gjithsej
<u>Kostoja</u>			
Gjendja më 1 janar 2019	31,923	35,014	66,937
Shlyerjet	(308)	(22,708)	(23,016)
Transferet (Shënimi 7)	255	12,580	12,835
Gjendja më 31 dhjetor 2019	31,870	24,886	56,756
Gjendja më 1 janar 2020	31,870	24,886	56,756
Shlyerje	(117)	-	(117)
Transferet (Shënimi 7)	-	-	-
Gjendja më 31 dhjetor 2020	31,753	24,886	56,639
<u>Amortizimi i akumuluar</u>			
Gjendja më 1 janar 2019	(22,591)	(32,687)	(55,278)
Shpenzimet për periudhën	(3,213)	(2,575)	(5,788)
Shlyerjet	308	22,708	23,016
Gjendja më 31 dhjetor 2019	(25,496)	(12,554)	(38,050)
Gjendja më 1 janar 2020	(25,496)	(12,554)	(38,050)
Shpenzimet për periudhën	(3,036)	(642)	(3,678)
Shlyerjet	117	-	117
Gjendja më 31 dhjetor 2020	(28,415)	(13,196)	(41,612)
<u>Vlera bartëse neto</u>			
Më 31 dhjetor 2019	6,374	12,331	18,705
Më 31 dhjetor 2020	3,338	11,690	15,027

Programet kompjuterike ndërlidhen me koston e sistemit të faturimit dhe platformën e shërbimit të internetit.

Në vitin 2004 dy licenca janë dhënë për 15 vite për të operuar me telekomunikacion përbrenda Kosovës, që përbëhen nga një licencë e telefonisë mobile prej 6,500 mijë Euro dhe një të telefonisë fikse prej 2,900 mijë Euro.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumatat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

7 PRONA, IMPIANTET DHE PAJISJET

	Toka dhe ndërtesat	Linjat e rrjetit	Makineria dhe pajisjet	E drejta e shfrytëzimit	Avanset për dhe Investimet në vijim	Totali
Gjendja më 1 janar 2019	707	81,332	118,769	22,196	550	223,555
Shtesat	-	-	-	-	(19)	(19)
Shlyerjet	-	(4)	(1,165)	-	-	(1,169)
Transferet	-	105	716	-	-	821
Gjendja më 31 dhjetor 2019	707	81,433	118,320	22,196	531	223,187
Gjendja më 1 janar 2020	707	81,433	118,320	22,196	531	223,187
Shtesat	-	-	-	-	560	560
Shlyerjet	(7)	(40)	(2,146)	(634)	-	(2,827)
Transferet	-	275	341	-	(616)	-
Gjendja më 31 dhjetor 2020	700	81,668	116,514	21,562	476	220,920
Zhvlerësimi i akumuluar:						
Gjendja më 1 janar 2019	(375)	(54,957)	(96,241)	-	-	(151,573)
Shpenzimi për periudhën	(36)	(3,810)	(9,449)	(4,937)	-	(18,232)
Shlyerje	-	4	1,165	-	-	1,169
Gjendja më 31 dhjetor 2019	(411)	(58,763)	(104,525)	(4,937)	-	(168,637)
Gjendja më 1 janar 2020	(411)	(58,763)	(104,525)	(4,937)	-	(168,637)
Shpenzimi për periudhën	(37)	(3,747)	(5,233)	(4,725)	-	(13,744)
Shlyerje	7	40	2,146	-	-	2,193
Gjendja më 31 dhjetor 2020	(442)	(62,470)	(107,612)	(9,662)	-	(180,187)
Vlera bartëse neto						
Më 31 dhjetor 2019	296	22,671	13,794	17,259	531	54,551
Më 31 dhjetor 2020	258	19,198	8,902	11,900	476	40,734

7 PRONA, IMPIANTET DHE PAJISJET (VAZHDIM)

Transferimet

Gjatë periudhës 01 Janar -31 Dhjetor 2020, ka pasur transferime nga investimet në vijim në asetet e trupëzuara 616 dhe të patrupëzuara nuk ka (shih shënimin 6,7).

Shlyerja e pronës, impianteve dhe pajisjeve

Gjatë periudhës 01 Janar - 31 Dhjetor 2020 Kompania ka shlyer dhe regjistruar në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse artikuj të pronës 2020 meqë nuk kishin vlerë neto dhe nuk patën efekt në vlerën e paisjeve, impianteve dhe pajisjeve (2019: nuk kishin vlerë neto).

Humbjet nga dëmtimi në vlerë dhe rimarrja e mëvonshme

Kompania vazhdimisht merr në konsideratë përparimet teknologjike mbi asetet fikse, duke rishikuar edhe funksionalitetin e qëndrueshmërinë e tyre në infrastrukturën ekzistuese. Në qoftë se ka ndonjë pajisje të dëmtuar apo të vjetruar, atëherë kryhet testi i dëmtimit në vlerë dhe pajisja ose humb vlerë ose del nga përdorimi.

Asetet e kolateralizuara

Prona, impiantet apo pajisjet nuk janë dhënë si kolateral për ndonjë huazim.

Pronësia

Çështjet e pronësisë ekzistojnë në lidhje me infrastrukturën e trashëguar në fillim të administrimit të OKB-së në Kosovë në vitin 1999. Kjo paraqet një detyrim kontingjent të PTK-së që për momentin nuk është e kuantifikueshme. Zgjidhja e titullit është një element i institucionalizimit të statusit final të Kosovës, ku PTK-ja nuk është palë.

E drejta e shfrytëzimit të aseteve

Ne përputhje me kërkesat e SNRF 16, kompania në datën e raportimit, ka njohur një të drejtë përdorimi që përfaqëson të drejtën e tij për të përdorur aktivin themelor të marrë me qira dhe një detyrim të qirasë që përfaqëson detyrimin e tij për të bërë pagesa të qirasë. Kompania si qiramarrës, ka matur aktivet e së drejtës së përdorimit në mënyrë të ngjashme me aktivet e tjera jo-financiare (siç janë prona, uzina dhe pajisjet) dhe detyrimet e qirasë në mënyrë të ngjashme me detyrimet e tjera financiare. Si pasojë, si qiramarrës për të njohur zhvlerësimin e aktivit të së drejtës së përdorimit dhe interesit mbi detyrimin e qirasë, dhe gjithashtu një pjesë të interesit i kemi paraqitur në pasqyrën e rrjedhjes së fluksit të parave të gatshme. Pasuritë dhe detyrimet që rrjedhin nga qiraja fillimisht u matën mbi bazën e vlerës aktuale. Matja përfshin pagesa që duhen bërë në periudha e caktuara, por ne si qiramarrës duhet të vlerësojmë nëse ekziston një siguri e arsyeshme të ushtrojmë një mundësi për të zgjatur qiranë.

Çështjet tjera

Nuk ka asete të siguruara nën kushtet e qirasë financiare.

Më 31 Dhjetor 2020 pasuritë plotësisht të zhvlerësuara janë 155,052 mijë euro në kosto (Me 31 Dhjetor 2019: 139,626).

8 PASURITË FINANCIARE TË DISPONUESHME PËR SHITJE

Më 31 Dhjetor 2020, asetet financiare në dispozicion për shitje nuk kanë ndryshur nga data e raportimit të fundit, janë në vlerë prej 2,130 Euro, (2019: 2,130 Euro) dhe kryesisht përbëhen nga investimi në Mobile 4 AL Sh.a, Shqipëri

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

9 PASURITË DHE DETYRIMET E TATIMIT TË SHTYRË

Njohja e Pasurive të taksave të shtyra dhe detyrimeve

Norma e tatimit e aplikueshme nga Kompania paraqet normën e detyrueshme të tatimit të korporatës që është 10%.

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Detyrimet e tatimit të shtyrë në fillim të vitit	-	-
Ndryshimi i njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-
Detyrimet e tatimit të shtyrë	-	-
Pasuritë e tatimit të shtyrë më 1 janar	1,168	1,213
Ndryshimi i njohur në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse (Shënim 23)	242	(45)
Detyrimet e tatimit të shtyrë	1,410	1,168

Detyrimet e tatimit të shtyrë të njohur në Pasqyrën e pozicionit financiar ndërlidhen me diferencat e përkohshme ndërmjet kontabilitetit dhe tatimeve të pronës, impianteve dhe pajisjeve.

Pasuritë e panjohura të tatimit të shtyrë

Asetet e tatimit të shtyrë nuk janë njohur në lidhje me dëmtimin në vlerë të të arkëtueshmeve tregtare sepse nuk ka gjasa në këtë fazë që asetet e tilla do të përdoren në periodat e ardhshme.

10 STOQET

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Kabllo dhe materialet e mirëmbajtjes	2,591	4,050
Kartelat Sim dhe kartelat gërvishtëse	218	236
Stoqet në konsignacion	35	52
Stoqet tjera	105	135
TOTALI	2,949	4,473

11 SHPENZIMET E PARAPAGUARA DHE TË ARKËTUESHMET E TJERA

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Qiraja	765	1,298
Tatimi	-	-
Kërkesat kontestuese	1,779	1,703
Shpenzimet e shtyra	33	21
Parapagimet dhe të arkëtueshmet tjera	257	285
TOTALI	2,834	3,307

Kërkesat kontestuese kryesisht kanë të bëjnë me kërkesat për tatimin e mbajtur në burim për kodin shtetëror, kërkesë që është në proces gjyqësor me ATK-në.

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

12 TË ARKËTUESHMET TREGTARE

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Linjat fikse - personat fizik	3,570	4,499
Linjat fikse - kompanitë	5,130	4,140
Rrjeti i telefonisë mobile	8,925	9,146
Shërbime shtesë -kodi shtetëror, VAS, huazim linjave	719	3,631
Roaming - Monaco Telecom International	290	(340)
Thirrjet në ardhje - Monaco Telecom Int.	36	18
Llogari tjera të arkëtueshme	132	20
TOTALI	18,802	21,114
Dëmtimi në vlerë i borxheve të dyshimta	(15,261)	(16,724)
TOTALI	3,541	4,390

Provizioni për dëmtim në vlerë

Lëvizja në dëmtimin në vlerë për borxhet e dyshimta është përmbledhur si më poshtë:

	Linja fikse	Linja mobile	Gjithsej
Gjendja hapëse më 1 Janar 2019	7,065	16,962	24,027
Rritja/Zvogëlimi (Shënimi 19)	289	81	370
Shlyerja e provizioneve	-	(191)	(191)
		(7,482)	(7,482)
Gjendja mbyllëse më 31 Dhjetor 2019	7,354	9,370	16,724
Gjendja hapëse më 1 janar 2020	7,354	9,370	16,724
Rritja (Shënimi 22)	(30)	209	179
Shlyerja e provizioneve (Shënimi 22)	-	-	-
Shlyerja e provizioneve	-	(1,642)	(1,642)
Gjendja mbyllëse më 31 Dhjetor 2020	7,324	7,937	15,261

Më 31 Dhjetor 2020, Kompania ka vlerësuar grumbullimin e të arkëtueshmeve, në bazë të të cilave ajo ka njohur humbje në vlerë si shpenzim në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në shumën 178 mijë euro, në vitin 2019 ka njohur humbje në vlerë si shpenzim në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse në shumën 371 mijë euro (shih Shënimin 19).

Gjatë vitit 2020 kompania ka bërë shlyerje të provizioneve 1,642 (2019: 7,482 mijë euro).

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

13 PARAJA DHE EKVIVALENTET E SAJ

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Llogaritë rrjedhëse bankare me bankat lokale	99	273
Paraja në dorë	18	18
Paraja dhe ekuivalentet e parashë	117	291

Më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019, kompania nuk ka mjete të kufizuara për letër kredite.

14 KAPITALI AKSIONAR, REZERVAT DHE FITIMET E MBAJTURA**Kapitali aksionar**

Më 13 qershor 2008, Kuvendi i Kosovës miratoi Ligjin për ndërmarrjet publike (Ligji nr. 03/L-087), dhe bazuar në nenin 3 të këtij Ligji, ndërmarrjet publike duke përfshirë PTK Sh.a, janë deklaruar si pronë e Republikës së Kosovës. Qeveria e Kosovës nëpërmjet Ministrisë së Ekonomisë dhe Financave ka autoritetin ekskluziv për të ushtruar të drejtat e aksionarëve mbi NP-të.

Më 13 tetor 2009, statusi i kompanisë është ndryshuar dhe plotësuar: kapitali themelor i lëshuar përmban 5 milionë aksione Euro (pesë milionë), i përbërë nga pesë milionë aksione të zakonshme me vlerë nominale nga 1 (një) Euro për secilën.

Më 1 Gusht 2012, 525 mijë aksione janë transferuar te Posta e Kosovës, kështu që kapitali aksionar me 31 dhjetor 2017 dhe 31 Dhjetor 2016 përbëhet nga 4,475 mijë aksione, përkatësisht 4,475 mijë euro. Të gjitha aksionet janë lëshuar në emër të Republikës së Kosovës.

Më 22 korrik 2015 aksionarët - Qeveria e Republikës së Kosovës i ka miratuar Bordit të Drejtorëve, kërkesën për të ndryshuar emrin ligjor të kompanisë nga Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës Sh.a në Telekom i Kosovës Sh.a. Entiteti i ri ligjor, është përditësuar në Agjencinë për Regjistrimin e Bizneseve të Kosovës më 12 gusht 2015.

Komponentet tjera të kapitalit

Rezervat janë krijuar gjatë vitit 2009 me bashkimin e dy kompanive PTK Holding dhe PTK Sh.a., me vendim të Qeverisë për pjesën e alokimit të kapitalit të konsoliduar në rezerva në shumën prej 55,000 mijë Euro.

Dividendët e deklaruar

Gjatë periudhës 01 janar - 31 Dhjetor 2020, kompania nuk ka deklaruar dividendë. Shuma prej 15,000 mijë Euro është regjistruar si e pagueshme në pasqyrën e pozicionit financiar nga viti 2015.

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

15 PROVIZIONET, AKRUALET DHE TE PAGUESHMET TJERA**15.1 PROVIZIONET**

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Provizionet për vendimet e gjykatave - Dardafon.net	17,281	21,070
Provizionet për vendimet e gjykatave - tjera	5,069	3,600
TOTALI	22,350	24,670

Provizionet për vendimet e gjykatave - Dardafon.net

Provizioni lidhet me rastin e vendimit final të Arbitrazhit ndërkombëtar sipas rregullave të ICC e cila mban numrin 20990/MMH.

Gjatë vitit 2020 me ish-OMV Dardafon.Net nga borxhi prej 26 mil. kemi arritur të zvogëlojmë borxhin në 17.2 mil. dhe për këtë pjesë të mbetur kemi nënshkruar marrëveshje përmbartimore më 17.11.2020 për ekzekutimin pagesave me këste për 24 muaj duke filluar nga 01 janri 2021 deri 31.12.2023

15.2 TE PAGUESHMET TJERA DHE AKRUALET

	31 Dhjetor 2020	31 Dhjetor 2019
Akrualët për shpenzimet e komisionit	10,799	12,490
Kontributet pensionale në TRUST	194	230
Tatimi i pagueshëm në të ardhura personale	127	158
Pagat e pagueshme	896	61
Tatimi i mbajtur në burim	63	23
Tatimi mbi vlerën e shtuar dhe tjera të pagueshme	3,748	3,596
Të pagueshmet tjera	31	18
TOTALI	15,858	16,576

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

16 LLOGARITE E PAGUESHME TREGTARE

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Posta E Kosovës Sh.A	1,889	1,472
Albtelekom	585	585
Infrakos	563	630
Kompania E Sigurimeve Eurosig	418	514
Tring Tv	316	181
Paykos Sh.A	246	340
Tera Kosova. Shpk Nf-600853990	195	195
Petrol Company. Shpk	181	187
Interadria	168	194
Kek - Prishtinë	163	-
Alcatel Lucent.Cit Fr	122	122
Telefoniku Sh.P.K.	60	135
IntegraTouch LLC	45	65
Squire Patton Boggs (UK)	44	43
Furnitorë të tjerë	11,317	7,705
TOTALI	16,312	12,368

16.1 DETYRIMET - E drejta e shfrytëzimit

	Më 31 Dhjetor 2020	Më 31 Dhjetor 2019
Objektet afariste	7,127	10,765
Persona juridik dhe fizik-qiratë për BTS	4,578	6,251
Qiratë tjera	195	243
	11,900	17,259

Sipas SNRF 16, e drejta e përdorimit të pasurisë në shumën prej 22,196 (shënimi 7 prona, impiantet dhe paisjet) është testuar rënia në vlerë në përputhje me SNK 36 rënia në vlerë e aseteve për vitin 2020 në shumën prej 4,726 dhe 2019 në shumën prej 4,937. Për qiratë afatshkurtra (afati i lizingut prej 12 muajsh ose më pak), kompania ka zgjedhë të njohë shpenzim qiraje në bazë të lizingut të drejtë siç lejohet nga SNRF 16.

17 TE HYRAT E SHTYRA

	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2020	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2019
Parapagimi i telefonisë mobile (top up dhe kartat gërvishtëse)	3,887	3,070
Tarifat e telefonisë të faturuara në avancë	127	182
TOTALI	4,014	3,252

Të hyrat e shtyra kanë të bëjnë me pjesën e papërdorur në fundvit të parapagimeve dhe kartave gërvishtëse të shitura konsumatorëve të telefonisë mobile gjatë vitit. Për periudhën që raportojmë është përlogaritur krediti, i pashfrytëzuar deri me datën 31 dhjetor 2020 dhe 2019.

18 TË HYRAT

	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2020	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2019
Të hyrat e shërbimeve të telefonisë mobile	36,266	44,465
Të hyrat e linjës fikse	6,910	6,957
Të hyrat e shërbimeve të internetit	655	907
Të hyrat nga kabinat e telefonave publike	312	266
Të hyrat nga telefonat zyrtarë	633	708
Të hyrat nga PK	-	13
Të hyrat tjera	6,666	35
TOTALI	51,442	53,351

19 TË HYRAT TJERA

	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2020	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2019
Të ardhurat nga lirimi e provizionimi, nga dëmtimi në vlerë për depozitat afatshkurtra (Shënimi 5)	-	10
Të hyra tjera	258	228
TOTALI	258	238

20 SHPENZIMET OPERATIVE

	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2020	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2019
Kosto e rrjetit të telefonisë mobile	2,019	3,712
Zbritja e shitjeve	(130)	1,501
Komisionet për shitje përmes Postës së Kosovës	1,341	1,414
Shërbimet publike	1,324	1,341
Komisionet për shitjet përmes Paykos	2,036	2,968
Kostoja direkte e produkteve të shitura	1,816	1,911
Komisioni për shërbime telefonike të ofruara nga MTI-ja	213	583
Kostot e karburantit	98	156
Kostoja për trafik ndërkombëtar/linja me qira	987	833
Kostoja e materialit për mirëmbajtje	1,784	580
Kostoja për IP interkomunikim	62	77
Lidhje satelitore dhe pajisjet	18	27
TOTALI	11,568	15,103

21 SHPENZIMET E STAFIT

	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2020	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2019
Pagat	24,846	27,981
Kontributet pensionale	1,381	1,481
Kontributi i sigurimi shëndetësor	-	-
TOTALI	26,227	29,462

22 SHPENZIME TJERA OPERATIVE

	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2020	Periudha përfunduar 31 Dhjetor 2019
Qiraja	1,552	1,616
Sigurimi dhe mirëmbajtja	506	586
Marketingu	198	1,403
Tarifat e licencës, detyrimet doganore dhe tatimet	1,988	2,294
Dëmtimi në vlerë i borxheve të dyshimta dhe	(1,463)	1,993
Provizionet për obligimet kontigjente	6,408	-
Shpenzimet e trajnimit dhe udhëtimit	17	44
Shpenzimet e zyrës dhe ato administrative	711	783
Shpenzimet e mjeteve motorike	139	234
Shërbimet për konsulentë	791	106
Tjera	1,561	1,532
TOTALI	12,408	10,591

- Vlera prej 1,463 paraqet shumën neto të provizioneve (zvogëlim e provizioneve në vlerë e borxheve të dyshimta (Shënimi 12).
- Shpenzimet tjera përfshijnë tarifën për shërbimet bankare, kostot e veturave, humbjet nga shlyerjet, etj.

TELEKOMI I KOSOVËS SH.A.

Shënime për Pasqyrat Financiare për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2020
(të gjitha shumat janë në mijëra Euro, përveç nëse ceket ndryshe)

23 SHPENZIMI I TATIMIT MBI TË ARDHURAT

Gjithsej shpenzimi i tatimit mbi të ardhurat që është njohur në pasqyrën e të ardhurave përbëhet nga:

	Viti i përfunduar 31 dhjetor 2020	Viti i përfunduar 31 dhjetor 2019
Shpenzimet aktuale të tatimit Viti aktual	-	-
Shpenzimet e tatimit të shtyrë Prejardhja dhe anulimi i diferencave të përkohshme	(242)	45
Gjithsej shpenzimet e tatimit në pasqyrën e të ardhurave	(242)	45

Më poshtë është paraqitur marrëdhënia ndërmjet shpenzimit të tatimit mbi fitim në pasqyrën e të ardhurave dhe fitimit kontabël:

	Rregullimet e tatimeve	Efekti i tatimeve 2020* (%)	Tatimi	Rregullimet e tatimeve	Efekti i tatimeve 2019* (%)	Tatimi
(Humbja)/fitimi kontabël para tatimit	(16,825)			(26,871)		
Tatimi mbi të ardhurat duke përdorur normën tatimore standarde		10%	(1,682)		10%	(2,687)
Shpenzimet e pazbritshme:						
- zhvlerësimi dhe amortizimi	754	-0.4%	75	400	(0.2)%	40
- dëmtimi në vlerë i borxheve të këqia	3,601	-2.1%	360	3,828	(1.4)%	383
- gjokat dhe dënimet	1,524	-0.9%	152	1,452	(0.6)%	145
- shpenzimet tjera (jo-vendorët/kreditorët)	7,756	-4.6%	776	21,190		2,119
- akrualet e pazbritshme				-		-
- Të ardhurat jo të tatueshme						
Efektet e diferencave të përkohshme të debituara në pasqyrën e të ardhurave	3,190	-1.9%	319			
Shpenzimi total i tatimit mbi të ardhurat (kreditë) në pasqyrën e të ardhurave		1.4%	(242)		(0.2%)	45

* Norma mesatare efektive e tatimit është shpenzimi/(e ardhura) i tatimit në përpjesëtim me fitimin kontabël.

23. SHPENZIMET E TATIMIT MBI TË ARDHURAT (VAZHDIM)

Më poshtë është paraqitur harmonizimi i të arkëtueshmeve të tatimit të korporatës në datën e pasqyrave të pozicionit financiar:

	Viti i përfundur më 31 dhjetor 2020	Viti i përfundur më 31 dhjetor 2019
Tatimi mbi të ardhurat i arkëtueshëm/ (i pagueshëm) më 1 janar	5	10
I transferuar në parapagime	-	(5)
Shpenzimi i tatimit mbi të ardhurat		
Pagesat e tatimit mbi të ardhurat të bëra gjatë vitit		
Tatimi mbi të ardhurat i arkëtueshëm/ (i pagueshëm) më 31 dhjetor	5	5

24. PALËT E NDËRLIDHURA

Në rrjedhën normale të biznesit, Telekom i Kosovës Sh.a. kryen transaksione gjatë periudhave financiare raportuese me konsumatorët si entitetet qeveritare dhe personat të cilët janë të ndërlidhur me entitetet qeveritare. Kompania ka gjithashtu marrëdhënie si palë të ndërlidhura me drejtorët dhe zyrtarët ekzekutiv të saj. Transaksionet monetare me palët e ndërlidhura dhe drejtorët dhe zyrtarët ekzekutiv të saj kanë qenë vetëm në lidhje me pagesat e mëposhtme:

	Viti i përfundur më 31 Dhjetor 2020	Viti i përfundur më 31 Dhjetor 2019
Kompensimet për zyrtarët ekzekutiv dhe jo-ekzekutiv	91	116
TOTALI	91	116

25 KONTIGJENTET

Procedurat ligjore

Më 31 dhjetor 2020, procedurat ligjore të ngritura kundër Kompanisë arrijne deri në 214,260 mijë Euro. Në datën e raportimit, përveç atyre të paraqitura në Shënimin 15.1 më lart, nuk ka provizionime ose humbje potenciale të regjistruara, në lidhje me procedurat ligjore. Menaxhmenti i kompanisë, rregullisht analizon rrezikun potencial që del nga humbjet në lidhje me procedurat ligjore, së bashku me procedurat dhe të arkëtueshmet e mundshme me synim kundër kompanisë, e të cilat mund të lindin në të ardhmen. Edhe pse rezultati i këtyre çështjeve nuk mund gjithmonë të saktësohet, menaxhmenti i Kompanisë beson se nuk ka detyrime materiale shtesë që kanë të ngjarë të rezultojnë.

Pronësia mbi pronën, impiantet dhe pajisjet

Shënimi 5, prona, impiantet dhe pajisjet, i referohet çështjeve të pronësisë në lidhje me infrastrukturën e trashëguar në fillimin e Administratës së OKB-së në Kosovë. Kjo paraqet një detyrim kontingjent për TK-në i cili nuk është e mundur të kuantifikohet në këtë kohë.

Garancitë në favor të palëve të treta

Më 31 Dhjetor 2020 dhe 2019 nuk ka garancione të lëshuara në favor të palëve të treta.

Zotimet kapitale

Nuk ka zotime madhore kapitale të kontraktuara në datën e bilancit të gjendjes të cilat tashmë nuk janë njohur në pasqyrat financiare.

26 NGJARJET PAS DATËS SË RAPORTIMIT

Më 11 Mars 2020, Organizata Botërore e Shëndetësisë shpalli përhapjen e koronavirusit (COVID-19) si pandemi. Si rezultat, janë krijuar paqartësi ekonomike të cilat ka të ngjarë të ndikojnë negativisht në të ardhurat neto dhe matjen e aktiveve dhe detyrimeve. Aktualisht, Kompania nuk është në gjendje të vlerësojë efektet e mundshme të kësaj pandemie në pasqyrat tona financiare. Kompania konsideron që kjo është një ngjarje jo-rregulluese pas datës së bilancit të gjendjes. Për më shume referohuni në Shënimin 3.5, Përdorimi i vlerësimeve dhe gjykimeve.

Nuk ka ngjarje të tjera që janë materialisht të rëndësishme pas datës së raportimit që do të kërkonin shpalosje në pasqyrat financiare të Kompanisë.